

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

Základní škola
KNĚŽDUB

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Základní škola a Mateřská škola Kněždub, okres Hodonín,
příspěvková organizace

Adresa školy: Kněždub 148
696 64 Kněždub
IZO: 102 379 921 (ZŠ)
118 600 192 (ŠD)
103 155 953 (ŠJ)
150 075 855 (ŠJ – výdejna)
107 607 000 (MŠ)
IČO: 75 02 00 09
Identifikátor právnické osoby: 600 115 739

Jméno ředitele: Mgr. Dana Křížová

Kontakty: Tel. 518 327 250
e-mail: zsknezdub@centrum.cz

Zřizovatel: Obec Kněždub, okres Hodonín
696 64 Kněždub 140
IČO: 00 28 49 98

Zástupce zřizovatele: Libor Grabec
telefon 518 327 223
e-mail: ou.knezdub@quick.cz

OBSAH

I. Charakteristika školy	4
1. Základní informace	4
2. Popis budovy	4
3. Servisní služby	4
4. Charakteristika pedagogického sboru	5
5. Charakteristika žáků	5
6. Spolupráce se zákonnými zástupci	5
7. Dlouhodobé projekty	6
II. Charakteristika školního vzdělávacího programu	6
1. Zaměření školy	6
2. Výchovné a vzdělávací strategie	8
3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	10
4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	11
5. Začlenění průřezových témat	12
III. Učební plán	17
Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně :	17
Učební plán pro 1. stupeň	18
IV. Učební osnovy	19
Český jazyk	19
Anglický jazyk	67
Matematika	80
Informatika	110
Prvouka	117
Pracovní činnosti	148
Přírodověda	159
Vlastivěda	175
Hudební výchova	195
Výtvarná výchova	219
Tělesná výchova	234
V. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	244
1. Úvod	244
2. Pravidla pro hodnocení žáků:	244
VI. Přílohy	248
1. Nepovinný předmět – náboženství	248
2. Volnočasové aktivity	
- Zájmové útvary	248
3. Příloha č. 1 ŠVP náboženství	249
Inovace – Dodatek č.1	269

Charakteristika školy

1. Základní informace

Jsme **málotřídní základní škola, patříme mezi školy neúplné.**

Od 3.9.2002 jsme příspěvkovou organizací, vymezení úkolů je uvedeno ve Zřizovací listině a ve Statutu školy. Škola je v systému ZŠ MŠMT vedena pod kódem (IZO) 600 086 844 a u ČSÚ pod identifikačním číslem (IČO) 750 200 09.

Škola sdružuje **základní školu, školní družinu a výdejnu školní jídelny. Mateřská škola a školní jídelna** jsou odloučeným pracovištěm naší školy.

Naše **škola** se nachází v malé vesnici. Vzhledem k poloze je škola závislá pouze na vzdělávání místních žáků. V devadesátých letech měla všech pět samostatných ročníků s nejvyšším počtem žáků 89. V průběhu dalších let se stav dětí snižoval až na 3 třídy s počtem 48 žáků (šk.rok 2006/07). **V současné době máme 3 třídy (5 ročníků).** V jedné třídě se vyučuje samostatný ročník, ve dvou třídách se vzdělávají vždy dva ročníky. O vzdělávání a chod školy se starají ředitelka, 3 učitelé, 1 vychovatelka ŠD , školník, 2 uklízečky a 3 pracovnice školní jídelny.

2. Popis budovy

Škola oslavila v roce 2004 100 let od přestavby, jedná se tedy o starou budovu, která se postupně modernizuje. V přízemí jsou šatny pro žáky, sborovna s ředitelnou, vhodně upravená místnost sloužící jako tělocvična, jedno oddělení školní družiny a výdejna s jídelnou. Tři prostorné kmenové třídy jsou umístěny v 1. patře školy. Zde se nachází i naše odborná počítačová učebna, která se využívá i při výuce anglického jazyka a hudební výchovy.

Obě podlaží mají sociální zázemí. Škola má prostorný dvůr a školní zahradu. Součástí je i menší učitelský byt v zadní části dvora.

3. Servisní služby

Školní jídelna je součástí naší mateřské školy. Zabezpečuje zdravou výživu žáků, dle platných norem a předpisů. Pitný režim dětí je zajištěn i v odpoledních hodinách ve školní družině. Dostávají čaj ve ŠJ dle zájmu.

Odebíráme pravidelně během celého školního roku dotované **školní mléko** a mléčné výrobky.

Mimotřídní a zájmová činnost je přirozenou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Vyplyvá z práce školní družiny, zájmu jednotlivých učitelů a jednotlivých zájmových složek v obci (např. Myslivecké sdružení, Sbor hasičů).

Do tělocvičny je umožněn celoročně přístup spolkům k provozování sportovních činností dětí i dospělých.

4. Charakteristika pedagogického sboru

Při pedagogické práci prosazujeme osobní zodpovědnost, zainteresovanost a autoritu, které vycházejí z osobních a profesionálních kvalit učitele.

Všichni učitelé se dle plánu DVPP zúčastňují školení.

V pedagogickém sboru pracuje jeden výchovný poradce a jeden metodik sociálně patologických jevů, kteří spolupracují se žáky, učiteli i rodiči.

5. Charakteristika žáků

Všichni žáci naší školy jsou děti z naší vesnice. Do školy nedojíždí žáci z okolních obcí. Nevzděláváme v současné době ani děti cizích státních příslušníků.

6. Formy spolupráce se zákonnými zástupci

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím. Zvlášť vyhrazenými příležitostmi pro setkání jsou třídní schůzky a akce pro veřejnost. Rodičům poskytujeme základní a objektivní **informace o škole** a informujeme je **o studijních výsledcích dětí**. Snažíme se rozvíjet oboustranný tok informací. Připravujeme pro rodiče kulturní programy, Den otevřených dveří, využíváme jejich pomoci a účasti při organizování projektového vyučování.

Snažíme se zlepšovat způsoby propagace výsledků činnosti školy, např. **vystoupení pěveckého sboru na vánoční besídce** pro veřejnost, **vystoupení kroužků fléten a kytar** ke Dni matek, výroba dárků dětí z družiny na Vánoce ve spolupráci s KRPŠ, **divadelní představení 5.ročníku** pro rodiče a veřejnost, pravidelná účast na běžeckých závodech Zátokova pětka s celorepublikovým vyhodnocením výsledků. Těmito **aktivitami** chceme postupně proniknout do povědomí širší veřejnosti, rozmanitými akcemi dát vědět o sobě a o naší práci.

Naší snahou **je poskytovat veřejnosti základní a objektivní informace o škole, nabízet služby** (využívat keramickou dílnu s pecí, nabízet účast v různých kurzech a zájmových kroužcích a spolupracovat s Klubem maminek a společenskými organizacemi). Přispívat pravidelně do čtvrtletníku Kněždubský zpravodaj.

Průběžně **spolupracovat** s Městskou policií, Policií ČR, Pedagogicko-psychologickou poradnou, Pedagogickým centrem, místní knihovnou, mateřskou školou a jinými organizacemi.

Při škole pracuje **KRPŠ a Rada školy**. KRPŠ pomáhá škole při zajišťování akcí žáků. Podnětná jsou i jednání s členy ŠR.

Při své práci úzce spolupracujeme se zřizovatelem Obecním úřadem Kněždub a to zejména při kulturních akcích.

7. Dlouhodobé projekty

Aktivně jsme zapojeni do projektu „Kapka prevence“ ve spolupráci s Policií ČR. Spolupracujeme s občanským sdružením CHRPA, které pomáhá handicapovaným dětem, s ministerstvem dopravy v rámci aktivit BESIP, která je zaměřena na bezpečnost dětí v silničním provozu.

II. Charakteristika školního vzdělávacího programu

1. Zaměření školy

Při tvorbě ŠVP jsme vycházeli z programu Základní škola, č.j. 16847/96-2 a osnov schválených MŠMT ČR (od roku 1997/1998). Klíčové kompetence vycházejí z rámcového vzdělávacího programu, na jehož základě byl vzdělávací program vypracován.

Naším záměrem je výchova člověka kulturního, tvořivého, komunikativního, mravně odpovědného, hledajícího své místo v životě, chápajícího hodnotu zdraví a aktivně usilujícího o jeho ochranu, svobodně jednajícího, s touhou se dále vzdělávat a zlepšovat kvalitu svého života, člověka hledajícího své místo ve sjednocující se Evropě a ve světě stále více propojeném globálními vztahy i problémy. Člověka zvědavého, sebezdokonalujícího se, rozumně reagujícího v konkrétních praktických životních situacích.

Při plnění školního vzdělávacího programu je důležité, aby vedle cílů poznávacích byly plněny i cíle hodnotové, orientované k formování osobnostních rysů a mravních vlastností žáků.

Naším **cílem** je zaměřovat se na celkové kulturní prostředí školy a její estetiku, na kvalitu řízení a na systém mezilidských vztahů. Ten je dán především vztahy mezi učiteli a žáky, mezi učiteli a rodiči, učiteli a ostatními zaměstnanci školy, vztahy mezi vedením školy a pedagogickým sborem a v neposlední řadě mezi žáky samotnými. Je třeba dále rozvíjet loajalitu ke škole, která je dána podporou cílů školy a zájmem o vše, co s touto prací souvisí.

Škola se zaměří na:

- výpočetní techniku. Každý žák 5. ročníku by měl ovládat uživatelsky výpočetní techniku a měl by umět pracovat s internetem.
- vytvoření příjemného klima školy
- místní tradice a slavné rodáky naší obce

- podporu vzdělávání učitelů
- volbu efektivních metod a forem výuky
- zvýraznění nových důležitých součástí vzdělávání: tj. multikulturní výchovu, environmentální výchovu, výchovu ke zdravému životnímu stylu, práci s informacemi, výběr a zavádění nových preventivních metod školy z hlediska výskytu sociálně patologických jevů, šikany apod.
- diferenciaci žáků podle jejich potřeb a předpokladů (individuální péče speciálního pedagoga dětem se speciálními poruchami učení a talentovaným žákům)
- týmovou spolupráci pedagogického sboru i odbornou způsobilost jednotlivých učitelů
- nákup učebnic, didaktické techniky, komunikačních a jiných pomůcek.
- vybavení prostorů pro zájmovou činnost po vyučování (ŠD,tělocvična,školní zahrada) pracovním a odpočinkovým nábytkem pro relaxaci i pro učení.
- pořízení pomůcek a her pro mimoškolní a zájmovou činnost ŠD
- mimoškolní aktivity (kulturní programy,sportovní soutěže)
- využití práce v motivujícím prostředí
- spolupráci s Radou školy, s KRPŠ
- vytvoření pravidel žakovského soužití, přátelství, práv a povinností žáků, zásad demokracie, řešení vzájemných citových vztahů
- organizaci třídních schůzek a individuálních konzultací s rodiči během celého školního roku
- činnost školního preventisty při řešení sociálně patologických jevů a výchovných problémů a na jejich předcházení
- prohlubování multikulturní výchovy v praxi
- propagování výsledků školy na veřejnosti
- ochranu obyvatelstva za mimořádných situací - výchova a vzdělávání žáků v této oblasti je průběžně zařazována do vyučovacího procesu během celé školní docházky ve všech předmětech. Je vypracován evakuační plán školy, probíhá nácvik evakuace školy. Škola má vypracovaný Traumatologický plán první pomoci, provádí se nácvik první pomoci u žáků i učitelů pod odborným vedením. .

Akce, které se stávají součástí školního vzdělávacího programu

Součástí programu tříd nebo jednotlivých předmětů jsou různé typy výchovně vzdělávacích akcí. Snahou je, aby se všech akcí účastnily celé třídní kolektivy nebo skupina, pro kterou je akce připravována.

- Výlety – 1. – 5. ročník
- Předmětové exkurze – 1.-5. ročník
- Ochrana člověka za mimořádných situací – 1.- 5. ročník
- Povinný plavecký výcvik – 2. a 3. ročník
- Předplavecký výcvik – 1. ročník
- Zdokonalovací plavecký výcvik –4. - 5. ročník
- Dopravní výchova – 1. – 5. ročník
- Celoškolní a předmětové projekty

- Karneval a Den dětí
- Den matek
- Divadelní představení našich žáků

2. Výchové a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
 - moderní metody výuky, které podporují zvědavost, soutěživost, zodpovědnost, dodržování etiky komunikace
 - dostatek informačních zdrojů (využití spolupráce s místní knihovnou, internet, exkurze, aj.)
 - propojení informací se skutečným životem (projekty)
 - práce v motivujícím prostředí
 - komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu, prezentace vlastních výsledků
 - využívání vhodných učebnic a učebních pomůcek
 - využívání vhodných učebnic a učebních pomůcek pro individuální činnosti žáků i u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
 - organizovat vnitřní diferenciaci ve třídě
 - hodnotit znalosti žáků, nikoli jejich slabé stránky
 - vést žáky k vlastní organizaci učení
 - využívat sebekontrolu a sebehodnocení žáků
 - osobní příklad
 - volit učivo ve shodě s individuálními možnostmi a zájmy žáků, klást důraz na smysluplné učení, respektovat schopnosti žáků

Kompetence k řešení problémů

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
 - vést žáky k dovednosti dokázat v praktickém životě použít všech nabytých zkušeností, poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je při rozhodování o vlastním životě a profesní orientaci
 - zapojovat žáky podle schopností a dovedností do soutěží
 - vést žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci a hodnocení
 - žáci jsou vedeni k prezentaci svých myšlenek a nápadů při řešení problémů
 - zdokonalovat kompetenci práce s informacemi různých zdrojů (internet, média, aj.)
 - učit žáky pracovat s informacemi, vyhledávat souvislosti, propojovat poznatky různého druhu, porozumět grafům, diagramům a tabulkám

Kompetence komunikativní

- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
 - učit žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor, nést důsledky za svá rozhodnutí a poslouchat názor jiných

- učit žáky žít společně s ostatními, být tolerantní a ohleduplní k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- projektové vyučování – rozvíjení komunikačních dovedností, prezentace vlastních výsledků
- zdokonalovat kultivovanost ústního projevu (divadelní představení žáků 5. ročníku, vánoční besídka, vystoupení žáků pro veřejnost ke Dni matek – žáci všech ročníků, pásmo k slavnostnímu zahájení a ukončení školního roku)

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých
 - utvářet u žáků schopnost poslouchat a brát v úvahu názory jiných lidí
 - rozvíjet schopnost žáků spolupracovat a pracovat v týmu
 - rozvíjet klima dobrých vztahů mezi žáky, mezi žákem a učitelem
 - vést žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování
 - učit žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy
 - spolupráce s rodiči a dalšími partnery
 - spolupráce učitelů a podíl na řízení školy
 - jasná pravidla pro soužití ve škole (práva, povinnosti, sankce)
 - vytvářet u žáků logické a kritické myšlení

Kompetence občanské

- připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti
 - vést žáky k aktivnímu rozvíjení a ochraně svého fyzického, duševního a sociálního zdraví
 - naučit žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých, utvářet se a projevovat se jako zdravé individuality a svobodné osobnosti, projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, vnímat citové vztahy k lidem, k prostředí, kde žijí, k přírodě
 - získat pozitivní vztah ke svému fyzickému a duševnímu zdraví, aktivně je chránit
 - naučit žáky orientovat se ve vlastním citovém životě a v citových vztazích
 - vytvářet smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně žáky zapojovat do kulturního dění a aktivit (účast na kulturních a sportovních akcích)
 - dovednost chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy – Den Země (sběr papíru, třídění odpadu, výsadba stromů, vycházky do CHKO Bílé Karpaty, vytváření projektů)

Kompetence pracovní

- pomáhat žákům rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při budoucí profesní orientaci
 - vést žáky k poznání své reálné možnosti a umět je uplatňovat při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
 - doplňovat výuku o praktické exkurze

- nabídkou zájmových útvarů pomáhat žákům při profesní orientaci (anglický jazyk, keramika, sportovní kroužek, výuka hudebních nástrojů)
- učit žáky orientovat se v důležitých informacích a na jejich základě se správně rozhodovat (pracovní listy, exkurze, video, internet)
- vypěstovat u žáků dovednosti důležité při rozhodování o významných životních krocích a při plánování vlastní budoucnosti

3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola bude vytvářet prostor pro rozvíjení osobnosti každého žáka. Ve spolupráci s naší kmenovou učitelkou s odborným vysokoškolským vzděláním v oboru Speciální pedagogika a především PPP a rodiči se věnujeme žákům se speciálními vzdělávacími problémy (rozumí se: žáci se zrakovými vadami, vadami řeči, se specifickými poruchami učení nebo chování apod.) U těchto dětí je zaveden individuální plán, který vychází z diagnostiky a doporučení PPP a potřeb vyučování. V učebním plánu 1.stupně můžeme umožnit výuku integrace vzhledem k menšímu počtu žáků ve třídách a zkušenostem pedagogů.

Mezi žáky se speciálními vzdělávacími potřebami patří:

- žáci se zdravotním postižením
- žáci se zdravotním znevýhodněním
- žáci se sociálním znevýhodněním

Obecné podmínky pro vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami:

- spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou nebo Speciálně pedagogickým centrem, zdravotnickým zařízením (diagnostika, doporučení pro výuku, úprava školního prostředí, příprava na povolání)
- připravenost učitelů na výuku žáků se specifickými vzdělávacími potřebami
- úzká spolupráce vyučujících se speciálním pedagogem, výchovným poradcem a spolupráce pedagogů se zákonnými zástupci
- vypracování individuálního vzdělávacího plánu, jeho dodržování a vyhodnocování
- vhodná organizace výuky
- umožnit žákovi používat vhodné relaxační a kompenzační pomůcky
- respektovat zdravotní stav jedince
- podporovat nadání a talent žáka
- při hodnocení zohlednit druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění

V případě potřeby je nutné zajistit asistenta učitele, snížit počet žáků ve třídě a spolupracovat s dalšími odborníky – logopedem, psychologem, psychiatrem, neurologem apod.

Vzdělávání žáků s poruchami učení a chování

Žáci s poruchami učení a chování patří do skupiny žáků se zdravotním postižením (střední a těžší formy) nebo do skupiny žáků se zdravotním znevýhodněním (lehčí formy).

Na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny posíláme se souhlasem zákonných zástupců žáky, u kterých se objevují příznaky specifických poruch učení a chování (dále jen SPUCH).

Při výuce žáci pracují se speciálními pomůckami (čtecí okénka, bzučáky, tabulky gramatických jevů atd.), učebnicemi, čítankami a výukovými programy na počítači.

Hodinu zahajujeme motivací (pohybové hry, hádanky, povídání o aktuálních tématech atd.). Poté přistupujeme k vlastní činnosti. Snažíme se o to, aby žáci měli stále pocit, že si hrají. Uvědomujeme si, že děti s SPUCH jsou málo odměňovány a zažívají málo úspěchů. V hodinách se pokoušíme vyzdvihovat jejich klady a necháváme je zažít úspěch. Závěr hodiny patří oddechovým chvilčkám. Žáci si sami vyberou, co chtějí dělat.

Žáci s SPUCH, kteří mají vážnější problémy, je vypracován individuální vzdělávací plán. Na jeho tvorbě se podílí vyučující daného předmětu, speciální pedagog, rodiče a podle potřeby další osoby.

Specifika vzdělávání žáků se SPUCH na I. stupni

- neustálé posilování probraného učiva prostřednictvím přiměřených metod a respektováním jeho osobního tempa
- reedukace specifických chyb, např.:
 - záměny písmen a slabik, číslic
 - vynechávání diakritických znamének
 - dvojího čtení
- cvičení dovedností:
 - psychomotorické koordinace
 - postřehování, slabikování
 - sluchové analýzy a syntézy
 - zrakové vnímání
 - pravolevé orientace
 - rozlišování měkkých a tvrdých slabik
- rozvíjení:
 - prostorové představivosti
 - matematické představivosti
 - paměti
 - komunikačních schopností
 - orientace v čase

Při výuce jsou systematicky procvičovány gramatické jevy a základní učivo jazykového rozboru, logické myšlení, matematická představivost.

Zdokonalujeme čtenářské dovednosti a reprodukce textu. Rozvíjíme samostatné myšlení a vyjadřování.

Dbáme na účelné používání názorných pomůcek.

4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Mimořádně vzdělaní žáci svými vědomostmi a dovednostmi přesahují stanovené požadavky. Jejich vzdělávání vyžaduje od pedagogů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech.

Naše škola nabízí těmto dětem:

- **práci ve skupinách** (Nadaní žáci řeší náročnější úlohy nebo působí jako vedoucí a organizátoři skupinové práce.)
- **pomoc spolužákům** přímo ve výuce nebo při doučování

- **domácí úkoly** (Tito žáci zpracovávají náročnější zadání, která pro ně představují dostatečný stimul.)
- **projektové vyučování**
- **zájmové kroužky** (divadelní, keramika, 2 oddělení flétny, kytara, sportovní, počítačový, šachový)
- **soutěže**

Žáci v pátém ročníku si mohou podat přihlášku na gymnázium (víceleté).

Uvědomujeme si skutečnost, že tělesný, citový a intelektový vývoj mimořádně nadaných dětí nemusí být na stejné úrovni. Snažíme se rozvíjet jejich nadprůměrné schopnosti, tvořivost a volní schopnosti.

Informace o mimořádně nadaných dětech můžeme získat už před vstupem do prvního ročníku, udržujeme stálý kontakt s mateřskou školou.

5. Začlenění průřezových témat

Ve vyučovacích předmětech 1. – 5. ročníku jsou zařazena průřezová témata a jejich tematické okruhy:

- Osobnostní a sociální výchova – OSV
- Výchova demokratického občana – VDO
- Výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech – VMEGS
- Multikulturní výchova – MkV
- Environmentální výchova – EV
- Mediální výchova – MV

Osobnostní a sociální výchova

Téma je realizováno v každodenní práci, je součástí vyučovacího procesu v 1. – 5. ročníku. Volením vhodných vyučovacích metod a forem práce škola rozvíjí osobnost žáka, jeho schopnost komunikace, utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni, napomáhá zvládání vlastního chování žáka, rozvíjí získání dovedností při řešení konfliktních situací, přináší vědomosti týkající se duševní hygieny. K realizaci jsou využívány prostředky jako např. dramatická výchova, komunitní kruhy, práce v centrech, skupinová práce, projektové vyučování atd..

Výchova demokratického občana

Celkové dobré klima školy je základem pro naplnění cíle tohoto průřezového tématu. Nejvíce je zastoupena v oblasti Člověk a společnost a Člověk a jeho svět (viz. tematické plány).

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Téma se prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Prohlubuje poznatky a dovednosti, které si žáci osvojují v jednotlivých předmětech.

Zaměřujeme se na poznávání Evropy a světa jako celistvého prostředí, měnícího se v čase. K tomu využíváme projektové vyučování, v němž žáci poznávají životní styl a vzdělávání v evropských rodinách.

Multikulturní výchova

Prolíná se všemi vzdělávacími oblastmi. Škola vede žáky k tomu, aby se všichni cítili rovnoprávně, dodržovali vzájemnou toleranci a solidaritu.

Environmentální výchova

Prvky environmentální výchovy jsou zařazovány do výuky ve všech předmětech od 1. – 5. ročníku. Některá témata s ekologickou tematikou jsou zpracována v rámci projektového vyučování. Výstupy z těchto aktivit budou využívány k výzdobě školy.

Ve škole probíhá sběr plastových lahví, starého papíru a baterií. K tomu účelu slouží sběrové koše ve třídách a na chodbě.

Mediální výchova

Má nejbližší vazbu na oblast Jazyk a jazyková komunikace.

Toto téma se realizuje i ve vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Jsou realizovány školní besedy a koncerty, žáci 1. stupně nacvičují divadelní představení (pohádky, dramatizace v AJ), slavnostní předávání vysvědčení žákům 5. tříd s vlastním programem, program na zahájení školního roku apod.

Průřezová témata a jejich tematické okruhy jsou integrovány do vyučovacích předmětů 1. – 5. ročníku – viz. tabulky.

Zařazení průřezových témat do ŠVP ZV

1. Osobnostní a sociální výchova					
Název tematického okruhu	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.
Osobnostní rozvoj					
* rozvoj schopností poznávání	ČJ,HV,PČ, TV,M,PRV, AJ	ČJ,HV,PČ,TV, M,AJ	ČJ,HV,TV,AJ	ČJ,HV,TV,M, PŘV,VL,AJ	ČJ,HV,TV,M, PŘV,VL,AJ
* sebepoznání a sebepojetí	ČJ,HV,TV, PRV	ČJ,HV,TV,VV	ČJ,HV,TV,VV	ČJ,HV,TV,VV	ČJ,HV,TV,VV, PŘV

* seberegulace a sebeorganizace	TV	TV	TV	TV,PŘV,VL	TV,PŘV,VL
* psychohygiena	ČJ,HV,TV,AJ	ČJ,HV,TV,VV, AJ	ČJ,HV,TV,PČ, AJ	ČJ,HV,TV,PČ, AJ	INF,ČJ,HV,TV,PŘ V,AJ
* kreativita	ČJ,HV,TV,M, AJ	ČJ,HV,TV,AJ	ČJ,HV,TV,M, AJ	ČJ,HV,TV,M, PŘV,AJ	ČJ,HV,TV,M, PŘV,AJ

Sociální rozvoj					
* poznávání lidí	ČJ,HV,TV	ČJ,HV,TV	ČJ,HV,TV,VV	ČJ,HV,TV,VV, PŘV,VL	ČJ,HV,TV,PŘV, AJ
* mezilidské vztahy	ČJ,HV,TV, PC, VV,PRV,AJ	ČJ,HV,TV, PČ,PRV,AJ	ČJ,HV,TV, M, AJ	ČJ,HV,TV,PČ,M, PŘV,VL,AJ	ČJ,HV,TV,PČ, VV,M,PŘV, VL,AJ
* komunikace	ČJ,TV,M,AJ	ČJ,TV,M,PRV, AJ	ČJ,TV,PČ,M, VV,AJ	ČJ,TV,PČ,VV, AJ	INF,ČJ,TV,AJ
* kooperace a kompetice	ČJ,TV,AJ	ČJ,TV,AJ	ČJ,TV,M,AJ	ČJ,TV,M,PŘV, AJ	ČJ,TV,M,PŘV, AJ
Morální rozvoj					
* řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJ,TV,M,AJ	ČJ,TV,M,AJ	ČJ,TV,M,AJ	ČJ,TV,M,PŘV, AJ	ČJ,TV,M,PŘV, AJ
* hodnoty, postoje, praktická etika	ČJ,TV	ČJ,TV	ČJ,TV	ČJ,TV	ČJ,TV,VV

2. Výchova demokratického občana					
Název tematického	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.

okruhu					
Občanská společnost a škola	ČJ,TV,M,PRV	ČJ,TV,PRV	ČJ,TV,PRV	ČJ,TV,HV,M, PŘV,VL	ČJ,TV,M,PŘV, VL
Občan, občanská společnost a stát	ČJ	ČJ	ČJ,PRV	ČJ,M,VL	ČJ,M,PŘV,VL
Formy participace občanů v politickém životě					
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	VV,AJ	M,AJ	M,VV,AJ	VV,M,PŘV,AJ	VV,M,PŘV, VL,AJ

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Název tematického okruhu	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.
Evropa a svět nás zajímá	ČJ,TV,AJ	ČJ,TV,AJ	ČJ,TV,VV,AJ	ČJ,TV,M,PŘV, AJ	ČJ,TV,M,PŘV, VL,AJ
Objevujeme Evropu a svět	ČJ	ČJ,VV	ČJ	ČJ,VV	INF,ČJ,M,PŘV
Jsme Evropané	VV		M	M,PŘV	M,PŘV

4. Multikulturní výchova

Název tematického okruhu	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.
Kulturní difference	HV,AJ	HV,PRV,AJ	HV,AJ	HV,M,PŘV,AJ	INF,HV,M, PŘV,AJ
Lidské vztahy	ČJ,TV,M	ČJ,TV,VV,PRV	ČJ,TV	ČJ,TV	INF,ČJ,TV
Etnický původ	ČJ	ČJ, M	ČJ,VV,M	ČJ,M	ČJ,VV,M,PŘV
Multikulturalita	HV,AJ	HV,VV,AJ	HV,M,AJ	HV,VV,M,VL,AJ	HV,VV,M, PŘV,VL,AJ
Princip sociálního smíru a solidarity				PŘV	PŘV

5. Environmentální výchova

Název tematického okruhu	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.
Ekosystémy		PRV		PŘV	PŘV
Základní podmínky života	M,VV	M,VV	M,PRV	M,PŘV	PŘV,M
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČJ,TV	ČJ,TV,VV	ČJ,TV,VV, PRV	ČJ,TV,M,PŘV	ČJ,TV,VV,M, PŘV,VL
Vztah člověka k prostředí	PČ,AJ	PČ,AJ	PČ,AJ	PČ,VV,M, PŘV,AJ	PČ,VV,M, PŘV,AJ

6. Mediální výchova

Název tematického okruhu	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.
Tematické okruhy receptivních činností					
* kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ,VV,PŘV	ČJ,VV,PŘV, VL
* interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					PŘV
* stavba mediálních sdělení					AJ
* vnímání autora mediálních sdělení				M	M
* fungování a vliv médií ve společnosti				PŘV	PŘV
Tematické okruhy produktivních činností					
* tvorba mediálního sdělení	ČJ,VV	ČJ,VV	ČJ,VV	ČJ,VV,M,PŘV	ČJ,VV,M,PŘV
* práce v realizačním týmu	HV	HV,M	HV,M	HV	HV,AJ

III. Učební plán

1. Učební plán 1. stupně

Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně :

Vyučovací předmět - Český jazyk

- Časová dotace je posílena v těchto ročnících disponibilními hodinami:
2. roč. – 1 hod., 3. roč. – 1 hod., 4. roč. – 1 hod. a 5. roč.- 1 hod.

Vyučovací předmět - Matematika

- Je na 1. stupni posílena v 2. a 3. ročníku o 1 hodinu.

Vyučovací předmět – Informatika

- V 5. ročníku je vyučovací předmět vyučován povinně jednu hodinu týdně.

Vzdělávací obor - Cizí jazyk

- V 3. – 5. ročníku se učí cizí jazyk s týdenní časovou dotací 3 hodiny. Nabízí se pouze anglický jazyk - vzhledem k možnostem školy (nízký počet žáků v ročnících) a malému zájmu o výuku německého jazyka. AJ je vyučován převážně v samostatných ročnících, aby byla zajištěna kvalita výuky.

Vyučovací předmět – Prvouka

- Ve 3. ročníku posílena o 1 hod. týdně z disponibilní časové dotace.

Vyučovací předmět – Přírodověda

- V 5. ročníku výuka 2 hodiny týdně – 1 hodina disponibilní.

Vyučovací předmět – Vlastivěda

- Ve 5. ročníku 1 hodina týdně z disponibilní časové dotace.

Vyučovací předmět – Tělesná výchova

- Do všech ročníků je zařazen plavecký výcvik

Učební plán pro 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	Z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.		
1. Jazyk a jazyková komunikace	1.1. Český jazyk a literatura	1.1.1. Český jazyk	9	10	9	7	7	42	4
	1.2. Cizí jazyk	1.2.1. Anglický jazyk							
			0	0	3	3	3	9	0
2. Matematika a její aplikace	2.1. Matematika a její aplikace	2.1.1. Matematika	4	5	5	5	5	24	2
3. Informační a komunikační technologie	3.1. Informační a komunikační technologie	3.1.1. Informatika	*	*	*	*	1	1	
4. Člověk a jeho svět	4.1. Člověk a jeho svět	4.1.1. Prvouka	2	2	3	*	*	7	1
		4.1.2. Přírodověda	*	*	*	2	2	4	1
		4.1.3. Vlastivěda	*	*	*	2	2	4	1
5. Umění a kultura	5.1. Hudební výchova	5.1.1. Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	5.2. Výtvarná výchova	5.2.1. Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
6. Člověk a zdraví	6.1. Tělesná výchova	6.1.1. Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
7. Člověk a svět práce	7.1. Člověk a svět práce	7.1.1. Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
8. Průřezová témata									
Celková povinná časová dotace			20	22	25	25	26	118	
z toho volná disponibilní časová dotace			0	2	3	1	3		9

Vysvětlivky: DČD - disponibilní časová dotace

IV. Učební osnovy

Vzdělávací oblast : Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**

Charakteristika předmětu

V předmětu Český jazyk a literatura je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vzdělávací oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou zásadní i pro úspěšné osvojování poznatků ve všech dalších oblastech vzdělávání. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli ve společnosti a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Obsah předmětu má komplexní charakter a pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Jednotlivé složky se vzájemně prolínají.

Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat, rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu vztahujícího se k nejrozličnějším situacím, naučí žáka analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah.

Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Povede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování v ústní i písemné formě. Prohloubí obecné intelektové dovednosti, naučí porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se od počátku vzdělávání stane nástrojem získávání většiny informací, předmětem veškerého poznávání a celoživotního vzdělávání.

V literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky, formulovat vlastní názor na literární dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Získá čtenářské návyky, schopnosti interpretovat literární texty.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že

vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání

- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství

- vnímání a postupnému osvojování českého jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů

- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace

- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření

- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání, k vlastní tvůrčí produkci

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Českého jazyka a literatury** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se zvládnout a využívat způsoby, metody a strategie efektivního učení tím, že dostane prostor pro naslouchání, čtení, ústní i písemný projev a tvořivé činnosti; bude veden k práci s informacemi, jejich třídění a uvádění do širších souvislostí, bude pracovat v týmu, učit se hrou, ve vzdělávacích projektech, v integrovaných oborech, bude pracovat s chybou a uplatní všestrannou vlastní prezentaci. Učí se poznávat smysl a cíl učení tím, že mu bude poskytována možnost aktivní účasti na učení, své poznatky a dovednosti bude aplikovat do praktického života a tvůrčích činností, bude poznávat účelnost a využitelnost vzdělání u sebe, své rodiny i ve společnosti.

Získává pozitivní vztah k učení tím, že bude rozvíjena vnitřní motivace k učení, tzn. že bude prakticky poznávat užitečnost vzdělání ve svém životě, bude využívat svou individualitu, bude mít možnost výběru, bude zažívat úspěchy. Posoudí vlastní pokrok v učení tím, že bude uplatňovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků a pozorovat vývoj svého vzdělávání. Učí se být zodpovědný za své vzdělávání a připravuje se na potřebu celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů: Na základě poznatků a dovedností žák rozpozná a pochopí problém, hledá jeho příčiny, vyhledává informace o vhodných způsobech řešení, navrhuje vlastní řešení, vyslovuje svůj názor, obhajuje jej, vyvozuje závěr a uvědomuje si odpovědnost za své rozhodnutí tím, že budou předkládány simulované problémy i skutečné problémy ze života v nejrůznějších jazykových, slohových i literárních textech a při interpretaci textu se bude učit problém řešit; žák bude sám vyhledávat problémové situace v textech i v životních příbězích a bude je řešit při nácviu a tvorbě zpráv, rozhovorů, diskuse, kritiky, úvahy a při práci s dalšími publicistickými styly i literárními ukázkami; bude veden k organizování a řízení skupinové, projektové i dramatizační činnosti a k mimoškolním aktivitám a tak se bude učit prakticky řešit problémy.

Kompetence komunikativní: Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v mluveném i psaném projevu, využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci tím, že bude v rámci aktivního učení neustále zapojován do rozhovorů, bude diskutovat, argumentovat, obhajovat, navrhopvat, prezentovat svou práci zejména v samostatných i týmových projevech ústních i písemných, při jazykovém, slohovém i literárním poznávání, při speciálních mluvních cvičeních, při besedách o knihách, při divadelních představeních, při veřejných vystoupeních ve škole i mimo ní, bude mít možnost rozvíjet komunikační dovednosti v kroužku divadelním, bude využívat širší informační systém – internet a veřejná media.

Kompetence sociální a personální: Spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je ohleduplný k práci druhých a přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů tím, že bude mít možnost pracovat v týmu různými formami a ne pouze frontálně, že bude často zařazována skupinová práce jako významná forma učení v jazykové, komunikační a literární výchově; žák bude veden k aktivitě, k sebehodnocení, plnění svěřeného

úkolu, zodpovědnosti za práci celé skupiny, k podpoře ostatních členů skupiny, k empatii vůči ostatním, zvláště ke spolužákům se specifickými vzdělávacími potřebami, případně bude pověřen vedením skupiny; bude zapojován do projektových programů a tím bude posilovat vlastní sebevědomí a sebeúctu a zároveň bude spoluvytvářet přátelský třídní kolektiv; bude se učit v demokratizované škole, kde atmosféra a partnerské vztahy s pedagogy a spolužáky budou kladně působit na žákovu osobnost.

Kompetence občanské: Respektuje názory a přesvědčení druhých, odmítá útlak a násilí, ocení naše kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoje k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do společenského a kulturního dění tím, že bude v procesu učení zapojován do interaktivních projektů, ve kterých bude poznávat osudy národů a jednotlivců (v literatuře, historii, hudbě, výtvarném umění), bude poznávat různé charaktery, s kterými se může ztotožnit, nebo je odsoudit a nechat na sebe působit příklady jejich jednání; bude získáván pro účast v různých soutěžích, bude mít možnost publikovat v místním tisku, bude mít možnost účastnit se školních i mimoškolních veřejných vystoupení; zapojí se do různých forem spolupráce s představiteli obce, policie a dalšími organizacemi.

Kompetence pracovní: Využívá znalosti, zkušenosti a dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura k vlastnímu rozvoji a přípravě na své povolání a budoucí život tím, že bude veden k pracovitosti a zodpovědnosti, že se naučí dodržovat hygienické normy při čtení, psaní a učení vůbec, že bude výsledky své práce využívat ve svém životě, v životě třídy, školy i rodiny, že pokrok v učení a zážitky úspěchů jej přesvědčí o prospěšnosti práce; bude se učit v podnětném a tvořivém pracovním prostředí a změnami pracovních okolností bude veden k adaptaci na nové pracovní podmínky; náročnost práce se bude postupně zvyšovat, aby žák upevňoval vlastní sebevědomí, prožíval sebeuspokojení a přesvědčil se, že „bez práce nejsou koláče“.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Český jazyk a literatura

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 *Rozvoj schopností a poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování; řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace:* cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- OSV 4 *Psychohygiena:* hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
- OSV 5 *Kreativita:* cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- OSV 6 *Poznávání lidí:* vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7 *Mezilidské vztahy:* péče o dobré vztahy, vztahy a naše třída
- OSV 8 *Komunikace:* cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (řeč těla a slov, technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- OSV 9 *Kooperace a kompetice:* rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence
- #### Morální rozvoj
- OSV 10 *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:* problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci
- OSV 11 *Hodnoty, postoje, praktická etika:* dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

MkV Multikulturní výchova

- MkV 1* *Kulturní diferenciacie:* poznávání vlastního kulturního zakotvení
MkV 2 *Lidské vztahy:* vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování, ale i jejich rozdílnosti, právo všech žít společně a podílet se na spolupráci
MkV 4 *Multikulturalita:* vstřícný postoj k odlišnostem

MV Mediální výchova Tematické okruhy receptivních činností

- MV 1* *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:* pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení a objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- MV 2* *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:* různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou, mezi faktickým a fiktivním obsahem; identifikace společensky významných hodnot v textu; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti
- MV 3* *Stavba mediálních sdělení:* příklady pravidelností a uspořádání sdělení zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení .
- MV 4* *Vnímání autora mediálních sdělení:* identifikace názorů a postojů autora sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění při vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru sdělení
- MV 5* *Fungování a vliv médií ve společnosti:* role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

MV Mediální výchova Tematické okruhy produktivních činností

- MV 6* *Tvorba mediálního sdělení:* uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení.
- MV 7* *Práce v realizačním týmu:* utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu uložení úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu

3. Učební plán předmětu Český jazyk a literatura v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	9	10	9	7	7	42

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**

Období – ročník : **1. období – 1. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 3. ročník)

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. *1. plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti*
2. *2. porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*
3. *3. respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru*
4. *4. pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost*
5. *5. v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*
6. *6. volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích*
7. *7. na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev*
8. *8. zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
9. *9. píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev*
10. *10. píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*
11. *11. seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh*

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

1. *12. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky*
2. *13. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná*
3. *14. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost*
4. *15. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru*
5. *16. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves*
6. *17. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy*
7. *18. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky*
8. *19. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování*

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

1. 20. čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
2. 21. vyjadřuje své pocity z přečteného textu
3. 22. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
4. 23. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 1. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- . • čtení písmen, slov, vět
- . • čtení s porozuměním
- . • naslouchání
- . • psaní vět
- . • kultivovanému projevu na úrovni věku

Jazyková výchova

- . • správné výslovnosti hlásek
- . • rozvoji slovní zásoby
- . • chápání významu slov
- . • rozlišování - hlásky, slova, věty

Literární výchova

- . • poslechu literárních textů
- . • zážitkovému čtení a naslouchání
- . • tvořivým činnostem s literárním textem
- . • poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	<i>DV: pozná všechna písmena v tištěném i psaném textu DV: skládá slova a věty DV: používá základy techniky čtení DV: čte jednoduché texty</i>	Hlávky, písmena, slabiky, slova, texty podle zvolené nácvikové metody čtení (analyticko-syntetická, genetická, globální) Skládání slov a vět Rozvoj techniky čtení Čtení jednoduchého písemného projevu	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti a zapamatování</i>
<i>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<i>DV: rozumí čteným slovům, větám a textům DV: vštěpuje si hygienické návyky při čtení</i>	Praktické čtení -pozorné, přiměřeně rychlé Věcné čtení -porozumění slovům, větám Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	<i>DV: naslouchá pozorně řeči druhého, vyjadřovat svá přání DV: chápe roli mluvčího a posluchače DV: reaguje na jednoduché pokyny a sdělení</i>	Praktické naslouchání Věcné naslouchání Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení Základní komunikační pravidla - pozornost, naslouchání, role mluvčího a posluchače	<i>OSV 1 Rozvoj sociálních schopností: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování, cvičení emfatického a aktivního naslouchání</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i>	<i>DV: vyslovuje správně všechny hlásky, opravuje nesprávnou výslovnost</i>	Správná výslovnost, řečová cvičení, oprava nesprávné výslovnosti	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i>
<i>OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	<i>DV: využívá hlasových a dechových cvičení DV: vštěpuje si základy mluveného projevu</i>	Základy mluveného projevu - dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, přiměřené tempo	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění</i>
<i>OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	<i>DV: používá verbální a nonverbální prostředky řeči DV: poznává základní komunikační pravidla</i>	Rozvoj slovní zásoby Verbální a nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta) Základní komunikační pravidla -role mluvčího a posluchače, zdvořilost, střídání rolí	<i>OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov</i>
<i>OVO 7: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i>	<i>DV: dokáže vypravovat mluvený nebo slyšený text DV: vytvoří krátké komunikační žánry</i>	Reprodukce textu Krátké komunikační žánry -pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz	<i>OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne</i>
<i>OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i>	<i>DV: vypráví podle obrázků příběh, pracuje s obrazovými materiály</i>	Vypravování na základě obrazového materiálu	<i>OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	<i>DV: dodržuje pravidla správného sezení a držení pracovního náčiní.</i>	Správné sezení, držení psacího nástroje, hygiena zraku	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro</i>

			učení
--	--	--	-------

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	DV: rozlišuje tiskací a psací písmena abecedy, píše psací písmena malé a velké abecedy, píše slabiky, jednoduchá slova a věty, přepíše tiskací písmo do psané podoby	Technika psaní -čitelný a přehledný písemný projev, úhlednost, úprava	OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace
	DV: poznává správnou techniku psaní	Psaní jednotlivých písmen, číslic, spojování písmen a slabik, psaní slov, psaní krátkých vět	
OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	DV: opisuje a přepisuje jednoduché texty DV: píše jednoduchá sdělení, krátké žánry písemného sdělení	Opisy, přepisy, interpunkční znaménka, psaní jednoduchých sdělení, žánry písemného projevu - vzkaz, pozvánka, zápis do notýsku	OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	DV: učí se rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slov, člení slova na hlásky, učí se odlišit krátké a dlouhé samohlásky DV: výslovnost souhláskových skupin DV: intonace vět	Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek dlouhých a krátkých, souhlásek a souhláskových skupin, intonace vět Rozlišování zvukové a grafické podoby slova	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	<i>DV: poznává a porovnává významy slov</i>	Slova a pojmy Význam slov	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování</i>
<i>OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>DV: porovnává a třídí slova podle stanoveného hlediska DV: rozšiřuje si slovní zásobu</i>	Porovnávání slov podle zobecňujícího významu Slovní zásoba	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov</i>
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	<i>DV: používá správné tvary</i>	Poznávání správných tvarů slov	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<i>DV: používá správné gramatické tvary podstatných a přídavných jmen i sloves v mluveném projevu</i>	Poznávání správných tvarů podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu	<i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednost MV 5 vliv medií na každodenní život</i>
SKLADBA			
<i>OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	<i>DV: vybere vhodnou spojku do souvětí DV: správně řadí slova ve větě DV: používá základní interpunkční znaménka ve větách</i>	Spojování slov do vět Stavba věty Pořádek slov ve větě Interpunkční znaménka ve větě	<i>OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>

<i>OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	<i>DV: čte věty se správnou intonací podle postoje mluvčího</i>	Modulace souvislé řeči -intonace ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích	<i>OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání: cvičení sebekontroly, sebeovládání</i>
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
PRAVOPIS			
<i>OVO 19: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	<i>DV: odlišuje v písmu krátké dlouhé samohlásky DV: používá základní interpunkční znaménka DV: píše správně hlásky, slabiky, slova, věty DV: používá velká písmena na začátku vět</i>	Lexikální pravopis -odlišování krátké a dlouhé samohlásky - používání tečky, čárky, otazníku, vykřičníku -správné psaní hlásek, slabik, slov, vět Velká písmena na začátku vět	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**

Období – ročník : **1. období – 2. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 3. ročník)

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. *1. plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti*
2. *2. porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*
3. *3. respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru*
4. *4. pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost*
5. *5. v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*
6. *6. volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích*
7. *7. na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev*
8. *8. zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
9. *9. píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev*
10. *10. píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*
11. *11. seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh*

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

1. *12. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky*
2. *13. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná*
3. *14. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost*
4. *15. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru*
5. *16. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves*
6. *17. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy*
7. *18. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky*
8. *19. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování*

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

1. 20. čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
2. 21. vyjadřuje své pocity z přečteného textu
3. 22. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
4. 23. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Cílové zaměření předmětu v 2. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 2. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- . • Zdokonalování techniky čtení
- . • Poslechu různých textů a práci s nimi
- . • Orientaci ve slovnících a encyklopediích
- . • Seznámení s útvary společenského styku, vypravování
- . • Úpravnému a čitelnému projevu
- . • Docvičování tvarů psacího písma
- . • Kultivovanému projevu

Jazyková výchova

- . • Učení o větě
- . • Správnému řazení slov ve větě a vět v textu
- . • Osvojení pravopisu – jevy ú/ů, ě, tvrdé a měkké souhlásky, párové souhlásky, velká písmena
- . • Osvojení základních druhů slov
- . • Poznávání slovních významů
- . • Dělení slova na slabiky

Literární výchova

- . • poslechu literárních textů
- . • zážitkovému čtení a naslouchání
- . • tvořivým činnostem s literárním textem
- . • poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<i>DV: rozvíjí plynulé čtení krátkých méně náročných textů DV: zdokonaluje techniku čtení DV: porozumí jednoduchým textům DV: při čtení získává informace a nachází klíčová slova DV: zlepšuje hygienické návyky při čtení</i>	Praktické čtení -pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé čtení Zdokonalování techniky čtení Cvičné texty pro nácvik techniky čtení Porozumění jednoduchým textům Věcné čtení -čtení jako zdroj informací -čtení vyhledávací (klíčová slova) Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností a zapamatování cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<i>DV: chápe jednoduché mluvené pokyny a reaguje na ně</i>	Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení	<i>OSV 1 Rozvoj sociálních schopností: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování, cvičení empatického a aktivního naslouchání</i>
<i>OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	<i>DV: učí se respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru DV: snaží se vyjádřit svůj zážitek</i>	Praktické naslouchání -zdvořilé, ohleduplné, vyjádření kontaktu	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>z naslouchání</i>	Věcné naslouchání -pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí -role mluvčího a posluchače Zážitkové naslouchání	<i>OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i>	<i>DV: je schopen poznat chyby ve správné výslovnosti, snaží se správně vyslovovat</i>	Jazykolamy, řečová cvičení Správná výslovnost, poznávání chyb ve výslovnosti	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebe-ovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i>
<i>OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	<i>DV: zdokonaluje techniku mluveného projevu používání správného dýchání a tempa řeči v mluvených projevech</i>	Technika mluveného projevu Cvičení zaměřená na hospodaření s dechem a užití správného tempa řeči	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění</i>
<i>OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	<i>DV: učí se volit vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních situacích</i> <i>DV: vštěpuje si základní komunikační pravidla</i>	Vhodný výběr jazykových prostředků, mimika, gesta Základní komunikační pravidla -oslovení, zahájení a ukončení dialogu, role mluvčího a posluchače, střídání rolí, zdvořilost	<i>OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov</i>
<i>OVO 7: na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i>	<i>DV: snaží se tvořit krátké mluvené projevy DV: vypráví příběh podle obrázků</i>	Komunikační žánry -pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz, dialog na základě obrazového materiálu	<i>OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne</i> <i>OVO 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	<i>DV: upevňuje si základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i>	<i>DV: v zásadě píše správné tvary písmen a číslic, obvykle správně spojuje písmena i slabiky, učí se kontrolovat vlastní písemný projev</i> <i>DV: vštěpuje si zásady techniky psaní</i>	Technika psaní -úhledný, čitelný, přehledný písemný projev Docvičování tvarů psacího písma, málo používaná písmena malé i velké abecedy (X, Y, W) Kontrola písemného projevu	<i>OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace</i>
<i>OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	<i>DV: učí se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i> <i>DV: píše poznané jednoduché žánry písemného projevu</i>	Žánry písemného projevu -adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, obrázková osnova vypravování, jednoduchá osnova vypravování	<i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	<i>DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky a slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i> <i>DV: umí dělit hlásky</i> <i>DV: snaží se používat zásady modulace souvislé řeči</i>	Slovo – hlásky, slabiky Dělení hlásek Sluchové rozlišení hlásek Modulace souvislé řeči -tempo, intonace, přízvuk, hlasitost	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>DV: učí se porovnávat a třídit slova podle zobecněného významu DV: významy podstatných jmen</i>	Významy slov Slova podle zobecněného významu Podstatná jména	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: Cvičení dovedností zapamatování MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov</i>
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	<i>DV: seznamuje se se slovními druhy, poznává podstatná jména a slovesa v základním tvaru</i>	Slovní druhy -podstatná jména -slovesa v základním tvaru	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<i>DV: učí se užívat v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves</i>	Správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves v mluveném projevu	<i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednost MV 5 Vliv medií na každodenní život</i>
SKLADBA			
<i>OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	<i>DV: vytváří jednoduchá souvětí, učí se vybírat spojky nebo spojovací výrazy</i>	Věta, pořádek slov ve větě Řazení vět v textu	<i>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	<i>DV: poznává v textu druhy vět podle postoje mluvčího DV: rozeznává správná interpunkční znaménka ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích</i>	Věty podle postoje mluvčího Interpunkční znaménka -tečka, vykřičník, otazník	<i>OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání: cvičení sebekontroly, sebeovládání</i> <i>OSV 8 Komunikace: dovednosti pro verbální sdělování</i>
PRAVOPIS			
<i>OVO 19: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	<i>DV: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě,tě,ně, ú/ů,bě, pě, vě mimo morfologický šev, párové souhlásky DV: píše velká písmena na začátku vět a v typických příkladech vlastních jmen osob a zvířat</i>	Pravopis lexikální -y/i po tvrdých a měkkých souhláskách -ú/ů, dě, tě, ně, bě, pě, vě mimo morfologický šev -orientačně párové souhlásky -velká písmena na začátku vět -vlastní jména osob a zvířat	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování</i> <i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 21: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i>	<i>DV: snaží se rozpoznat své zážitky z četby a vyjadřovat své dojmy a pocity</i>	Zážitky z čtení a naslouchání Vyjadřování dojmů a pocitů z četby literárních textů	<i>OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>OVO 20: čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i>	<i>DV: vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu DV: přednáší vhodné literární texty DV: účastní se dramatizací, přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům</i>	Vypravování čteného a slyšeného textu Přednes vhodných literárních textů Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního jednání a prožívání, vůle OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<i>OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	<i>DV: rozliší vyjadřování v próze a ve verších DV: orientuje se v pojmech básník, spisovatel, kniha, čtenář DV: odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pozná básničku DV: poznává a navštěvuje divadelní představení</i>	Literární druhy -poezie, próza Literární pojmy -básník, spisovatel, kniha, čtenář Literární žánry - básně, pohádky, ostatní vypravování, divadelní představení	<i>OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce MV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**

Období – ročník : **1. období – 3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. *1. plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti*
2. *2. porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*
3. *3. respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru*
4. *4. pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost*
5. *5. v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*
6. *6. volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích*
7. *7. na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev*
8. *8. zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
9. *9. píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev*
10. *10. píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*
11. *11. seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh*

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

1. *12. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky*
2. *13. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná*
3. *14. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost*
4. *15. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru*
5. *16. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves*
6. *17. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy*
7. *18. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky*
8. *19. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování*

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

1. 20. čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
2. 21. vyjadřuje své pocity z přečteného textu
3. 22. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
4. 23. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 3. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- . • Plynulému čtení s porozuměním
- . • Porozumění písemným nebo mluveným pokynům
- . • Respektování základních komunikačních pravidel v rozhovoru
- . • Vytvoření krátkého mluveného projevu
- . • Osvojení základních hygienických pravidel spojených se psaním
- . • Psaní věcně i formálně správného jednoduchého sdělení
- . • Kultivovanému projevu

Jazyková výchova

- . • Rozlišení grafické a zvukové podoby slova
- . • Porovnávání významu slov
- . • Rozlišení slovních druhů v základním tvaru
- . • Užití správných gramatických tvarů podstatných jmen a sloves
- . • Volbě vhodných jazykových i zvukových prostředků
- . • Odůvodňování a správnému psaní i/y po měkkých, tvrdých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech
- . • Správnému psaní typických příkladů vlastních jmen

Literární výchova

- . • poslechu literárních textů
- . • zážitkovému čtení a naslouchání
- . • tvořivým činnostem s literárním textem
- . • poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	<i>OVO 1: rozvíjí plynulé čtení náročnějších textů</i>	Praktické čtení -pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé, čtení hlasité i tiché. Zdokonalování techniky čtení Porozumění přiměřeným textům	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
<i>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<i>OVO 2: vyhledá klíčová slova a věty v textu, získá při čtení základní informace DV: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	Věcné čtení -čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova, věty) Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	<i>OVO 3: získává zážitky z naslouchání a vyjadřuje své dojmy DV: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	Praktické naslouchání -zdvořilé, ohleduplné, kontakt s partnerem Věcné naslouchání -pozorné, soustředěné, aktivní reakce na mluvčího Role mluvčího a posluchače, střídání rolí Zážitkové naslouchání	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání</i> <i>OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i>	<i>OVO 4: umí správně vyslovit nejznámější přejatá slova</i> <i>DV: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost</i>	Cvičení správné výslovnosti (slova přejatá) Oprava nesprávné a nedbalé výslovnosti	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i>
<i>OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	<i>OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	Technika mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu, tempo, plynulost, zvukové prostředky řeči – intonace, hlasitost, přízvuky	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění</i>
<i>OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	<i>OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí, zdvořilé vystupování Výběr jazykových prostředků Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	<i>OSV 8: Komunikace: řeč těla, zvuků, slov dovednosti pro sdělení verbální a neverbální</i>
<i>OVO 7: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i>	<i>OVO 7: začíná používat vyjadřování závislé na komunikační situaci OVO 11: vypravuje podle obrazového materiálu DV: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i>	Komunikační žánry -vypravování podle osnovy -vypravování podle obrazového materiálu -vypravování podle vlastních zážitků Základy mluveného projevu závislého na komunikační situaci	<i>OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne OVO 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>OVO 8: zvládá základní hygienické</i>	<i>OVO 8: zvládá základní hygienické</i>	Základní hygienické návyky	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>návyky spojené se psaním</i>	<i>návyky spojené se psaním</i>	-správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	<i>řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i>	<i>OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i>	Technika psaní -úhledný, čitelný a přehledný písemný projev Kontrola vlastních písemných projevů	<i>OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace</i>
<i>OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	<i>OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	Žánry písemného projevu -vypravování podle osnovy, popis zvířete, popis předmětu, omluvenka, blahopřání	<i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	<i>DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova DV: správně vyslovuje samohlásky a souhláskové skupiny DV: produkuje souvislou řeč</i>	Zvuková a grafická podoba slov Výslovnost souhláskových skupin Výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek Spisovná a nespisovná výslovnost Modulace souvislé řeči - intonace, přízvuky, hlasitost, tempo	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a</i>	<i>DV: zná aktivně abecedu, vyhledává a zařazuje slova podle abecedy DV:</i>	Slova a pojmy Abeceda, řazení slov podle abecedy Vyhledávání v	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti, soustředění,</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	<i>porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	seznamech Význam slov, porovnávání významů slov Slova souznačná a protikladná	<i>cvičení dovedností zapamatování</i>
<i>OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	Porovnávání a třídění slov podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov</i>
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	<i>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	Slovní druhy, zařazování slov v základním tvaru ke slovním druhům	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<i>OVO 16: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves DV: skloňuje a časuje DV: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	Mluvnické kategorie podstatných jmen: pád, číslo, rod Mluvnické kategorie sloves: osoba, číslo, čas Skloňování a časování	<i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti MV 5 Vliv medií na každodenní život</i>
SKLADBA			
<i>OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	<i>OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	Věta jednoduchá, spojování vět do jednoduchých souvětí Spojky a jiné spojovací výrazy	<i>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
<i>OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět</i>	<i>OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět</i>	Věty podle postoje mluvčího	<i>OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání:</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	<i>podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	Melodie věty	<i>cvičení sebekontroly, sebeovládání</i> <i>OSV 8 Komunikace: dovednosti pro verbální sdělování</i>
PRAVOPIS			
<i>OVO 19: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	<i>OVO 19: odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	Vyjmenovaná slova Slova příbuzná Skupiny bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev) Vlastní jména míst -obce, řeky, hory Psaní nejčastějších přejatých slov	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 21: vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i>	<i>OVO 21: vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i>	Zážitkové čtení -čerpání prožitků a dojmů z literárních textů Vyjadřování pocitů	<i>OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace</i>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>OVO 20: čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární</i>	<i>OVO 20: volně reprodukuje přečtený nebo slyšený literární text, účastní se</i>	Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>texty přiměřené věku OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i>	<i>dramatizací, přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům, čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</i>	přečteného nebo slyšeného textu Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod Rozvoj čtenářství	<i>jednání a pro-žívání, vůle OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<i>OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	<i>OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	Literární druhy -poezie, próza, drama Literární žánry -báseň, pohádka, povídka, divadelní hra - spisovatel, básník, divadelní představení, herec	<i>OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/trídě MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce MkV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**

Období – ročník : **2. období – 4. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 5. ročník)

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. *1. čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas*
2. *2. rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává*
3. *3. posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení*
4. *4. reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta*
5. *5. vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku*
6. *6. rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě*
7. *7. volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru*
8. *8. rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace*
9. *9. píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry*
10. *10. sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti*

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

1. *11. porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu*
2. *12. rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku*
3. *13. určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu*
4. *14. rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary*
5. *15. vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty*
6. *16. odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí*
7. *17. užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje*
8. *18. píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách*
9. *19. zvládá základní příklady syntaktického pravopisu*

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

1. *20. vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je*

2. 21. volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
3. 22. rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
4. 23. při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 4. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- . • čtení s porozuměním potichu i nahlas
- . • reprodukci přiměřeně složitých sdělení
- . • náležitě intonaci podle komunikačního záměru
- . • užívání spisovné výslovnosti
- . • psaní jednoduchých komunikačních žánrů

Jazyková výchova

- . • rozvíjení slovní zásoby
- . • rozlišování spisovných a nespisovných tvarů
- . • rozlišování slovních druhů a jejich využívání v gramaticky správných tvarech v mluveném projevu
- . • rozlišování věty jednoduché a souvětí, užívání vhodných spojovacích výrazů
- . • rozvíjení základů správného pravopisu

Literární výchova

- . • poslechu literárních textů
- . • zážitkovému čtení a naslouchání
- . • tvořivým činností s literárním textem
- . • orientaci v základních literárních pojmech

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i>	<i>OVO 1: ví, co obsahuje dodržování správné techniky čtení DV: podle svých schopností přečte předem připravený text správnou technikou čtení DV: po tichém čtení je schopen reprodukovat text - zachytí posloupnost děje DV: čte s porozuměním textu DV: snaží se přednes čteného textu DV: dodržuje hygienické návyky při čtení</i>	Praktické čtení -pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé Uvědomělé hlasité čtení -dodržování správné techniky čtení Tiché čtení -schopnost reprodukce posloupnosti děje Čtení s porozuměním Čtení s přednesem Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění dovednosti pro učení a studium</i>
<i>OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i>	<i>OVO 2: rozumí pojmům podstatné a okrajové informace DV: ve vhodné úpravě zaznamená s pomocí učitele podstatné informace DV: začíná používat slovník a encyklopedii</i>	Věcné čtení -čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova a věty) Záznam podstatných informací Literární slovník, encyklopedie	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky, výběr slov a záběrů identifikace základních orientačních prvků v textu</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	<i>OVO 3: je ohleduplný a zdvořilý k partnerovi, navazuje s ním kontakt DV: odliší od sebe jednoduché druhy sdělení</i>	Praktické naslouchání -zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s partnerem Posuzování úplnosti jednoduchého sdělení	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i>	<i>OVO 4: při naslouchání je pozorný, ohleduplný, aktivní, zná roli mluvčího a posluchače, uvědomuje si střídání rolí DV: rozliší podstatná fakta ve sdělení, v případě potřeby využívá kladení otázek; snaží se správně sdělení reprodukovat DV: pojmenuje situace, které může nesprávně reprodukovat obsah sdělení způsobit DV: sděluje své dojmy a pocity</i>	Věcné naslouchání -pozorné, soustředěné, aktivní role mluvčího a posluchače, střídání rolí Reprodukce přiměřeně složitého sdělení, reprodukce podstatných fakt, kladení otázek Záznam slyšeného projevu Zážitek naslouchání	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů</i>
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i>	<i>OVO 5: používá základní komunikační pravidla DV: dokáže správně oslovit, zahájit i ukončit dialog i telefonický rozhovor DV: rozpozná odlišné vedení a obsah telefonického rozhovoru (přivolání pomoci, linka bezpečí, běžný hovor, manipulativní hovor – cizí osoba) DV: pozná, když uslyší záznamník, ví, kdy začít se zanecháním vzkazu</i>	Základní komunikační pravidla - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, oslovení, zahájení a ukončení dialogu Komunikační žánry -dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, vypravování vlastních zážitků, popis osob, zvířat, věcí	<i>OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích</i> <i>OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace</i>
<i>OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	<i>OVO 6: vyjmenuje, kde a jakým způsobem se setkává s reklamou DV: podle vlastních zkušeností a znalostí odhaluje cíl reklamy, její manipulativnost</i>	Reklamy	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	<i>OVO 7: zná a uvědoměle využívá techniku mluveného projevu DV: odhadne, jak působí intonace, pauzy a tempo na jiného člověka DV: vyjadřuje se podle svého komunikačního záměru a komunikační situace</i>	Základy techniky mluveného projevu -intonace, přízvuk, pauzy, plynulost, zvukové prostředky řeči Vyjadřování závislé na komunikační situaci a komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči Zdvořilé vyjadřování	<i>OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)</i>
<i>OVO:8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i>	<i>DV: rozliší spisovnou a nespisovnou výslovnost DV: zná situace, kde by se měl spisovný jazyk používat</i>	Výběr vhodných jazykových prostředků podle komunikační situace Spisovná a nespisovná výslovnost	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání MkV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i>	<i>OVO 9: podle daného návodu napíše obsahově i formálně správně vzkaz, oznámení, pozvánku i zprávu DV: umí číst tiskopisy, uvědomuje si potřebnost a důležitost uváděných údajů DV: zná a dodržuje techniku psaní, především úhlednost a čitelnost DV: dodržuje hygienické návyky při psaní DV: kontroluje své písemné projevy</i>	Technika psaní -úhledný, přehledný, čitelný písemný projev Kontrola vlastních textů Hygienické návyky při psaní Žánry písemného projevu -vzkaz, oznámení, pozvánka, zpráva, vypravování, popis, dopis, jednoduché tiskopisy - dotazník, přihláška	<i>OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti MV 2 Interpretace mediálního sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti</i>	<i>OVO 10: rozpozná základní části osnovy vyprávění, s pomocí učitele vytváří a zapisuje podrobněji její jednotlivé části DV: dokáže předložené osnovy využívat DV: seznámí se s odlišnostmi mezi vyprávěním, popisem a dopisem, získané informace prakticky dokáže využít, začíná využívat informace ze slovníku a encyklopedie</i>	Vytváření osnovy Základní části osnovy Využívání osnovy při psaní vypravování, popisu, dopisu Vypisování jednoduchých údajů ze slovníku a encyklopedie	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>spisovně vyslovuje česká a nejčastěji užívaná cizí slova</i>	<i>DV: zná zásady spisovné výslovnosti DV: moduluje souvislou řeč DV: člení souvislou řeč</i>	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči Členění souvislé řeči	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování – technika řeči</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 11: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu</i>	<i>OVO 11: orientuje se v uváděných pojmech a dokáže je od sebe odlišit i využívat</i>	Slovní zásoba -slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování</i>
<i>OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i>	<i>OVO 12: naznačí stavbu slova – kořen, předponu a příponovou část DV: učí se správně využívat stavbu slova při dělení slov DV: v příponové části odlišuje</i>	Stavba slova -kořen, předpona, přípona Dělení slov na konci řádku Rozlišení přípony a koncovky při	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>při skloňování a časování koncovku</i>	skloňování a časování	
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i>	<i>OVO 13: zná správné otázky a další pomůcky při rozlišování slovních druhů a používá je DV: skloňuje a časuje slova, uvědomuje si gramaticky správné tvary DV: určuje základní mluvnické kategorie, zvrtná slovesa</i>	Slovní druhy ohebné a neohebné Skloňování podstatných jmen Mluvnické kategorie: pád, číslo, rod, vzor Časování sloves Mluvnické kategorie: osoba, číslo, čas Rozlišování zvrtných sloves	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti</i>
<i>OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</i>	<i>OVO 14: Rozliší slova spisovná a nespisovná DV: Zachytí nespisovné tvary slov i odlišnou výslovnost samohlásek, souhlásek a souhlásk. skupin</i>	Spisovné a nespisovné tvary slov Odlišná výslovnost hlásek v nespisovných tvarech slov	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>
SKLADBA			
<i>OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</i>	<i>OVO 15: vyhledá úplnou základní skladební dvojici ve větě jednoduché a označí ji DV: pozná věty jednoduché, které nemají úplnou základní skladební dvojici, a určí jejich základ DV: orientuje se v pořádku slov ve větě</i>	Základní skladební dvojice Neúplná základní skladební dvojice Základ věty Pořádek slov ve větě	<i>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
<i>OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</i>	<i>OVO 16: podle počtu sloves bezpečně rozliší větu jednoduchou od souvětí DV: podle počtu sloves spočítá počet vět v souvětí, všimá si spojovacích</i>	Věta jednoduchá a souvětí Určování počtu vět v souvětí	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</i>	<i>výrazů</i> <i>OVO 17: pozná nevhodný výběr spojovacího výrazu v závislosti na smysluplnosti sdělení</i>	Spojky a jiné spojovací výrazy v souvětí Obměna spojek a spojovacích výrazů	<i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti</i>
PRAVOPIS			
<i>OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</i>	<i>OVO 18: přiřazuje k vyjmenovaným slovům i slova příbuzná – odůvodní pravopis DV: učí se využívat pomůcky při řešení správného pravopisu – např. Pravidla českého pravopisu DV: vysvětlí pravidlo psaní předložek z, s (2. a 7. pád) DV: zeměpisné názvy DV: orientuje se ve správném psaní koncovek sloves v přítomném čase</i>	Lexikální pravopis -vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná -psaní předložek z, s -předpony od-, nad-, před-, pod-, roz-, bez--vlastní jména nejvýznamnějších hor, řek, států Morfologický pravopis -koncovky podstatných jmen podle vzorů slovesa v přítomném čase Pravidla českého pravopisu	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>
<i>OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i>	<i>OVO 19: řeší správně shodu přísudku s podmětem v psaném projevu</i>	Syntaktický pravopis -shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i>	<i>OVO 20: pojmenovává své dojmy z četby, učí se je vyjadřovat slovně, výtvarně i dramaticky DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle vlastního zájmu</i>	Zážitkové čtení a naslouchání - získávání pocitů a dojmů při poslechu i četbě literárních textů Vyjadřování zážitků slovně, písemně, kresbou, dramatizací Rozvoj čtenářství	<i>OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i>	<i>OVO 21: přednáší vhodné literární texty DV: před ostatními spolužáky dokáže reprodukovat předem připravený text DV: podle zadané osnovy napíše literární text na dané téma DV: účastní se dramatizací a přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům</i>	Tvořivé činnosti s literárním textem -přednes básní a prózy - dramatizace-nácvik hříčky, scénky -volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - vlastní tvořivé psaní -vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	<i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu</i>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<i>OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	<i>OVO 22: rozlišuje pojmy umělecký a neumělecký text DV: pojmenovává na základě nabídky různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	Umělecké a neumělecké texty Základní charakteristika uměleckých a neuměleckých textů, jejich rozlišnosti	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních</i>
<i>OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i>	<i>OVO 23: zná základní literární druhy DV: odliší od sebe pohádku, bajku a povídku DV: používá a dovede vysvětlit pojmy spisovatel, básník, báseň próza DV: vyznačí v básni slova, která se rýmují; odlišuje pojmy rým - verš DV: na základě vlastních zkušeností objasní rozdílnou roli herce a režiséra DV: využívá k četbě časopisy pro děti DV: navštěvuje knihovnu DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti</i>	Základní literární pojmy -literární druhy – poezie, próza, drama - literární žánry – báseň, pohádka, bajka, povídka -spisovatel, básník, báseň, próza -verš, rým, přirovnání -divadelní přestavení, herec, režisér Časopisy pro děti Film a televize	<i>MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti) MkV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**

Období – ročník : **2. období – 5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 5. ročník)

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. 1. čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
2. 2. rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
3. 3. posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
4. 4. reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
5. 5. vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
6. 6. rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
7. 7. volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
8. 8. rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
9. 9. píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
10. 10. sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

1. 11. porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu
2. 12. rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
3. 13. určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
4. 14. rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
5. 15. vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
6. 16. odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí
7. 17. užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
8. 18. píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
9. 19. zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

1. 20. vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
2. 21. volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

3. 22. rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
4. 23. při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Cílové zaměření předmětu ve 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- . • čtení s porozuměním
- . • rozlišuje a zaznamenává podstatné informace
- . • reprodukuje sdělení a pamatuje si podstatná fakta
- . • vytváří osnovu a na jejím základě krátký mluvený i písemný projev
- . • volí náležitou intonaci i spisovnou výslovnost podle komunikační situace
- . • správně píše jednoduché komunikační žánry

Jazyková výchova

- . • rozšiřování slovní zásoby
- . • stavba slova
- . • základní orientace v lexikálním, syntaktickém i morfologickém pravopise
- . • využívání správných tvarů slov v mluveném i písemném projevu
- . • využívání jednoduchých vět i souvětí ke komunikaci

Literární výchova

- . • poslechu literárních textů
- . • zážitkovému čtení a naslouchání
- . • tvořivým činnostem s literárním textem
- . • poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i>	<i>OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas DV: stále zdokonaluje techniku čtení</i> <i>DV: pozná orientační prvky v textu</i> <i>DV: snaží se číst s přednesem</i> <i>DV: dodržuje hygienické návyky při čtení</i>	Praktické čtení -pozorné, plynulé přiměřeně rychlé, uvědomělé hlasité čtení, tiché čtení – pozorné čtení Zdokonalování techniky čtení Znalost orientačních prvků v textu Porozumění čteným textům Čtení s přednesem Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti pro učení a studium</i>
<i>OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i>	<i>OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává DV: využívá slovníky a encyklopedie</i>	Věcné čtení -čtení jako zdroj informací čtení vyhledávací – rozlišení podstatných a okrajových informací záznam podstatných informací Využívání slovníků a encyklopedií	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky, výběr slov a záběrů, identifikace základních orientačních prvků v textu</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	<i>OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	Praktické naslouchání ohleduplné, zdvořilé, vyjadřující kontakt s partnerem Věcné naslouchání -pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí na mluvčího, posuzování úplnosti nebo neúplnosti jednoduchého sdělení	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i>	<i>OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta DV: zaznamenaná slyšený projev a reaguje na něj otázkami DV: sděluje své dojmy z naslouchání</i>	Zaznamenávání slyšeného projevu Reakce otázkami Zapamatování podstatných fakt Reprodukce obsahu slyšeného projevu Zážitkové naslouchání	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i>
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i>	<i>OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku DV: dokáže ústně podat zprávu a oznámení, umí vypravovat DV: dodržuje základní komunikační pravidla</i>	Základní komunikační pravidla - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování Komunikační žánry -dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, zpráva, oznámení, vypravování	<i>OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace</i>
<i>OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	<i>OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	Reklamy	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)</i>
<i>OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	<i>OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	Základy techniky mluveného projevu -vyjadřování závislé na komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči	<i>OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)</i>
<i>OVO 8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji</i>	<i>OVO 8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji</i>	Vyjadřování závislé na komunikační situaci	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>užívá podle komunikační situace</i>	<i>užívá podle komunikační situace</i>	Využívání spisovné a nespisovné výslovnosti Zdvořilé vyjadřování	<i>sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání MkV 1 Kulturní diferenciaci: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i>	<i>OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry Odliší popis od vyprávění DV: pozná rozdíl mezi soukromým a úředním dopisem DV: zdokonaluje techniku psaní DV: dodržuje základní hygienické návyky při psaní</i>	Upevňování techniky psaní - dodržování základních hygienických návyků při psaní Komunikační žánry -zpráva, oznámení, dopis, popis, inzerát, tiskopisy – dotazník, dotazník, přihláška	<i>OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti MV 2 Interpretace mediálního sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</i>
<i>OVO 10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti</i>	<i>OVO 10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti DV: přispívají do místního časopisu</i>	Vyprávění Vytváření vlastního vyprávění s dodržováním časové posloupnosti Vytváření osnovy	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: tvorba mediálního sdělení pro časopis, rozhlas, televizi či internetové médium OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</i>	<i>DV: dodržuje zásady spisovné výslovnosti DV: využívá v mluvené řeči tempo, intonaci přízvuky DV: správně vyslovuje běžná cizí slova</i>	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči -tempo, intonace, přízvuk Výslovnost nejpoužívanějších cizích slov	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování – technika řeči</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 11: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu</i>	<i>OVO 11: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu</i>	Slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování</i>
<i>OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i>	<i>OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i>	Stavba slova -kořen, předpona, přípona, koncovka, slova příbuzná Dělení slov na konci řádku	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i>	<i>OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i> <i>DV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen DV: rozlišuje přídavná jména tvrdá a měkká</i> <i>DV: určuje mluvnické kategorie sloves DV: pozná zvrtné sloveso DV: rozliší slovesné tvary</i>	Slovní druhy ohebné i neohebné Podstatná jména -mluvnické kategorie – pád, číslo, rod vzor Přídavná jména -rozlišení přídavných jmen tvrdých a měkkých Slovesa -mluvnické kategorie – osoba, číslo, způsob (oznamovací, rozkazovací), čas Poznávání zvrtných sloves Jednoduché a složené slovesné tvary	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i> <i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti</i>
<i>OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</i>	<i>OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</i>	Slova spisovná a nespisovná	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
SKLADBA			
<i>OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</i>	<i>OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</i>	Základní skladební dvojice Podmět holý a rozvitý Prísudek holý a rozvitý Část podmětová a část přísudková v neúplných základních skladebních dvojicích	<i>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
<i>OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</i>	<i>OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</i>	Věta jednoduchá a souvětí Změna jednoduché věty v souvětí	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>
<i>OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</i>	<i>OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</i>	Spojky a spojovací výrazy Vnímání spojek a, i, ani, nebo, že, protože, když	<i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti</i>
PRAVOPIS			
<i>OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</i>	<i>OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách DV: uvědomuje si psaní předpon s-, z-, vz-DV: použije pravidlo pro psaní předložek z, s (2. a 7. pád) DV: učí se správně psát zeměpisné názvy DV: koncovky podstatných jmen píše podle vzorů</i> <i>DV: koncovky přídavných jmen</i>	Lexikální pravopis -vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná v rozšířené slovní zásobě -předpony s-, z-, vz – orientačně -vlastní jména národností, států planet Morfologický pravopis -předložky s, z -koncovky podstatných jmen podle vzorů	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>tvrdých a měkkých píše podle vzorů DV: správně řeší pravopis u sloves v přítomném čase DV: pracuje s Pravidly českého pravopisu</i>	-pravopis sloves v přítomném čase Pravidla českého pravopisu	
<i>OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i>	<i>OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i>	Syntaktický pravopis -shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i>	<i>OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle svých zájmů</i>	Pocity a prožitky při poslechu a četbě Vyjadřování dojmů z četby a poslechu Výchova k čtenářství	<i>OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace</i>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i>	<i>OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma DV: přednáší vhodné literární texty DV: Zpracuje a přednese literární referát DV: účastní se dramatizací a přijímá role DV: tvoří podle svých schopností vlastní texty a ilustrace</i>	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného literárního textu Přednes vhodných literárních textů Literární referáty Dramatizace: nácvik hříčky, scénky Vlastní tvořivé psaní Vlastní výtvarný doprovod	<i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<i>OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	<i>OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	Umělecké a neumělecké texty	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních</i>
<i>OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i>	<i>OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy DV: orientuje se v základních literárních druzích a žánrech DV: Zná časopisy pro děti a mládež DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti DV: vyhledává informace, navštěvuje knihovnu</i>	Literární druhy -poezie, próza, drama Literární žánry -báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení -spisovatel, básník, herec, režisér -verš, rým, přirovnání Časopisy pro děti a mládež Film a televize Poznávání informačních zdrojů	<i>MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti) MkV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

Vzdělávací oblast : Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět : **Anglický jazyk**

Charakteristika předmětu

V předmětu Anglický jazyk je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, oboru Cizí jazyk. Cílem předmětu anglický jazyk na 1. stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází a získat jejich zájem se v cizím jazyce zdokonalovat a utvářet jejich pozitivní vztah k tomuto předmětu. Výuka se orientuje na rozvíjení komunikativní kompetence žáků v oblasti řečových dovedností, v počáteční fázi zejména na rozvíjení dovednosti poslechu s porozuměním a ústního vyjadřování.

Cizí jazyk je významným klíčem k pochopení skutečností okolního světa, a proto žáky učíme jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Rozvíjení dovedností porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat předchází grafickým dovednostem. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je zvolena na základě frekvence a zájmů dětí tohoto věku. Osvojování cizího jazyka napomáháme formou her, rytmem a pohybem. Výuka je přizpůsobena psychice mladších žáků. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivosti, hře a jsou propojeny s výtvarnou, hudební, pohybovou a dramatickou výchovou.

Obsahem vyučovacího předmětu anglický jazyk je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

. Žáci mohou využívat různé počítačové programy zaměřené na rozvoj anglického jazyka.

U žáků se SVP se při zjišťování žákovských vědomostí a dovedností volí takové formy a postupy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a které neovlivňují jeho výkon. Pokud je nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, u nichž nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům. Jde např. o hlasité čtení před celou třídou u dyslektiků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- . • chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a

kulturní vývoj národa

- . • sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- . • rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- . • vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- . • zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku
- . • samostatnému získávání informací z různých zdrojů a zvládnutí práce s nimi
- . • získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- .

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka anglického jazyka společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: je rozvíjena tím, že nabízí žákům řadu aktivačních metod, např. práci s textem, hledání ve slovníku, poslech autentického textu, dále všechny konverzační metody, kooperativní výuku, projektovou formu výuky, tématickou výuku, motivační hry, písňe, dává prostor pro sledování vlastního pokroku- používáním jazykového portfolia, předkládá různé možnosti učení slovní zásobě – např. „rodiny slov“, skládání slov, využití protikladů, umožňuje setkání s rodilými mluvčími (zahraniční studenty).

Kompetence k řešení problémů: je rozvíjena tím, že vede žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. hledáním souvislostí, společných či rozdílných znaků reálií ČR a cizojazyčných zemí, k aplikaci stávajících jazykových pravidel pro vyvozování složitějších gramatických jevů, předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů o cizojazyčných zemích při práci s internetem, časopisy, výkladovými slovníky, s mapou, s autentickými materiály – prospekty atd.

Kompetence komunikativní: je rozvíjena tím, že nabízí a vytváří žákům dostatek možností k mluvenému projevu prací ve dvojicích, skupinách, rozhovory v rolích, modelových situacích.

Kompetence sociální a personální: při výuce jazyka pěstuje v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství tím, že seznamuje žáky s reáliemi, kulturními tradicemi ostatních zemí EU besedami a setkáními s rodilými mluvčími, pozitivně

rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních schopností tím, že vede žáky k reálnému sebehodnocení, sebereflexi prostřednictvím diskusí o jednotlivých krocích svého pokroku a vytváření jazykového portfolia.

Kompetence občanské: je rozvíjena tím, že poskytuje žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností, k prokázání hrdosti na svoji zemi a odstranění jazykových bariér, využívá vlastních zkušeností žáků z cestování při diskusích.

Kompetence pracovní: vede žáky k propojení jednotlivých jazykových znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka, k samostatné práci s dvojjazyčným slovníkem

2. Tématické okruhy průřezových témat zařazených do předmětu

OSV	Osobnostní a sociální výchova
MkV	Mezilidské a kulturní vztahy
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
–	
EV	Environmentální výchova
MV	Mediální výchova

3. ročník

OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium. *OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí:* informace o mé osobě *OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace:* regulace vl. Chování *MkV 2 Lidské vztahy:* tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí

4. ročník

MkV 1 Kulturní diferenciaci: zvyky a tradice, písně a, poezie anglicky mluvících zemí *MkV 2 Lidské vztahy:* tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí *VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá:* život dětí v jiných zemích y dětí

5.ročník

OSV 4 Psychohygienu: organizace a plánování volného času *MkV 1 Kulturní diferenciaci:* zvyky a tradice, písně a poezie anglicky mluvících zemí, poznávání vlastního kulturního zakotvení *MkV 2 Lidské vztahy:* tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí *MkV 4 Multikulturalita:* význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání dětí

GS 1 Evropa a svět nás zajímá: zvyky a tradice národů Evropy, zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé
VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: vzdělávání mladých Evropanů

3. Učební plán předmětu Anglický jazyk v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	-	-	3	3	3	9

Vzdělávací obsah předmětu v 3. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**

Období – ročník : **1. období – 3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

1. 1. vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby
2. 2. rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje
3. 3. rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
4. 4. pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění
5. 5. používá abecední slovník učebnice

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<i>OVO1.-vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby</i>	<i>-vybaví si slovní zásobu v daných okruzích</i>	Rodina Domov Volný čas Číslice 0-10 Barvy, motivační říkanky a písně	<i>OSV – 2 informace o mé osobě MkV-2- tolerantní vztahy s jinými lidmi</i>
<i>OVO2.-rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje</i>	<i>- pozdraví a poděkuje -rozumí jednoduchým pokynům ve třídě</i>	Pozdrav Poděkování Pokyny ve třídě	<i>OSV-3- regulace vl. chování</i>
<i>OVO3.-rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova</i>	<i>- napíše krátká sdělení -vybaví si a reprodukuje angl. abecedu</i>	Adresa Blahopřání Pozdrav z prázdnin Anglická abeceda	
<i>OVO4.-pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění</i>	<i>- utvoří větu jednoduchou, zápor a otázku,</i>	Věta jednoduchá Otázka, zápor u slovesa být Člen určitý a neurčitý	
<i>OVO5.-používá abecední slovník učebnice</i>	<i>- orientuje se a používá slovníček v učebnici</i>	- slovní zásoba učebnice	

Vzdělávací obsah předmětu v 3. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**

Období – ročník : **2. období – 4. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2.období základního vzdělávání žák :

POSLECH S POROZUMĚNÍM

1. 1. rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
2. 2. rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
3. 3. čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
4. 4. vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
5. 5. používá dvojjazyčný slovník

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

1. 6. sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů
2. 7. reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
3. 8. obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

MLUVENÍ

9. aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<i>OVO1: rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům</i>	<i>Vybaví si slovní zásobu daného tématu</i>	Časové údaje(dny v týdnu, měsíce)) Domov-místo, kde bydlím Počasí Číslice 0-100 Nákupy, volný čas Zvyky a tradice-Vánoce, Velikonoce	<i>MkV1- zvyky a tradice</i>
<i>OVO2: rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci</i>	<i>Seznamuje se s jednoduchými autentickými materiály</i>	Motivační písničky a říkanky Autentické ilustrativní materiály, krátké poslechové ukázky k tématům	<i>MkV 1- písně, poezie ang .mluvících zemí</i>
<i>OVO3: čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu</i>	<i>Čte nahlas krátké texty, napodobuje předkládanou správnou výslovnost</i>	Krátké texty k tématickým okruhům	
<i>OVO4: vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku</i>	<i>Orientuje se v krátkém textu, odpoví jednoduše na položenou otázku</i>	Komiksy, jednoduché příběhy na daná témata, říkanky	<i>MkV 2- příběhy dětí VMEGS1 – život dětí v jiných zemích</i>
<i>OVO5: používá dvojjazyčný slovník</i>	<i>Orientuje se v anglické abecedě, používá slovník učebnice</i>	Anglická abeceda	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<i>OVO7: reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</i>	<i>-reprodukuje jednoduchou říkanku a písničku -seřadí věty podle kontextu (pořadí) - reprodukuje krátkou konverzaci na známé téma</i>	Říkanky a písničky Orientace v textu, překlad textu Přít. čas, to have, to be, zákl. předložky místa, frekven. příslovce)	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<i>OVO9: aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci</i>	-vybaví si pozdravy při setkání a loučení s dítětem i dospělým, -sestaví odpověď na jednoduchou otázku při konverzaci -sdělí, co má a nemá rád -zeptá se na množství	Pozdravy Hra v rolích, modelové situace na dané téma Určení místa, popis počasí, nákup zboží v obchodě)	

Vzdělávací obsah předmětu v 3. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**

Období – ročník : **2. období – 5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2.období žák :

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

1. 1. rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
2. 2. rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
3. 3. čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
4. 4. vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
5. 5. používá dvojjazyčný slovník

.PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

5. 6. sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů
6. 7. reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
8. 8. obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

.INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

7. 9. aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Receptivní řečové dovednosti			
<i>OVO 1: rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům</i>	<i>Vybaví si a používá slovní zásobu daného jednoduchého tématu,</i>	Naše město Popis domu Školní rozvrh Volný čas Počasí	
<i>OVO 2: rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci</i>	<i>Využívá jednoduché autentické materiály k získávání potřebných informací Rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, např. na vývěškách, plakátech nebo v katalozích</i>	Vyučovací předměty v angl. škole, rozvrh, prázdniny Písničky, říkanky Nákupy- ceny výrobků, potravin, plakátky, vývěsky Tradice, zvyky (Vánoce, Velikonoce, Valentýn...)	VMEGS 2- vzdělávání mladých Evropanů VMEGS -1 zvyky a tradice
<i>OVO 3: čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu</i>	<i>Čte krátké jednoduché texty., . Chápe obsah jednoduchých osobních dopisů.</i>	Komiksy, krátké texty na daná témata Osobní dopis Adresa	
<i>OVO 4: vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku</i>	<i>Vyhledá konkrétní informace v jednoduchém textu, pochopí jejich smysl, dokáže se zeptat na konkrétní věc.</i>	Práce s textem, doplňování textu Orientace v plánu města, instrukce , jak se dostanu..., možnosti činností ve městě	
<i>OVO 5: používá dvojjazyčný slovník</i>	<i>Aktivně pracuje s dvojjazyčným slovníkem, orientuje se ve zkratkách symbolech</i>	Vyhledávání slovní zásoby, překlady textů	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Produktivní řečové dovednosti			
<i>OVO 6: sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů</i>	<i>Používá fráze a věty. Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb</i>	Vazba there is, there are Sloveso to be, to have got Sloveso can, must Předl. místa in, between, Rozkazovací způsob Přít. čas prostý	
<i>OVO 7: reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</i>	<i>Při písemné i ústní reprodukci různých textů používá dané fráze a spojení.</i>	Můj svět Popis mého domu Naše město Můj rozvrh Můj volný čas - koníčky Počasí – jednoduchý popis situace	
<i>OVO8: obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu</i>	<i>Při obměňování textu využívá známou slovní zásobu, fráze a spojení Využívá synonyma, antonyma Doplní text podle kontextu Seřadí věty podle obsahu</i>	Antonyma, synonyma	
Interaktivní řečové dovednosti			
OVO 9: aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	<i>Zvládá jednoduchou společenskou konverzaci Za podpory učitele udrží průběh konverzace v modelové situaci Klade jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídá Nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace.</i>	Volný čas, moje koníčky, denní program, vyjádření času Představení blízkých osob(co chtějí, co mají rádi, zaměstnání)	OSV4 –organizace a plánování volného času

Vzdělávací oblast : **Matematika a její aplikace**

Vyučovací předmět : **Matematika**

Charakteristika předmětu

V předmětu Matematika je realizován obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace, oboru Matematika a její aplikace.

Mezi hlavní cíle matematiky 1.období patří vnímání významu matematiky založeného především na aktivních činnostech a jejich použití v praktickém životě. Žáky postupně vedeme k získání matematické gramotnosti tak, aby si uvědomovali, že se matematika prolíná celým základním vzděláváním.

Žáci v ní mají získat početní dovednosti v oboru přirozených čísel do 1 000, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky , odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Matematika by měla být postavena na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, kreslit, hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Ve vzdělávacím předmětu matematika směřujeme výuku ještě specificky k :

- . • porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům
- . • rozvíjení pozornosti, přesnosti, vytrvalosti
- . • rozpoznávání různých typů změn na jejichž základě se učí uvažovat, svoji práci kontrolovat, srovnávat
- . • učení sebedůvěry, sebekázně a vzájemným vztahům ve skupině, třídě, škole
- . • uplatnění logického myšlení na základě řešení problémových situací, jejichž obtížnost je závislá na rozumové vyspělosti žáků, logické uvažování může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní
- . • využívání prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používání některých dalších pomůcek, které umožňují přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v základech rýsovacích technik

Vzdělávací oblast matematika je tvořena v tomto období třemi tématickými okruhy: a) Čísla a početní operace b) Závislosti, vztahy a práce s daty c) Geometrie v rovině a v prostoru

Matematika se vyučuje ve všech ročnících 1. období. Část geometrická prolíná matematikou v 1. a 2.ročníku, od 3.roč. je doporučena 1 hodina týdně.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- . • využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- . • rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- . • rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- . • rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- . • vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- . • vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- . • provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- . • přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- . • rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- . • rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka matematiky vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto

Kompetence k učení: Učí se metodám poznávání matematiky a využívá je v praktických činnostech tím, že učitel seznamuje žáky s několika různými postupy řešení a při výuce používá matematické termíny, znaky, symboly, rozvíjí kreativitu a učební dovednosti žáků, potřebné k samostatnému učení (makety peněz, matematické pomůcky), používá vhodné učební pomůcky (rýsovací potřeby, obrazový materiál, pracovní listy) a věnuje se dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů: Učí se řešit problémové situace a úlohy běžného života tím, že žáci ověřují správnost řešení problémů, pokud možno prakticky. Volí vhodné postupy, přiměřené věku tím, že učitel žákům předkládá dostatečné množství vyřešených úloh a zadává dostatek úloh k samostatnému řešení, zadává úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problémům, znalosti kreativity při jejich řešení, předkládá modely matematických postupů, vede žáky k jejich porozumění a správnému používání.

Kompetence komunikativní: Učí se užívat matematický jazyk včetně symboliky a na úrovni věku jej používat při řešení praktických příkladů a slovních úloh. Je veden k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování v matematice. Učí se stručně, přehledně sdělovat postup tím, že učitel dává prostor pro samostatné řešení zadaných problémů a jejich ústní a písemnou obhajobu, seznamuje žáky s historií matematiky, učí žáky aplikovat matematické postupy v praxi.

Kompetence sociální a personální: Je veden k osvojování dovedností kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů, pracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje řešení matematických úloh a učí se vzájemně spolupracovat se všemi žáky ve třídě, škole. Vytváří pozitivní představu o sobě samém tím, že učitel zadává dostatek úloh pro skupinu žáků a dává žákům prostor objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, vytváří partnerské vztahy učitel-žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky, uplatňuje individuální přístup jak talentovaným žákům, tak i žákům s poruchami učení.

Kompetence občanské: Učí se poznávat realitu života tím, že učitel vede žáky k uvědomění si odpovědnosti sám k sobě samému a rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu, k respektování věkových intelektových, sociálních a etnických zvláštností žáků.

Kompetence pracovní: Žáci se učí zpracovávat data získaná pozorováním a měřením tím, že učitel žáky seznámí s různými metodami zápisu naměřených hodnot, vede žáky k samostatnosti, k vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušeností nebo pokusu k jejich ověřování, rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku).

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

Osobnostní výchova, osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: - cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů *OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace* : cvičení sebekontroly, sebeovládání *OSV 5 Kreativita*

Sociální rozvoj *OSV 6 Poznávání lidí:* vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí *OSV 9 Kooperace a kompetice:* rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj
OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV Environmentální výchova

EV 4 : Vztah člověka k prostředí: – řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci

3. Učební plán předmětu Matematika v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	4	5	5	5	5	24

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Matematika**

Období – ročník : **1. období – 1. ročník**

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 1.období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog.rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. 1. používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
2. 2. čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
3. 3. užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
4. 4. provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
5. 5. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

1. 6. orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
2. 7. popisuje jednoduché závislosti z praktického života
3. 8. doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

1. 9. rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
2. 10. porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
3. 11. rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika v 1. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- . • vytváření představ o jednotlivých číslech 1 – 5, 6 – 10, 10 – 20 na základě názoru
- . • používání přirozených čísel do 20, k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
- . • čtení, zapisování a porovnávání čísel do 20, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- . • užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 20 na číselné ose
- . • pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 20
- . • řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Geometrie v rovině a v prostoru

- . • určování geometrických útvarů - krychle, kvádr, jehlan, koule, vyhledává podobnosti a odlišnosti útvarů, analogického určování – čtverce, obdélníku, trojúhelníku, kruhu

Závislosti a práce s daty

- . • rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- . • základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<i>OVO 1: používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i> <i>OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i> <i>OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i> <i>OVO 4: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i> <i>OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i>	<i>DV: poznává jednotlivá čísla do 20 na základě názoru DV: určí počet daného čísla do 10, do 20 DV: využívá matematické pomůcky</i> <i>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</i> <i>DV: dokáže napsat i přečíst čísla 0 – 20 DV: umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose DV: využívá matematické znaky DV: užívá číselnou osu ke sčítání, odčítání v oboru čísel do 20 DV: umí z paměti sčítat a odčítat do 5, do 10, do 20, v druhé desítce vychází z analogie 1. desítky DV: sčítá a odčítá čísla do 20 bez přechodu desítky DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu DV: využívá komutativnosti DV: sestaví jednoduché slovní úlohy DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</i>	Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 1-5, 6-10, 10 – 20 Určování čísel v řadě do 10, do 20 Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek: dominové karty, kostky, počítadlo apod. Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní jednotlivých čísel 0 – 20. Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose Porovnávání čísel pomocí číselné osy Sčítání, odčítání čísel pomocí čís. osy Vyvození +, - na názorných příkladech Sčítání, odčítání do 5, do 10 Zápis příkladů, čtení, řešení písemně i z paměti. Využívání početních situací v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	<i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání – pozornost a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů</i> <i>OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Závislosti a práce s daty			
<i>OVO 10: orientuje se v čase</i> <i>OVO 11: popisuje jednoduché závislosti z praktického života</i> <i>OVO 12: doplňuje posloupnosti čísel</i>	<i>DV: určí části dne, doba spánku, doba denní</i> <i>DV: Vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí</i> <i>DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh</i> <i>DV: za pomoci učitele se orientuje na číselné ose.</i> <i>DV: určí místo v řadě</i>	Orientace v čase, propojení s prvoukou. Určování časové jednotky – hodina v průběhu dne a noci, časový údaj – den, měsíc, rok Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh. Určení data a zápis – číselně, slovně. Střídání ročních dob, měření teploty, porovnávání výsledků měření. Čtení jednoduchých tabulek. Vztahy o několik více, méně. Číslovky řadové	<i>OSV 3: sebepoznání, sebepojetí, moje učení</i> <i>EV 4: vztah člověka a prostředí</i>
Geometrie			
<i>OVO 15: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa</i> <i>OVO 16: porovnávání velikostí útvarů</i> <i>OVO 17: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i>	<i>DV: rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru.</i> <i>DV: určí shodné a neshodné tvary základních útvarů</i> <i>DV: zná významy slov velký, dlouhý, větší a opaky</i> <i>DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar</i> <i>DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar</i>	Základní útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice Rovinné útvary krychle, kvádr, koule, jehlan Stavebnice- určování rovinných útvarů-kvádr, krychle..... Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	<i>OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání</i> <i>OSV 9 – Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situace soutěže, konkurenci</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Matematika**

Období – ročník : **1. období – 2. ročník**

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 1.období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog.rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
2. čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
3. užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
4. provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
5. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

6. orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
7. popisuje jednoduché závislosti z praktického života
8. doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

9. rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
10. porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
11. rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace v 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 2. ročníku směřuje k: Čísla a početní operace

- . • sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku
- . • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100.
- . • užívá lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 100 na číselné ose
- . • pamětné sčítání a odčítání s přechodem desítky
- . • řešení a tvoření slovních úloh samostatně nebo za pomoci učitele, kde aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Závislosti a práce s daty

- . • počítání s penězi, bankovky, mince do 100
- . • popisuje jednoduché závislosti z praktického života (využití her na obchod)
- . • názorné zavedení násobilky 1,2,3,4.5.10, které je odvozeno z opakovaného přičítání stejných čísel

Geometrie v rovině a v prostoru

- . • manipulace s pravítkem, rýsování přímky, lomené čáry
- . • rýsování a měření úsečky v cm, měření v m
- . • modely souměrných útvarů v rovině (krychle, koule, kvádr)

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<i>OVO 1 : používá přirozená čísla do 100 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i>	<i>DV: sčítá a odčítá čísla do 20 s přechodem přes desítku</i> <i>DV: poznává jednotlivá čísla do 100</i> <i>DV: určí počet daného čísla do 100</i> <i>Zapiše a přečte všechna čísla do 100</i> <i>DV: určí posloupnost jednotlivých čísel do 100</i>	Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku Vytváření představ jednotlivých čísel do 100 na základě názoru Počítání do 100 s určením správného počtu, zápisy a čtení čísel Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek- dominové, karty, kostky, počítadlo apod. Čtení, psaní , porovnávání čísel do 100. Orientace na číselné ose Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní jednotlivých čísel 20 – 100.	<i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, ovednosti pro učení</i>
<i>OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i>	<i>DV: vyhledá dané číslo v řadě, dokáže přechíst všechna čísla 20 – 100</i> <i>DV: dokáže určit a porovnat velikost daného čísla</i>		
<i>OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i>	<i>DV: najde a zapiše dané číslo na číselné ose</i> <i>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</i>		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 4: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i> <i>OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i>	<i>DV: sčítá a odčítá do 100 vybrané příklady, dokáže použít číselné osy, počítá z paměti</i> <i>DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu</i> <i>DV: využívá komutativnosti</i> <i>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</i>	Sčítání a odčítání do 100 s přechodem desítky (20+30, 45+8) Počítání s použitím závorek Doplňování a využívání komutativního zákona ke kontrole výpočtů Využívání početních situací v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	<i>OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.</i>
Závislosti a práce s daty			
<i>OVO 10: orientuje se v čase</i> <i>OVO 11: popisuje jednoduché závislosti z praktického života</i>	<i>DV: dokáže určit hodiny, minuty DV: vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí</i> <i>DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh</i>	Převody času, měsíc, den hodina, minuta Určování času na hodinách ručičkových i digitálních Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh. Vymýšlení slovních úloh na základě poznatků z praktického života Poznávání řadových číslovek využívání v TV	<i>OSV 3: sebepoznání, sebepojetí, moje učení</i> <i>EV 4: vztah člověka a prostředí</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Geometrie			
<i>OVO 15: rozezná, pojmenuje, vymodeluje popíše základní rovinné útvary jednoduchá tělesa</i>	<i>DV: Rozezná, pojmenuje krychli, kvádr, kouli, jehlan.</i>	Základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, jehlan, koule. Modelování těles. Určování odlišností jednotlivých těles. Rýsování úseček, měření pomocí	<i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání</i>
<i>OVO 16: porovnávání velikostí útvarů</i>	<i>DV: narýsuje úsečku, určí délku úsečky na cm a porovná.</i>	pravítka na cm, porovnávání délek úseček	
<i>OVO 1: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i>	<i>DV: určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů DV: určí dané geometrické tvary, popíše rozdíly DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar</i>	Modelování čtverců, obdélníků, kruhů, trojúhelníků Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	<i>OSV 9: – Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situace soutěže, konkurenci</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Matematika**

Období – ročník : **1. období – 3. ročník**

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 1.období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog. rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
2. čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
3. užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
4. provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
5. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

6. orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
7. popisuje jednoduché závislosti z praktického života
8. doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

9. rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
10. porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
11. rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace ve 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika ve 3. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- vytváření představ o jednotlivých číslech do 1 000 na základě názoru
- používání přirozených čísel do 1 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 1 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 1 000 na číselné ose
- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do

- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec
- určování geometrických rovinných útvarů
- rýsování, měření, různá měřidla, jednotky délky
- orientace v prostoru

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací
- užití znalostí v praktickém životě

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<i>OVO 1: používá přirozená čísla do 1000 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i> <i>OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i>	<i>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací</i> <i>DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 100 z paměti i písemně</i> <i>DV: používá násobku k řešení úloh</i> <i>DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :</i> <i>DV: poznává jednotlivá čísla do 1000 na základě názoru</i> <i>DV: určí počet daného čísla do 100, do 1 000</i> <i>DV: určí počet daného čísla do 1 000</i> <i>DV: využívá matematické pomůcky</i> <i>DV: porovnává čísla dané skupiny,</i>	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 z paměti i písemně Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100 Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 1 000 Určování čísel v řadě do 1 000 po desítkách, stovkách, jednotkách Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek- dominové karty, kostky, počítadlo apod. Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů.	<i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání- pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i>	<i>využívá znaky větší, menší, = DV: dokáže napsat i přečíst čísla 100 do 1 000 DV: umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose</i>	Psaní a čtení jednotlivých čísel 100 – 1000. Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose Porovnávání čísel pomocí číselné osy	
<i>OVO 4: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i>	<i>DV: využívá matematické znaky DV: umí z paměti sčítat a odčítat jednoduché příklady do 1 000 DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu DV: využívá komutativnosti DV: sestaví jednoduché slovní úlohy DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</i>	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1000. Sčítání a odčítání z paměti. Násobení dvojčíferných čísel jednocíferným Písemné sčítání dvou trojčíferných čísel. Řešení slovních úloh se dvěma početními výkony . Využívání početních situací v praktických činnostech. Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	<i>OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.</i>
Závislosti a práce s daty			
<i>OVO 10: orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času OVO 11: popisuje jednoduché závislosti z praktického života OVO 12: doplňuje tabulky, doplňuje posloupnosti čísel</i>	<i>DV: zná jednotky času: hodina, minuta, vteřina DV: provádí odhady předběžného výsledku měření DV: umí narysovat a používat tabulku násobků DV: dokáže vyhledat spoje (autobusové) do místa a z místa bydliště)</i>	Orientace v čase, propojení s prvoukou. Měření jednotek času, vytváření správné představy o jejich velikosti na základě praktických činností. Provádění jednoduchých převodů času praktické využívání v TV, prvouce, práce s tabulkami, diagramy – sestavování, jízdní řády	<i>OSV 3: sebepoznání, sebepojetí, moje učení EV 4: vztah člověka a prostředí</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Geometrie			
<i>OVO 15: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa</i> <i>OVO 16: porovnávání velikostí útvarů</i> <i>OVO 17: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i>	<i>DV: Rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru.</i> <i>DV: Určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů</i> <i>DV: provádí jednoduché převody</i> <i>DV: dokáže narýsovat a změřit úsečky různé délky DV: narýsuje a změří úsečky v různých polohách</i> <i>DV: Dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar</i>	Základní rovinné útvary (trojúhelník, obdélník, čtverec) Různá měřidla délky, měření úsečky, Jednotky délky : mm, cm, dm, m Přímka, úsečka, bod, průsečík Rýsování Základní prostorové útvary (kvádr, válec Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání</i> <i>OSV 9: Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situace soutěže, konkurenci</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Matematika**

Období – ročník : **2. období – 4. ročník**

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 2.období.Je zařazena do hlavních předmětů. Měření a odhadování vzdáleností probíhá v okolí školy. Je členěna na výuku geometrie a aritmetiky.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
2. provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
3. zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
4. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

1. 5. vyhledává, sbírá a třídí data
2. 6. čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

1. 7. narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici)
2. 8. užívá jednoduché konstrukce
3. 9. sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
4. 10. sestaví rovnoběžky a kolmice
5. 11. určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
6. 12. rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

1. 13. Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika ve 4. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- vytváření představ o jednotlivých číslech do 10 000 na základě názoru
- používání přirozených čísel do 10 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 10 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 10 000 na číselné ose
- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 10 000
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec
- určování geometrických rovinných útvarů – kružnice, kruh, trojúhelník, užívá jednoduché konstrukce trojúhelníku ze tří stran pomocí kružítka
- sčítá a odčítá graficky úsečky
- rýsuje přímky, polopřímky, úsečky, kolmice, rovnoběžky, různoběžky
- rýsování, měření, různá měřidla, jednotky délky cm, mm • orientace v prostoru, čtvercová síť • osa souměrnosti

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací
- užití znalostí v praktickém životě •

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řešení jednoduchých praktických slovních úloh
- porozumění práci s kalkulátorem, jednoduchým počítačovým programem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<i>OVO 6: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i>	<i>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací</i> <i>DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 z paměti i písemně DV: používá násobilku k řešení úloh DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :</i> <i>DV: poznává jednotlivá čísla do 10 000 na základě názoru DV: určí počet daného čísla do 10 000</i>	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 z paměti i písemně Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100 Násobení jednociferným a dvojciferným činitelem Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 10 000 Určování čísel v řadě do 10 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek: dominových. karet, kostky, počítadlo apod. Písemné algoritmy početních operací	<i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i> <i>OSV 8: komunikace: cvičení pozorování a aktivního naslouchání</i> <i>OSV 3: osobnostní rozvoj – cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení</i>
<i>OVO 7: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i>	<i>DV: snaží se využívat počtu do 10 000 v nejrůznějších životních situacích</i>		

<i>OVO 8: zaokrouhluje přirozená čísla,</i>			
---	--	--	--

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do 10 000</i> <i>OVO 9: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</i>	<i>DV: dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000</i> <i>DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky a stovky</i> <i>DV: dokáže použít komutativní a asociativní zákon</i> <i>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</i> <i>DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času</i> <i>DV: převádí jednotky délky na dm, m, km</i> <i>Hmotnosti dkg, kg, t</i> <i>DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách</i> <i>DV: řeší jednoduché slovní úlohy</i> <i>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</i>	Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, odhady Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 10 000 Sčítání a odčítání z paměti Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací Jednotky hmotnosti kg, dkg, tuna Délky – dm, m, km Tabulky, grafy Řešení slovních úloh Jednoduchá měření Práce s kalkulátorem, softwarem	<i>OSV 10: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku..</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Závislosti a práce s daty			
<i>OVO 13: vyhledává a třídí data</i> <i>OVO 11: popisuje jednoduché závislosti z praktického života</i>	<i>DV: dokáže měřit, vážit, zaznamenávat důležitosti, sestavit a doplnit tabulku</i> <i>DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu</i> <i>DV: pokouší se o sestavení diagramu</i>	Práce s tabulkami, zápisy, řešení Názorné sestavení grafů, zapisování a vyhodnocení na základě údajů v tabulce Práce s diagramem Praktické využívání v TV, přírodovědě	<i>EV 3: lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>
Geometrie			
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<i>OVO: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i>	<i>DV: účastní se řešení zajímavých slovních úloh</i> <i>DV: využívá časové přímky v dějinách vlasti</i> <i>DV: porovnává čísla počtu obyvatel v jednotlivých státech Evropy</i> <i>DV: pokouší se řešit zajímavé matematické hry</i> <i>DV: pracuje s krychlemi</i>	Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka Letopočty, výpočty doby minulé x současné Propojení s vlastivědou, přírodovědou Magické čtverce – sestavování, řešení Stavby z krychlí	<i>VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímá, místa události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu</i> <i>VMEGS 2: Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Matematika**

Období – ročník : **2. období – 5. ročník**

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 2.období.Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog.rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku geometrie a aritmetiky.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. 15. využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
2. 16. provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
3. 17. zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
4. 18. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

1. 19. vyhledává, sbírá a třídí data
2. 20. čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

1. 21. narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici)
2. 22. užívá jednoduché konstrukce
3. 23. sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
4. 24. sestaví rovnoběžky a kolmice
5. 25. určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
6. 26. rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

1. 27. Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry . nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace v 5.ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika v 5. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- . • uvědomění si matematiky jako vědy potřebné nejen pro sebe , ale i pro společnost, která má mnohostranné využití v nejrůznějších oblastech lidské činnosti
- . • používání přirozených čísel do 1 000 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
- . • ke čtení, zapisování a porovnávání čísel do 1 000 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- . • užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 1 000 000 na číselné ose
- . • pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 1 000 000
- . • řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
- . • získání číselných údajů měřením odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním

Geometrie v rovině a v prostoru

- . • určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec, jehlan, krychle
- . • poznávání vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru)
- . • učení odhadů, měření délky, obvodu, obsahu základních geometrických tvarů
- . • rýsuje přímky, polopřímky, úsečky, kolmice, rovnoběžky, různoběžky
- . • zdokonalení svého grafického projevu

Závislosti a práce s daty

- . • rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- . • základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací
- . • užití znalostí v praktickém životě
- . • využití jednoduchého vhodného počítačového softwaru nebo kalkulátoru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- . • řešení jednoduchých praktických slovních úloh
- . • porozumění práci s kalkulátorem, jednoduchým počítačovým programem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<i>OVO 6: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i> <i>OVO 7: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i>	<i>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací</i> <i>DV: sčítá a odčítá dvojčíselná čísla do 1 000 000 z paměti i písemně</i> <i>DV: používá násobilku k řešení úloh</i> <i>DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :</i> <i>DV: poznává jednotlivá čísla do 1 000 000 na základě názoru DV: určí počet daného čísla do 1 000 000</i> <i>DV: určí počet daného čísla do 1 000 000</i> <i>DV: snaží se využívat počtu do 1 000 000 v nejrozličnějších životních situacích</i> <i>DV: Dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000</i>	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojčíselných čísel do 1 000 000 z paměti i písemně Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100 Písemné násobení dvojčíselným a trojčíselným činitelem Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky Písemné dělení jednocíselným dělitelem Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 1 000 000 Určování čísel v řadě do 1 000 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících, desetitisících Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru využití matematických symbolů	<i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání pozornost a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů</i> <i>OSV 8: komunikace - cvičení pozornosti a aktivního naslouchání</i> <i>OSV 3: osobnostní rozvoj – cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 8: zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i> <i>OVO 9: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</i>	<i>DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky, stovky, tisíce, miliony</i> <i>DV: Snaží se odhadovat výsledek</i> <i>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</i> <i>DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času</i> <i>DV: převádí jednotky délky na dm, m, km</i> <i>Hmotnosti dkg, kg, t</i> <i>DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách</i> <i>DV: řeší složené slovní úlohy</i> <i>DV: Dokáže napsat a přečíst římské číslice do 20.</i> <i>Vi jak se číslice odvozují</i> <i>Zná znaky římských čísel</i> <i>DV: Převádí celá čísla na zlomky</i> <i>DV: Určí část z celku</i> <i>DV: zapíše desetinné číslo</i> <i>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</i>	Zaokrouhlování do milionu. Využívání názorných pomůcek – dominové karty, kostky, počítadlo apod. Písemné algoritmy početních operací Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, odhady Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1 000 000 Sčítání a odčítání z paměti Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací Jednotky hmotnosti kg, dkg, tuna Délky – dm, m, km Tabulky, grafy Řešení slovních úloh Jednoduchá měření Práce s kalkulátorem, softwarem Římské číslice Číslice L, C, D, M Čtení letopočtů Zlomky Základní počítání a převody Desetinná čísla – základní poznatky Zajímavé matematické úlohy	<i>OSV 10: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládání učebních problémů vázaných na látku</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<i>OVO 13: vyhledává, sbírá a třídí data</i> <i>OVO 14: čte a sestavuje jednoduché tabulky, grafy v celém oboru přirozených čísel</i>	<i>DV: vyhledá si autobusové a vlakové spoje</i> <i>DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu DV: pracuje s tabulkami a jejich výsledky, sestaví graf</i> <i>DV: pokouší se o sestavení diagramu</i>	Práce s daty – praktické využití jízdních řádů a ceníků. Tabulky, grafy, diagramy Práce s diagramem Praktické využívání v TV, přírodovědě	<i>EV 3: lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>
Geometrie			
<i>OVO 18: narýsuje a znázorní základní rovinné útvary –(čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici) užívá jednoduché konstrukce</i> <i>OVO 19: sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod obdélníku sečtením jeho stran</i> <i>OVO 20: sestrojí rovnoběžky</i> <i>OVO 21: určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</i>	<i>DV : sestrojí čtverec, obdélník DV: rozumí trojúhelníkové nerovnosti</i> <i>DV: dokáže narýsovat daný trojúhelník DV: dokáže narýsovat součet, rozdíl, násobek úseček DV: rýsuje a určuje délku lomené čáry</i> <i>DV: dokáže označit přímku, polopřímku, úsečku, určí rozdíly DV: vypočítá obvod obdélníku, čtverce</i> <i>DV: narýsuje rovnoběžky v různých polohách v rovině, určí rovnoběžník</i> <i>DV: rýsuje kolmice pomocí kružítka</i> <i>DV: využije čtvercové sítě k výpočtu obsahu geometrických těles</i>	Konstrukce čtverce, obdélníku Trojúhelníková nerovnost Sestrojení daného trojúhelníku (pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný) Grafický součet, rozdíl, násobek úseček. Rýsování přímky, polopřímky, úsečky, lomené čáry Výpočty obvodů daných mnohoúhelníků. Rýsování rovnoběžek v různých polohách, rýsování rovnoběžníků Čtvercová síť	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání</i> <i>OSV 3: Cvičení sebekontroly, vůle</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 22: rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</i>	<i>DV: používá jednotky obsahu, vzorce k výpočtu obsahu</i> <i>DV: vysvětlí rozdíl obvod x obsah</i> <i>DV : narysuje čtvercovou síť, vyznačí čtverec, obdélník, určí osu souměrnosti</i>	Výpočty obsahu Výsledky obvodů x obsahů porovnávání Označení geometrických tvarů v prostoru Souřadnice bodů ve čtvercové síti Čtvercová síť, rýsování obrazců	<i>OSV 6: Sociální rozvoj- komunikace, cvičení pozorování</i>
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<i>OVO: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i>	<i>DV : dokáže řešit slovní úlohy spojené se všemi matematickými operacemi na úrovni žáka 1.stupně</i>	Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka Letopočty, výpočty doby minulé x současné Propojení s vlastivědou, přírodovědou Magické čtverce – sestavování, řešení Odhady	

Vzdělávací oblast : Informační a komunikační technologie

Vyučovací předmět : **Informatika**

Charakteristika předmětu

V předmětu Informatika je realizován obsah vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, oboru Informatika.

Hlavním cílem je, aby všichni žáci získali základní dovednosti při ovládání výpočetní techniky a moderními informačními technologiemi, aby byli schopni orientovat se ve světě informací, aby se naučili s nimi pracovat a využívali je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Žáci:

- . • se učí dovednosti zacházet s výpočetní technikou, pracovat s informacemi a využívat je v praxi
- . • při zpracování informací využívají vědomosti o jednotlivých počítačových programech a jejich charakteristických vlastnostech
- . • díky rychlejší aktualizaci poznatků a dostupnosti informací vhodně doplňují učební texty a materiály
- . • pro většinu vzdělávacích oblastí k prověřování vědomostí využívají různé výukové programy
- . • prostřednictvím Internetu realizují metodu “učení kdekoliv a kdykoliv”
- . • díky Internetu jsou motivováni k poznávání i mimo proces vyučování, Internet jim nabízí možnost pro celoživotní vzdělávání

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- Porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Informatiky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se vyhledávat a třídit informace, interpretovat je na základě pochopení jejich obsahu a významu. Učí se ovládat základní funkce některých programů, získané poznatky pak aplikuje při řešení praktických problémů v různých předmětech; tím že: žáci vyhledávají

informace podle pokynů vyučujícího, dané informace zpracovávají v konkrétních pracích. Učí se dovednostem pracovat s informačními a komunikačními technologiemi, využívá je v ostatních vzdělávacích oblastech. Tištěné i digitální dokumenty používá jako zdroje informací. Umožňuje nalézat spolehlivé aktuální informace z většího množství zdrojů. Informační a komunikační technologie racionalizují práci.

Kompetence k řešení problémů: Učí se získané poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost; tím že informace vyhodnocuje, zpracovává, při vyhledávání na Internetu používá vhodné cesty.

Kompetence komunikativní: Umí naslouchat, ptát se, formulovat otázky, vysvětlovat, vést dialog, chápat postoje a záměry účastníků komunikace, reagovat odpovídajícím způsobem, využívá k tomu informační a komunikační prostředky (mail, chat, konference, diskuse). Umí odeslat a přijmout zprávu s přílohou, umí uložit informace z webu a dále je zpracovat. Využívá informační a komunikační technologie ke snazší, rychlejší a spolehlivější výměně informací.

Kompetence sociální a personální: Spolupracuje a pracuje v pracovní skupině podle svých schopností a na základě poznání nebo přijetí své role, vyjednává a hledá kompromisní řešení, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce; třídí a zpracovává informace; tím, že: řeší jednoduché pracovní úkoly za pomoci vhodně vybraného programu.

Kompetence občanské: Učí se rozhodovat zodpovědně podle dané situace, respektuje přesvědčení druhých lidí a učí se zodpovědnosti; tím, že: dodržuje informační etiku.

Kompetence pracovní: Seznamuje se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zásady hygieny práce, zásady zdravého pracovního prostředí, tím, že dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti, adaptuje se na změněné nebo nové podmínky. Učí se využívat získané znalosti a zkušenosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

MV Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, práce v realizačním týmu.

OSV Osobnostní a sociální výchova

Komunikace

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice národů

MkV Multikulturní výchova

Multikulturalita

3. Učební plán předmětu Informatika v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	-	-	-	-	1	1

Vzdělávací obsah předmětu v 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Informatika**

Období – ročník : **2. období – 5. ročník**

Výuka probíhá v počítačové učebně.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

1. *1. využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie*
2. *2. respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady*
3. *3. chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím*

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

1. *4. při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty*
2. *5. vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích*
3. *6. komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení*

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

- 7. pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru*

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

- . • poznávání a využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- . • rozvíjení základních dovedností žáků ovládat výpočetní techniku a moderní informační technologie
- . • získání dovednosti naučit ukládat, přenášet, zpracovávat a prakticky využívat informace
- . • respektování práv k duševnímu vlastnictví

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Základní pojmy VT			
<i>OVO 1: využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periférii OVO 2: respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady OVO 3: chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</i>	DV: pracuje s myší a orientuje se na klávesnici DV: pojmenuje základní počítačovou sestavu, periférie DV: zná rizika práce s počítačem, ví, na koho se obrátit v případě závady počítače DV: umí si vytvořit složku a uložit do ní vytvořená data, umí je zálohovat	Práce s klávesnicí a myší -části klávesnice -pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení klávesnice, monitor, myš, tiskárna, vlastní počítač výukové programy péče o počítač, zásady hygieny práce s počítačem organizace dat na disku složky, soubory a práce s nimi	
Textový editor			
<i>OVO 7: pracuje s textem a obrázkem v textovém editoru</i>	DV: dokáže napsat krátký text DV: otevře existující soubor a upraví jej DV: umí vložit a umístit do textu obrázek	Uložení a otevření souboru Pohyb v dokumentu Označení části textu Kopírování a přesun části textu Psaní a oprava textu Písmo – typ, velikost, barva, tučné, kurzíva Vložení obrázku Zarovnání odstavce	
Grafický editor			
<i>OVO 7: pracuje s textem a obrázkem v grafickém editoru</i>	DV: nakreslí s použitím nástrojů programu obrázek	Nakreslení a uložení obrázek Otevření obrázku	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: uloží a otevře obrázek pro změny	Základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, základní tvary ...)	
Internet			
<i>OVO 4: při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty OVO 5: vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích OVO 6: komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</i>	DV: dokáže vyhledat stránku s určitým tématem DV: ověřování vyhledaných informací DV: dokáže napsat zprávu, přečíst a smazat zprávu	Pohyb na webu -přes hypertextový odkaz -známá adresa .Prohlížeč www stránek. Práce s multimediální encyklopedií. Dětské portály Elektronická pošta.Spuštění poštovního programu. Odesílání, čtení a mazání zpráv.	

Vzdělávací oblast : **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět : **Prvouka 1. – 3. ročník**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Prvouka** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o jejich vymezení časové. Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí

o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- . • utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti • orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- . • rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- . • poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- . • samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- . • utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- . • přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí • objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- . • poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- . • jsem školák
- . • pozitivní vztah ke vzdělání, ke spolužákům, učitelům a škole jako instituci
- . • negativní vztah k nežádoucím formám chování, jako je podlost, lež, krádež a násilí
- . • chci se chovat správně
- . • pozitivní vztah k přírodě a její ochraně
- . • staří a postižení lidé, malé děti, těhotné ženy a slabí jedinci si zaslouží ochranu a pozornost.
- . • chování ve škole je v určitých ohledech odlišné od chování doma nebo venku
- . • zdraví a rodina má vysokou nenahraditelnou hodnotu.

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- . • sdělit svoji adresu
- . • používat prakticky základní formy společenského styku
- . • připravit si své pracovní místo, plnit své základní školní povinnosti
- . • zapsat počasí pomocí dohodnutých značek
- . • umět správně pojmenovat části svého těla včetně intimních částí
- . • provádět základní úkony osobní hygieny
- . • pozorovat jevy v přírodě a pozorování jednoduchým způsobem sdělit
- . • zapojit se do her s ostatními dětmi
- . • napsat svoji adresu a adresu školy • orientovat se bezpečně v kalendáři. Přecházet na hodinách čas na hodiny a minuty

- . • dovést pečovat o pokojové rostliny
- . • zhotovit jednoduché krmítko a doplňovat ho krmivem
- . • pohybovat se podle pravidel pro chodce.
- . • v okolí školy a bydliště umět určit hlavní světové strany
- . • dodržovat dopravní kázeň, připravovat se na roli cyklisty
- . • třídit odpady
- . • pozorovat lupou a pořídit jednoduchý nákres pozorování
- . • podle instrukce provést jednoduchý pokus
- . • měřit délku a teplotu
- . • přiložit na ránu náplast a jednoduchý obvaz, změřit si teplotu

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Prvouky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...). Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů: Učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:

učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: Učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi

rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím jej učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV: Osobnostní výchova, osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů *OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí:* moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem *OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace:* organizace vlastního času, plánování učení

OSV 4 Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích *OSV 5*

Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě *OSV 7 Mezilidské vztahy:* chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc *OSV 8 Komunikace:* řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých

situacích *OSV 9 Kooperace a kompetice:* rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů *OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika:* vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO Výchova demokratického občana

VDO 2 *Občan, občanská společnost a stát:* přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV Multikulturní výchova

MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV Environmentální výchova:

EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření

s odpady, ochrana přírody, změny v krajině *EV 4 Vztah člověka k prostředí:* naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

MV Mediální výchova:

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení *MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:* vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky

významných hodnot *MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení:* identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky *MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti:* vliv a role médií v každodenním životě

3.Učební plán předmětu Prvouka v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	2	2	3	-	-	7

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 3. ročníku

Vyučovací předmět:

Prvouka

Období – ročník :

1. období – 1. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka v 1. ročníku je soustředěna kolem dvou základních témat. V prvním pololetí je to zejména začlenění dítěte do života třídy a školy. Celým rokem prochází pozorování změn v přírodě v různých ročních dobách. Témata prvouky představují velmi často jádro, kolem kterého je koncipován celý školní den. Na právě aktuální téma navazují další předměty, které ho umožní nahlížet z jiných pohledů. Tento přístup podporuje v dětech návyk komplexního přístupu, udržuje zájem dětí střídáním činností a umožňuje udržet zájem dětí i v předmětech, kde je to jinak těžké.

Tematické okruhy v předmětu Prvouka v 1. ročníku

- . . Jsem školák: moje škola, učitelé, spolužáci, základy společenského styku, moje pracovní místo, moje školní povinnosti
- . . Moje rodina: moje adresa, moje rodina, příbuzenské vztahy, můj volný čas, moje zájmy, čím se baví ostatní
- . . Roční doby: změny v přírodě, počasí, tradice (Vánoce, Velikonoce)
- . . Živočichové a rostliny: v jednotlivých ročních dobách, pozorování přírody, hry dětí
- . . Orientace v čase: (měsíce, dny, celé hodiny)
- . . Části lidského těla: chci znát své tělo a chci o něj pečovat, názvy vnějších částí lidského těla včetně částí intimních, důležitost všech částí lidského těla, odmítání hanlivých (vulgárních) výrazů v souvislosti s lidským tělem, znalost správných názvů částí těla je nezbytná například ve styku s lékařem
- . . Pečujeme o své zdraví: osobní hygiena, správná výživa, nemoc, úraz, prevence
- . . Jsem chodec: základy dopravní výchovy chodce, bezpečná cesta do školy

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. 1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
2. 2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
3. 3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

1. 4. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi

2. 5. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
3. 6. projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

1. 7. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
2. 8. pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY

1. 9. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
2. 10. roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
3. 11. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

1. 12. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
2. 13. dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
3. 14. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
4. 15. uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
5. 16. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Cílové zaměření předmětu Prvouka v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 1. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí • objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	<i>DV: zná název školy, jméno učitelky, vychovatelky, ředitele školy DV: rozlišuje jednotlivá povolání vyskytující se ve škole DV: orientuje se v prostředí školy DV: zná cestu do školy a zpět, rozpozná „kritická místa“ DV: zná pravidla bezpečné chůze po chodníku, po silnici DV: přechází silnici na bezpečném místě DV: orientuje se ve škole – rozmístění tříd, jídelna, školní družina</i>	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka bezpečná cesta do školy škola – prostředí školy, orientace ve škole, činnosti ve škole	<i>MkV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy</i>
<i>OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</i>	<i>DV: rozlišuje typy domů, bytů DV: rozpozná ekosystémy (les, pole, louka, rybník, řeka) v blízkosti školy a domova DV: uvědomuje si rozdíl mezi silnicí, polní cestou, lesní cestou DV: uplatňuje bezpečné chování na cestách</i>	Obec – její části, významné budovy v obci, poloha v krajině, okolí školy	<i>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy</i>
Lidé kolem nás			
<i>OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</i>	<i>DV: rozlišuje vztahy v rodině (rodiče, děti, prarodiče, teta, strýc) DV: vypráví o životě v rodině na základě osobních zkušeností DV: vnímá role v rodině a vztahy mezi</i>	Rodina – postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy, rodinné soužití, pomoc v rodině oslavy a zvyky v rodině soužití lidí - komunikace v rodině	<i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>jednotlivými členy rodiny</i> <i>DV: uvědomuje si rozdíl mezi právem a povinností v souvislosti s rolemi v rodině (rodič – dítě)</i> <i>DV: zprostředkovává ostatním oslavy a tradice v rodině na základě vlastní zkušenosti</i>	projevy lásky a citu, pomoc slabým	
<i>OVO 6: projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i>	<i>DV: podílí se na vytváření pravidel soužití DV: vnímá pravidla soužití jako nutnou součást mezilidských vztahů DV: umí si připravit pomůcky podle pokynu učitele DV: učí se rozlišovat nežádoucí for-my chování DV: začíná si uvědomovat rozdíly mezi spolužáky (charakter, vlastnosti, dovednosti, schopnosti) DV: tyto rozdíly se snaží respektovat</i> <i>DV: vnímá rozdíl mezi základními lidskými právy a naplňování povinností</i>	Škola – pravidla soužití: vztahy mezi dětmi, vzájemná pomoc a respektování Chování lidí : pravidla společenského styku – pozdrav, poděkování právo a spravedlnost – právo na relaxaci, na základní lidské potřeby (pitný režim, toaleta), práva a povinnosti žáků školy povinnosti: v rodině, ve škole	<i>OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování</i>
Lidé a čas			
<i>OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	<i>DV: orientuje se v čase (rok, měsíc, týden, den, hodina, včera, dnes, zítra) DV: sestavuje svůj režim dne s ohledem na povinnosti i práva DV: vyjmenuje dny v týdnu DV: orientuje se v souvislostech (dnes pondělí, včera neděle) minulosti, přítomnosti a budoucnosti)</i>	Orientace v čase a časový řád – určování času, režim dne, kalendář, roční období	<i>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Rozmanitost přírody			
<i>OVO 9: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	<i>DV: zná roční období a umí pojmenovat jejich základní charakteristické rysy (např. s volným časem dítěte, s proměnami přírody) DV: rozlišuje skupenství vody na základě vlastního pozorování DV: přiřadí do ročních období významné oslavy a tradice (Vánoce, Velikonoce) DV: uvědomuje si tradiční význam svátků</i>	Orientace v čase – roční období, kalendář, významné dny a svátky	<i>EV 2: Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje</i>
<i>OVO 10: roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	<i>DV: pozná listnaté, jehličnaté stromy a ovocné stromy DV: rozlišuje strom, keř a bylinu DV: zná základní části stromu a byliny DV: podle viditelných znaků rozlišuje ovoce a zeleninu DV: uvědomuje si jejich význam v přírodě i význam pro člověka DV: zná domácí i volně žijící zvířata DV: pojmenuje mláďata domácích zvířat</i>	Rostliny a živočichové ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: ochrana rostlin a živočichů	<i>EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví</i>
<i>OVO 11: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i>	<i>DV: provádí jednoduchá pozorování změn v přírodě v souvislosti s ročními obdobími DV: změny zapisuje pomocí jednoduchých značek</i>	Jednoduché pokusy a pozorování	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</i>	<i>DV: ví, jak se chovat při setkání s neznámými osobami DV: upozorní na podezřelé chování jedince dospělou osobu (rodič, učitel, vychovatelka) DV: vyhýbá se osamělým místům, kde by byl vystaven nebezpečí</i>	Osobní bezpečí; krizové situace	
<i>OVO 15: uplatňuje základní pravidla silničního provozu</i>	<i>DV: ví, kde jsou nebezpečná místa na cestě do školy i ze školy DV: pozná přechod pro chodce, světelnou signalizaci DV: zná zásady bezpečné chůze po chodníku i po silnici DV: připravuje se na roli cyklisty – jízda v doprovodu starších, ochranné prvky při jízdě na kole DV: zná základní povinnou výbavu jízdního kola</i>	Osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 3. ročníku

Vyučovací předmět: **Prvouka**

Období – ročník : **1. období – 2. ročník**

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka ve 2. ročníku

Pojetí prvouky v druhém ročníku se v zásadě neliší od ročníku prvního. Pro děti je zajímavé, umožníme-li jim využít nabyté dovednosti čtení a psaní. Nalezneme-li vhodnou spojitost mezi tématem, kterému se chceme věnovat v prvouce, zpestříme tak významně vyučování jazykové složky i prvouky samotné. Úspěch je většinou věcí vhodné motivace dětí, kterou lze právě v prvouce nalézt velmi často.

Tematické okruhy Prvouky ve 2. ročníku:

- . • Žiji mezi lidmi: základy slušného chování v rodině a společnosti, ohleduplnost, kamarádství, správné stolování, datum narození, adresa školy
- . • Náš rok: orientace v čase - kalendářní a školní rok, týdny, dny, hodiny a minuty, denní režim dětí, práce a odpočinek, minulost, současnost, budoucnost, úcta k tradicím a památkám
- . • Příroda kolem nás: ochrana přírody, domácí zvířata a jejich mláďata, pokojové rostliny, zelenina, ovoce (ovocné stromy), pomoc živočichům v přírodě v nepříznivých situacích
- . • Člověk a jeho smysly: péče o sluch a zrak
- . • Pečujeme o zdraví: prevence nemocí a úrazů, zdravý životní styl, vliv pohybu na zdraví, poučení o škodlivosti kouření, základy duševní hygieny
- . • Technika a práce lidí: povolání rodičů, úcta k práci a jejím výsledkům, hry a hračky dříve a nyní
- . • Dopravní výchova: prohlubování dopravních návyků chodce, dítě v dopravních prostředcích

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. 1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
2. 2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
3. 3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

1. 4. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
2. 5. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

3. 6. projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

1. 7. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
2. 8. pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY

1. 9. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
2. 10. roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
3. 11. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

1. 12. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
2. 13. dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
3. 14. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
4. 15. uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
5. 16. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Cílové zaměření předmětu Prvouka ve 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 2. ročníku směřuje k:

- . • utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- . • rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- . • utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- . • přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- . • poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	<i>DV: popíše svoji cestu do školy DV: rozezná základní dopravní znač-ky, přechází na přechodu pro chodce, zná semafor DV: zná běžné dopravní prostředky včetně hromadných DV: ví, kde je zastávka MHD a jak se na ní chovat</i>	Domov: prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka Bezpečná cesta do školy	<i>MkV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)</i> VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)
<i>OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost</i>	<i>DV: popíše svůj domov (byt, dům) DV: vyjmenuje jednotlivé místnosti svého domova a jeho vybavení DV: nakreslí jednoduchý plán svého domova DV: jednoduše vysvětlí rozdíl mezi vesnicí a městem DV: pozná významné budovy v obci a jejich značení</i>	<i>Domov: prostředí domova, panelový dům, nájemní dům, byt, vesnice, město</i> Obec: úřady, policie, hasiči, nemocnice, pošta, nádraží, kulturní zařízení, jiné dominanty města	<i>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</i>
Lidé kolem nás			
<i>OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</i>	<i>DV: zná role rodinných příslušníků DV: orientuje se v širších rodinných vztazích (sestřenice, teta, strýc) DV: hovoří o významných událostech v rodině (oslavy, výročí) DV: vyjmenuje povolání členů rodiny DV: zná běžné domácí práce, přiměřeně se některých účastní</i> <i>DV: rozliší pojem „známý rodiny“ na základě důvěry a míry přátelství</i>	Rodina: známí a noví lidé – odstupňování známosti podle důvěry a přátelství (pomoci) Známi a noví lidé podle společných zájmů Jak se seznamujeme: na co musíme být opatrní Práce, zaměstnání, řemesla, nezaměstnanost, odpočinek, zábava	<i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Využití volného času: cestování, sport, kultura, hry	
<i>OVO 6: projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i>	<i>DV: nejen barva vlasů liší lidi navzájem</i> <i>DV: uvědomuje si odlišnosti v nářečí i cizím jazyku</i> <i>DV: vnímá povahové vlastnosti jako další prvek odlišností DV: uvědomuje si odlišnosti podle různých zájmů a koníčků DV: vypráví o svých koníčcích a zálibách</i>	Podobní a odlišní lidé – barva pleti, místní původ, povahové vlastnosti, jazyk a nářečí Volný čas	<i>OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě</i> <i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování</i>
Lidé a čas			
<i>OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	<i>DV: rozlišuje jednotlivé části dne (svítání, ráno, dopoledne...)</i> <i>DV: určuje celé hodiny, půlhodiny, čtvrt hodiny</i> <i>DV: vyjmenuje měsíce kalendářního roku a přiřadí k nim volnočasové aktivity</i> <i>DV: vyjmenuje měsíce školního roku a přiřadí k nim důležité mezníky (začátek a konec roku, pololetí)</i>	Orientace v čase: hodiny nástěnné, sluneční, přesýpací (historické hledisko) Budík, hodiny náramkové, věžní Kalendář: stolní, trhací, záznamník, diář Minulost a současnost: dříve, dávno, nedávno, včera, předevčírem, zítra, pozítří	<i>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení</i> <i>OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</i>
	<i>DV: přiřadí členy rodiny k časovým pojmům</i> <i>DV: znázorní jednoduchý rodokmen – strom života rodiny</i>	Rodokmen	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	Rozmanitost přírody		
<i>OVO 9: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	<i>DV: pozoruje přírodu v ročních obdobích</i> <i>DV: svá pozorování zapíše domluvenými značkami</i> <i>DV: pozoruje změny i na živočiších (zimní a letní srst)</i> <i>DV: ptáci stěhovaví a přezimující</i> <i>DV: stromy opadavé a neopadavé</i>	Proměny přírody Živočichové ve volné přírodě: srst, přezimování, stavba těla ptáků, savců (čtyřnohá zvířata) Ptáci a jejich hnízda, péče o ptáky v zimě	<i>EV 2: Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,</i>
<i>OVO 10: roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	<i>DV: dokáže jednoduše definovat pojmy - savec, pták, hmyz</i> <i>DV: zná pojmy – zelenina, ovoce, zemědělské plodiny</i> <i>DV: rozlišuje druhy zeleniny – košťálová, kořenová, listová, cibulová, listová</i> <i>DV: rozlišuje druhy ovoce – malvice, peckovice, bobule</i> <i>DV: zná stavbu těla rostlin – kořen, stonek, list, květ, plod,</i> <i>DV: přiřadí pojmy – dužnina, jádřinec, pecka, semeno, slupka</i>	Zelenina a ovoce: – jejich druhy a význam pro člověka	
	<i>DV: přiřadí k ovocnému stromu ovoce</i> <i>DV: zná význam ovoce a zeleniny v jídelníčku člověka</i> <i>DV: ví, které zemědělské plodiny se vyskytují v regionu</i>	Zemědělské plodiny	<i>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: ví proč a jak jsou užitečné včely</i> <i>DV: zná význam pokojových rostlin – okrasné a užitkové</i> <i>DV: jednoduchým způsobem se o pokojové rostliny stará (zalévání, kypření, otírání prachu)</i> <i>DV: pokojové rostliny kvetoucí a nekvetoucí</i> <i>DV: zná zvířata, která můžeme chovat v bytě</i> <i>DV: popíše, jak se o zvířata v zajetí staráme</i> <i>DV: zná kvetoucí rostliny na louce (léčivé byliny)</i> <i>DV: vyjmenuje hmyz vyskytující se na louce</i> <i>DV: vyjmenuje polní plodiny – obilí, zná jejich význam</i> <i>DV: rozlišuje práce na poli – setí, sklizeň, plevel, výrobky</i> <i>DV: ví, co dává les člověku</i> <i>DV: pozná stromy jehličnaté a listn.</i>	Pokojové rostliny Domácí mazlíčci Péče o zvířata v zajetí – podmínky života Chráněné rostliny Chránění živočichové Ekosystém – louka Ekosystém – pole Ekosystém – les	životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině <i>EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví</i> <i>EV 1: Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina</i>
	<i>DV: ví, jak se v lese chováme a jak jej chráníme</i> <i>DV: zná ptáky a zvířata žijící v lese</i> <i>DV: podle atlasu hub pojmenuje ale spoň tři jedlé a tři jedovaté houby</i>	Ochrana životního prostředí – les	<i>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na pro-</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: vysvětlí, co můžeme vyčíst z paře-zu DV: pozná sever v přírodě podle me-chu na stromech a podle mraveniště DV: vyjmenuje ryby žijící v rybníku nebo v řece DV: zná další živočichy žijící u vody a ve vodě DV: vysvětlí, co je nebezpečím pro čistotu rybníků a řek</i>	Péče o své zdraví První pomoc při otravě Ekosystém – rybník, řeka	<i>středí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví EV 1: Ekosystémy: vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina</i>
<i>OVO 11: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i>	<i>DV: pozoruje a zapisuje růst rostlin ze semena (hrách, pažitka) DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě DV: jednoduchým způsobem zjišťuje čistotu vody v přírodě DV: pozoruje přeměnu vody v páru DV: pozoruje přeměnu páry na vodu DV: pozoruje a zapisuje změnu vnitřní i venkovní teploty v závislosti na ročním období DV: zakládá herbář</i>	Semen - rostlina Koloběh vody v přírodě Ochrana životního prostředí – voda Teplota vody Teplota vzduchu Herbář	OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů OSV 9: Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
Člověk a jeho zdraví			
<i>OVO 12: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i>	<i>DV: popíše své hygienické návyky během dne DV: rozezná a umí použít mycí prostředky, čistící prostředky, prací prostředky DV: umí vysvětlit, proč je nezbytné udržovat pracovní místo a dům v pořádku a čistotě</i>	Lidské tělo – vnitřní orgány Hygiena a čistota Pořádek a čistota Péče o zdraví	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: rozlišuje části trupu, hlavy, horní a dolní končetiny</i> <i>DV: zná pět smyslů a ví, jak je chráníme</i> <i>DV: seznámí se se základními vnitřními orgány člověka – mozek, plíce, srdce, žaludek</i> <i>DV: porovnává funkci vnitřních orgánů se životem rostlin a zvířat</i>		<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů</i>
<i>OVO 13: dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své, ani zdraví jiných</i>	<i>DV: ví, co je úraz (jak vzniká) DV: ví, jak přivolat pomoc DV: zná základní vybavení lékárničky, ví, kdo je školní zdravotník</i> <i>DV: respektováním pravidel chování</i> <i>předchází případným úrazům</i> <i>DV: zná některé dětské nemoci (nakažlivé) a ví, jak neohrožovat druhé</i>	Péče o zdraví Důležitá telefonní čísla: 150, 155, 158, 156, 112 Pravidla chování Dětské nemoci	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</i>
<i>OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</i>	<i>DV: učí se komunikovat s cizími lidmi bez ostychu, ale obezřetně DV: ví, komu se může svěřit s nepříjemným pocitem při komunikaci s neznámým člověkem DV: požádá o pomoc pro svého kamaráda</i> <i>DV: vnímá rozdíl mezi hrou, šikanou a násilím</i> <i>DV: je schopen odsoudit brutalitu a násilí v médiích (akční filmy)</i>	Osobní bezpečí: rizikové prostředí Osobní bezpečí: služby odborné pomoci Brutalita a násilí v médiích	<i>OSV 8: Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích</i> <i>MV 2: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 15: uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu</i>	<i>DV: zná a dodržuje pravidla silničního provozu – chodec</i> <i>DV: učí se předvídat nebezpečí na silnici a na chodníku i při hrách</i> <i>DV: umí se slušně a bezpečně chovat v hromadné dopravě</i>	Osobní bezpečí: bezpečné chování v silničním provozu Hromadná doprava	<i>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</i>
<i>OVO 16: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	<i>DV: naslouchá a respektuje pokyny dospělých</i> <i>DV: zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů</i>	Situace hromadného ohrožení	<i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 3. ročníku

Vyučovací předmět:

Prvouka

Období – ročník :

1. období – 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka ve 3. ročníku

Třetí ročník uzavírá první etapu výchovy a vzdělávání dětí zaměřenou na oblast přírody a společnosti. Základním zdrojem informací je stále bezprostřední dětská zkušenost, konkrétní věci a jevy v přírodě a společnosti. Na základě této konkrétní zkušenosti dochází již k prvním zobecněním a vytváření základů budoucích postojů mladého člověka. Nic není hotovo, jsou jen připraveny základy další výchovy a vzdělávání.

Tematické okruhy Prvouky ve 3. ročníku:

- . • Místo, kde žiji - okolí školy, okolí bydliště, orientace v místní krajině, hlavní světové strany,
- . • Minulost naší obce (města), lidé a jejich práce, volný čas, služby, kultura, sport, školství , náboženství
- . • Neživá příroda - základní vlastnosti látek a změny látek (hmotnost, teplota, objem), koloběh vody v přírodě, půda a její součásti, význam, nezbytné podmínky života
- . • Živá příroda - rostliny kvetoucí a nekvetoucí, části rostlin, hospodářské a léčivé rostliny, rostliny v okolí školy
- . • Živočichové - rozmanitost, stavba těla vybraných druhů, hospodářská a domácí zvířata
- . • Člověk - správné držení těla, správné pracovní polohy při běžných činnostech ve škole i doma, volba oblečení a správné obuvi, péče o zdraví, otužování
- . • Ochrana přírody a životního prostředí - ochrana živočichů a rostlin, přírodního prostředí, životní prostředí člověka a jeho ochrana
- . • Doprávní výchova - doprávní kázeň, cestování doprávními prostředky, dokončení výchovy chodce

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. 1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
2. 2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
3. 3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

1. 4. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
2. 5. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
3. 6. projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

1. 7. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
2. 8. pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY

1. 9. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
2. 10. roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
3. 11. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

1. 12. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
2. 13. dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
3. 14. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
4. 15. uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
5. 16. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Vzdělávání v předmětu Prvouka ve 3. ročníku směřuje k:

- . • utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- . • rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech,
- . • názorech a výtvorech
- . • utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- . • přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí • objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- . • poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</i>	<i>vyhledává je na regionální mapě DV: pracuje s regionální mapou, dává do souvislostí vyčtené údaje – řeky, silnice, obce, popíše podle mapy cestu do krajského města DV: ví, podle čeho se orientuje ve volné přírodě a na neznámém místě DV: pozná rozdíl mezi rybníkem a nádrží DV: ví, jak je využita krajina v okolí obce (zemědělská, lesy, průmyslová..) DV: uvědomuje si estetické hodnoty přírody DV: srovnává různé prvky výstavby</i> <i>(historické-současné, cihlové – panelové)</i>	Plán obce a blízkého okolí Značky na mapě Příroda v okolí obce Zástavba – byty, domy, obchodní centra, historické budovy	<i>ENV 3: doprava a životní prostředí</i> <i>ENV 4: naše obec, náš životní styl</i>
Lidé kolem nás			
<i>OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</i>	<i>DV: vypráví, při jakých příležitostech se setkává širší rodina DV: pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině s určením otcovy a matčiny</i>	Rodina – příbuzenské vztahy, oslavy, tradice	<i>OSV 7: dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc</i>
	<i>strany DV: hovoří o pravidlech chování v ro-dině, pojmenuje svoji pravidelnou účast na chodu domácnosti</i>	Role v rodině, pravidla chování a soužití v rodině	<i>MkV 2: právo všech lidí žít společně</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 5: odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</i>	<i>DV: zná povolání svých rodičů i blízkých příbuzných a dokáže jedno-duše popsat, co se dělá v daném povolání</i> <i>DV: vyvozuje potřebu i význam povolání(pro rodinu, společnost, kolektiv)</i> <i>DV: uvědomuje si rozdíl mezi psychickou a fyzickou prací</i>	Povolání, práce, řemesla, fyzická a psychická práce, Relaxace – volný čas	<i>VDO 2: přijímat odpovědnost za svůj život</i>
<i>OVO 6: projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i>	<i>DV: naslouchá různým názorům spolužáků</i> <i>DV: vychází vstříc přiměřeným požadavkům</i> <i>DV: umí dát najevo svůj nesouhlas bez projevu agresivity či ironie</i>	Třída, škola – respektování různých povahových vlastností a dalších odlišností Spolužáci s různým zdravotním postižením	<i>OSV 6: vzájemné poznávání ve třídě</i> <i>OSV 7: respektování</i> OSV 8: pravda a lež
Lidé a čas			
<i>OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	<i>DV: pro orientaci v čase běžně používá kalendář</i> <i>DV: v kalendáři s jistotou vyhledá datum svého narození i blízké rodiny</i> <i>DV: popíše různá měřidla času</i> <i>DV: ví, kde získá informace o životě v dávných dobách</i>	Orientace v čase, časový řád	<i>OSV 3: organizace vlastního času</i> <i>OSV 4: dobrá organizace času</i>
<i>OVO 8: pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</i>	<i>DV: pojmenuje významné rodáky a přiřadí k nim danou činnost</i> <i>DV: sestavuje „encyklopedii“ významných osobností – sportovní a kulturní</i> <i>DV: interpretuje báje a pověsti spjaté s místním okolím</i>	Jak žili lidé dříve Významné osobnosti současnosti i nedávné minulosti Regionální báje a pověsti	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Rozmanitost přírody			
<i>OVO 9: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	<i>DV: na základě vlastních pozorování ví, v jaké podobě se v přírodě nachází voda a jak mění svoji podobu DV: popíše a jednoduše zakreslí koloběh vody v přírodě DV: vyjmenuje základní podmínky života na Zemi</i> <i>DV: ví, jaký význam má Slunce pro život na Zemi DV: pozoruje a zaznamenává délku a intenzitu světla v ročních obdobích DV: ví, při jaké teplotě voda mění své skupenství</i> <i>DV: uvědomuje si důležitost vzduchu pro život a co je zdrojem kyslíku DV: uvědomuje si vztah lidí k životnímu prostředí : čistota vody, vzduchu</i> <i>DV: navrhuje opatření ke zvýšení čistoty ovzduší a vody</i>	Neživá příroda – podmínky života na Zemi Slunce – Země Voda Světlo, teplo Teplota Vzduch	<i>ENV 2: voda, ovzduší, energetické zdroje</i>
<i>OVO 10: roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků,</i>	<i>DV: rozlišuje správné a špatné v chování lidí k přírodě</i> <i>DV: rozlišuje užitkové přírodniny DV: jednoduchým způsobem vysvětlí</i>	Čistota životního prostředí Ochrana životního prostředí Živá a neživá příroda	<i>ENV 3: vliv průmyslu na životní prostředí, ochrana životního prostředí</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	rozdíl mezi přírodninou a surovinou DV: ví, z jakých přírodnin se získávají suroviny: dřevo vlna, mléko, kůže DV: vysvětluje rozdíl mezi živou a neživou přírodou DV: pozoruje a popisuje, jakým způsobem probíhá výživa rostlin DV: zná v okolí obce chráněné přírodní druhy a uvědomuje si správné chování DV: uvádí příklady a porovnává kvetoucí a nekvetoucí rostliny DV: jednoduchým způsobem popíše rozdíl mezi rostlinami dřevnatými a dužnatými DV: vyvozuje a popisuje odlišnosti hub od rostlin	Výživa rostlin Chráněné rostliny a živočichové Kvetoucí a nekvetoucí rostliny Dřeviny – stromy a keře Bylina Houby	ENV 3: ochrana přírody
OVO II: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	DV: pozoruje, kdy se mění skupenství vody, měření zapisuje DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě DV: pozoruje a zapisuje intenzitu slunečního světla DV: voda, důležitá součást života – provádí jednoduchá pozorování DV: provádí jednoduchá měření: délka, hmotnost, objem, teplota DV: k měření používá správné nástroje, provádí zápisy z pozorování a měření	Pracovní nástroje a jejich užívání Veličiny: délka, hmotnost, objem, teplota	OSV 10: řešení učebních problémů OSV 11: odpovědnost, spolehlivost

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Člověk a jeho zdraví			
<i>OVO 12: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i>	<i>DV: vysvětlí rozdílnosti člověka od ostatních savců DV: vnímá rozdíly mezi pohlavím</i> <i>DV: učí se respektovat odlišné po hlavi</i> <i>DV: uvědomuje si, co je důležité pro zdravý způsob života a co našemu tělu škodí</i> <i>DV: vyjmenuje zásady zdravého způsobu života a snaží se je dodržovat</i> <i>DV: ví, jaké látky by měla obsahovat zdravá výživa</i> <i>DV: vyjmenuje možné návykové látky (alkohol, tabák, léky)</i> <i>DV: rozlišuje smyslová ústrojí a některé důležité vnitřní orgány: ledviny, plíce a žaludek</i>	Lidské tělo Stavba těla rostlin, savců, ptáků a člověka Zdravý životní styl Návykové látky	<i>OSV 2: moje tělo, co o sobě vím</i> <i>OSV 11: odpovědnost, spolehlivost</i>
<i>OVO 13: dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i>	<i>DV: zná rozdíl mezi nemocí úrazem</i> <i>DV: uvědomuje si souvislosti mezi výživou a zdravím</i> <i>DV: respektuje pravidla kolektivních her DV: pravidelným pohybem pomáhá ke zdravému životnímu stylu</i>	Nemoc a úraz Zdravá výživa Pravidla při hrách, první pomoc Pravidelný pohyb jako součást	<i>VDO 2: respektování pravidel, odpovědnost za své činy a chování</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</i>	<i>DV: upozorní na podezřelé chování neznámého jedince DV: umí odmítnout nepříjemnou komunikaci DV: ví, kam se obrátí o pomoc či radu</i>	zdravého životního stylu Osobní bezpečí Komunikace s neznámým jedincem Instituce a organizace poskytující pomoc	<i>OSV 7: podpora, pomoc OSV 8: předstírání v komunikaci</i>
<i>OVO 15: uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu</i>	<i>DV: respektuje pravidla silničního provozu DV: umí používat hromadné dopravní prostředky (vlak, autobus) a ví, jak se v nich správně chovat DV: ví, jak se správně chovat v silničním provozu jako chodec DV: připravuje se na roli cyklisty DV: ví, že jako cyklista se pohybuje v doprovodu DV: jako cyklista používá správné ochranné prostředky</i>	Pravidla silničního provozu Hromadné dopravní prostředky Jsem chodec Budu cyklista	<i>VDO 2: přijímání odpovědnosti za své činy a chování</i>
<i>OVO 16: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	<i>DV: respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech DV: zachovává chladnou hlavu při cvičeních (vyhlášení cvičného poplachu)</i>	Mimořádné události Cvičný poplach	<i>OSV 7: naslouchání, respektování</i>

Vzdělávací oblast : **Člověk a svět práce**

Vyučovací předmět : **Pracovní činnosti**

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Pracovní činnosti je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**.

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je v RVP ZV rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí
- na dosažení kvalitního výsledku

- . • poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- . • autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- . • chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci
- . • orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Pracovních činností přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto

Kompetence k učení: Žáci plánují, organizují a řídí vlastní práci; chápou důležitost dalšího studia a celoživotního učení; efektivně využívají získané informace v praktickém životě; vytvářejí si pozitivní vztah k práci; tím, že učitel přesně stanoví postup a výsledek samostatné práce, umožňuje žákům získávat různými způsoby informace o dalším studiu a povoláních.

Kompetence k řešení problémů: Žáci činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých rozhodnutí zhodnotí, tím, že: učitel poskytuje potřebné informace, vede diskusi žáků při řešení problémů, dává žákům dostatečný prostor pro samostatnou tvořivou práci.

Kompetence komunikativní: Žáci rozumí různým typům textů a záznamů, hlavně schematickým nákresem, technickým výkresům, využívají je pro samostatnou práci i pro aktivní zapojení do práce ve skupině, tím, že: učitel průběžně seznamuje žáky s potřebnými texty a způsobem čtení technických výkresů, práce žáků je závislá na porozumění textům a „přečtení“ technického výkresu.

Kompetence sociální a personální: Žáci účinně spolupracují ve skupině, pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce přijetím role ve skupině, v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají, chápou potřebu efektivně spolupracovat při plnění daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých, respektují různé postupy a hlediska a dokáží si z nich vzít poučení, vytvářejí si pozitivní představu o sobě samých, tím, že: učitel přesně vymezí rozsah práce pro skupinu žáků, pomáhá rozdělit pracovní role ve skupině, poskytne pomoc, pokud o ni žáci požádají, výstižně a objektivně zhodnotí práci skupiny i jednotlivých členů.

Kompetence občanské: Žáci chápou základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje, tím, že: učitel při vhodných příležitostech seznamuje žáky s problémy životního prostředí, vštěpuje žákům principy chování vedoucí k trvale udržitelnému rozvoji.

Kompetence pracovní: Žáci používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, při pracovní činnosti chrání své zdraví a zdraví druhých, využívají získané znalosti a zkušenosti k vlastnímu rozvoji i k přípravě na budoucnost, činí uvážlivá rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření, orientují se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápou podstatu, riziko a cíl podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení, tím, že: učitel seznámí žáky s bezpečností práce, s řádem odborných pracoven, dílen i pozemků, učitel dbá na to, aby používané nástroje a vybavení nebyly poškozené nebo nebezpečné, žáci jsou informováni o dalších možnostech studia, jsou seznámeni se základy podnikání.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu pracovní činnosti

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV1 *Rozvoj schopnosti poznávání* : Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- OSV4 *Psychohygienu*: Dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj

- OSV6 *Poznávání lidí*: Vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- OSV7 *Mezilidské vztahy*: Péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- OSV9 *Kooperace a kompetice*: Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

EV Environmentální výchova

- EV2 *Základní podmínky života*: Voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy, energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- EV3 *Lidské aktivity a problémy životního prostředí*: Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby

hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody, změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit) dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti, akce (Den Země apod.)

EV4

Vztah člověka k prostředí: Naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

3. Učební plán předmětu Pracovní činnosti v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	1	1	1	1	1	5

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Pracovní činnosti**

Období – ročník : **1. období (1. – 3. r.), 2. období (4. +5.)**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v 1. – 5. postupném ročníku a jsou v souladu s RVP

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

1. vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
2. pracuje podle slovního návodu a předlohy
3. vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
4. využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
5. volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
6. udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

7. zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
8. provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
9. pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
10. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

11. provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
12. pečuje o nenáročné rostliny
13. provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
14. ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
15. volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
16. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

17. připraví tabuli pro jednoduché stolování
18. chová se vhodně při stolování
19. orientuje se v základním vybavení kuchyně
20. připraví samostatně jednoduchý pokrm
21. dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
22. udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

23. provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
24. řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
25. organizuje a plánuje svoji pracovní činnost

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
1. OBDOBÍ			
OVO: - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z rozličných materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi - provádí pozorování přírody - zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování - dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, chrání své zdraví - seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší - zná historii českých svátků a zvyklostí - podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí - na PC poznává a využívá základní potřebné funkce, vyhledává informace	DV: - vystřihuje, lepí skládá, vytrhává papír - sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena - vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ - opracovává a aranžuje přírodniny - udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti, respektuje požadavky na bezpečnost práce - pracuje podle slovního návodu - zvládá jednoduché pracovní postupy - získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem - citlivě přistupuje ke své práci a okolí - umí pracovat se šablonou - sám volí např. barvy papíru, trhání v ohybu - učí se zacházet s různými nástroji - zvládá jednoduché opracování dřeva - spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - chápe vlastnosti materiálu s papírem – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání, skládání, konstruování, řezání s kovem – tvarování, proplétání drátu, práce s kovovou fólií s přírodninami – sbírání, dotváření, aranžování, opracovávání s textilem – navlékání jehly, uzel, stříhání, šití-různé druhy stehů, našívání knoflíků a hadříků, lepení s jiným materiálem - se dřevem, modelovací hmotou, keramickou hlinou KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - se stavebnicemi – sestavování stavebnicových prvků, kolektivní práce, montáž, demontáž, práce s jednoduchým návodem, předlohou nebo náčrtem podle pokynů i samostatně PĚSTITELSKÉ PRÁCE - jednoduché pěstitelské činnosti	OSV 1 OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 5 EV 3 EV 4

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	• <i>umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti</i> • <i>zvládá různé druhy stehy našívání knoflíků</i> • <i>poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě</i> • <i>pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně</i> • <i>učí se základním pěstitelským činnostem</i> • <i>vytváří si základy pracovních návyků</i>	<i>přiměřené věku dětí –</i> <i>pěstování pokojových rostlin, výživa rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě</i> • <i>pozorování přírody –</i> <i>zaznamenávání výsledků pozorování, propojení učiva s prvoukou</i> PŘÍPRAVA POKRMŮ • <i>stolování -chování, příprava stolu, úklid, oslavy narozenin, Vánoce, Velikonoce</i> • <i>pokrmec zdobení cukroví, vajíček, sestavení jídelníčku, zdravá výživa</i> PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY • <i>seznamování s novou technologií – základy práce na PC formou her odpovídající věku dítěte</i> • <i>seznámení se základními pojmy informační činnosti, s operačními systémy a jejich základními funkcemi, s jednoduchou údržbou počítače, s postupy při běžných problémech,</i> • <i>s metodami a nástroji vyhledávání informací podle pokynů</i>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
2. OBDOBÍ			
OVO: - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, jednoduchého náčrtu - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - orientuje se v základním vybavení kuchyně	DV: - vystřihuje, lepí skládá, vytrhává papír - sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena - vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ - opravovává a aranžuje přírodniny - udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti pracuje podle slovního návodu - zvládá jednoduché pracovní postupy - získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem - citlivě přistupuje ke své práci a okolí - umí pracovat se šablonou - učí se zacházet s různými nástroji - zvládá jednoduché opracování dřeva - spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce	PRÁCE S PAPIŘEM A KARTO NEM - vyřezávání, vystřihování, děrování, prostorové konstrukce, polepování tapetování, PRÁCE S KOVEM - tvarování kovových fólií, drátu, rytí, vyhlazování PRÁCE SE DŘEVEM - zatloukání hřebíků, broušení, pilování - poznávání druhů dřeva - lepení, barvení, vrtání ruční vrtačkou, nebozezem, opracovávání výrobků PRÁCE S PŘÍRODNINAMI - vytváření jednoduchých výrobků z dostupných přírodnin - aranžování PĚSTITELSKÉ PRÁCE - ošetřování pokojových květin - vegetativní množení rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	OSV 1 OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 5 EV 1 EV 2 EV 3 EV 4

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
• <i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i> • <i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i> • <i>na PC využívá základní standardní funkce a jeho nejběžnější periferie</i> • <i>chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</i> • <i>respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady</i> • <i>při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty</i>	• <i>umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti</i> • <i>seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší</i> • <i>modeluje tvary podle předlohy</i> • <i>zvládá různé druhy stehů</i> • <i>našívání knoflíků, sešívání, látání</i> • <i>poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě</i> • <i>pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně</i> • <i>zná historii českých svátků a zvyklostí</i> • <i>učí se základním pěstitelským činnostem</i> • <i>podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí</i> • <i>vytváří si základy pracovních návyků</i>	PRÁCE S TEXTILEM • <i>stehy, sešívání, základní poznatky o tkání, háčkování, tkání, batika</i> KONSTRUKČNÍ PRÁCE SE STAVEBNÍMI A TECHNICKÝMI PROSTŘEDKY • <i>montáž a demontáž stavebnicových prvků, montáž elektrického obvodu – instalování, různé možnosti zapojení</i> • <i>využívání PC -formáty souborů, multimediální využití počítače se základními způsoby komunikace, s formulacemi požadavku při vyhledávání na internetu</i> ÚPRAVA POKRMŮ • <i>výběr, nákup a skladování potravin</i> • <i>technika v kuchyni – historie a význam</i> • <i>stravování, jídelníček, zdobení cukroví, apod.</i> VÝROBA DOPLŇKŮ • <i>přívěsky, náramky, ozdoby, kultura odívání – péče o svůj vzhled</i> • <i>lidové zvyky, tradice, řemesla</i>	

Vzdělávací oblast : *Člověk a jeho svět*

Vyučovací předmět : **Přírodověda**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Přírodověda** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápou organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti • orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání

pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

- . • poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- . • samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- . • utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- . • přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí • objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- . • poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- . • pozitivní vztah k ochraně přírody a životního prostředí
- . • negativní vztah ke kouření, alkoholu, drogám, násilí a bezohlednosti mezi lidmi
- . • technika musí člověku sloužit, ne ho ovládat. Člověk je odpovědný za techniku
- . • při práci odpovídám za bezpečnost svou i svých spolupracovníků
- . • planeta Země je nepatrnou součástí vesmíru, která je značně ohrožena současným způsobem rozvoje civilizace

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- . • poznávat domácí zvířata, některé typické rostliny a živočichy volně žijící
- . • poznávat nejběžnější nerosty a horniny vyskytující se v regionu
- . • popsat známého živočicha, nalézt jeho zobrazení v atlasu, totéž u známých rostlin
- . • změřit teplotu těla, přivolat pomoc, přiložit obvaz, uložit raněného do stabilizované polohy
- . • měřit délku, hmotnost, objem, čas, teplotu
- . • zaznamenat jednoduchá pozorování, zpracovat údaje do tabulky, pořádit jednoduchý náčrt
- . • pozorovat lupou
- . • určit živočicha či rostliny s použitím atlasu
- . • v přiměřené míře třídit informace
- . • účastnit se práce ve skupině, vyřešit dílčí úkol, spolupracovat s ostatními
- . • používat základní úkony první pomoci
- . • sestavit podle návodu jednoduchý pokus, elektrický obvod

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Přírodovědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

- učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.
- učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy)
- učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů:

- učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje
- učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:

- učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů, obrazového materiálu
- učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální:

- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu
- učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské:

- učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností

.
• učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní:

.
• učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
.
• učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

2. Tématické okruhy průřezových témat zařazených do výuky

OSV: Osobnostní výchova, osobnostní rozvoj

OSV 1: Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů *OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí:* moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem *OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace:* organizace vlastního času, plánování učení *OSV 4 Psychohygienu:* dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích *OSV 5 Kreativita:* nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě *OSV 7 Mezilidské vztahy:* chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc *OSV 8 Komunikace:* řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích *OSV 9 Kooperace:* rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů *OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika:* vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO

Výchova demokratického občana:

VDO 2

Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV

Multikulturní výchova

MkV 2

Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV Environmentální výchova:

EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření

s odpady, ochrana přírody, změny v krajině *EV 4 Vztah člověka k prostředí:* naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

MV Mediální výchova:

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení *MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:* vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky

významných hodnot *MV 3 Vnímání autora mediálních sdělení:* identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky *MV 4 Fungování a vliv médií ve společnosti:* vliv a role médií v každodenním životě,

4. Učební plán předmětu Přírodověda v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	-	-	-	2	2	4

Vzdělávací obsah předmětu v 4. a 5. ročníku

Vyučovací předmět:

Přírodověda

Období – ročník :

2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu Přírodověda

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. 1. určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
2. 2. určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
3. 3. rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli
4. 4. vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
5. 5. zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
6. 6. rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS

1. 7. vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci
2. 8. rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
3. 9. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
4. 10. orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích
5. 11. poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

LIDÉ A ČAS

1. 12. pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
2. 13. využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
3. 14. rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
4. 15. srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
5. 16. objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

ROZMANITOST PŘÍRODY

1. 17. objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
2. 18. vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
3. 19. zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
4. 20. porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
5. 21. zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
6. 22. založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

1. 23. využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
2. 24. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
3. 25. účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
4. 26. uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
5. 27. předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
6. 28. uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
7. 29. ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
8. 30. uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Tématické okruhy Přírodovědy ve 4. ročníku:

1. 1. Země – Země, vesmír, Slunce, planety, družice Země, Měsíc, lety do vesmíru (základní informace)
2. 2. podmínky života na Zemi – sluneční záření (světlo, teplo), voda, vzduch, půda
3. 3. živá příroda – rostliny z různého prostředí, živočichové z různého prostředí, způsob výživy a stavba těla, funkce jednotlivých částí, projevy života, význam živočichů a rostlin v přírodě a pro člověka, péče člověka o živočichy a rostliny
4. 4. člověk – základní ústrojí lidského těla: trávicí, dýchací, oběhové a močopohlavní, jejich funkce v závislosti na nezbytných podmínkách života, péče
o zdraví (prevence), první pomoc při úrazech
1. 5. technika – elektrické přístroje a dětské hračky, bezpečnost při manipulaci s přístroji
2. 6. ekologie – (nejde o ekologii jako vědu) ekosystémy v okolí školy, potravní řetězce, chráněná území, chráněné rostliny a živočichové, obecné zásady ochrany přírody a životního prostředí člověka
3. 7. měření a vážení – délka, hmotnost, objem, čas, teplota

Cílové zaměření předmětu Přírodověda ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Přírodověda ve 4. ročníku směřuje k:

- . • utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- . • rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- . • utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- . • přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí • objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- . • poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 2: určí světové strany v přírodě i podle mapy, řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i>	<i>DV: zná světové strany DV: rozlišuje světové strany v přírodě podle přírodních jevů (hvězdy, mrave-niště, stromy...) DV: přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě DV: zná zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě DV: zná zásady poskytnutí první pomoci</i>	<i>Okolní krajina:</i> • světové strany • orientační body a linie • mapa • lidské tělo • první pomoc	<i>OSV 1: dovednost zapamatování si OSV 2: moje tělo, moje psychika, OSV 9: řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci VDO 1: demokratické vztahy</i>
<i>OVO 3: vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách naší republiky</i>	<i>DV: přiřadí barvy na mapě k přírodním podmínkám DV: srovnává přírodní podmínky v okolí svého bydliště s krajskými (regionálními)</i>	<i>Okolní krajina:</i> • Místní oblast :vliv krajiny na život lidí, rostlinstvo a živočiš-stvo-zvláštnosti • Obec: poloha v krajině, význač-né přírodní body v okolí	<i>EV 1: lidské sídlo (umělý ekosystém) EV 3: zemědělství a doprava a životní prostředí EV 4: naše obec</i>
<i>OVO 4: vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody</i>	<i>DV: zná chráněné krajinné oblasti, území v okolí obce (v nejbližším regionu)</i>	<i>Okolní krajina:</i> • působení lidí na krajinu • orientační body – nejvyšší hora, vodstvo	<i>EV 4: náš životní styl, životní prostředí a zdraví</i>
<i>OVO 5: zprostředkuje ostatním zkušenosti a zážitky z vlastních cest a porovná přírodu v naší vlasti a v jiných zemích</i>	<i>DV: vypravuje svých prožitcích DV: porovnává přírodu v okolí svého bydliště s širším okolím (region, kraj)</i>	<i>Okolní krajina:</i> • tvary zemského povrchu • rozšíření půd, zemědělství • zajímavosti	<i>ENV 3: zemědělství a životní prostředí</i>
Lidé kolem nás			
<i>OVO 8: rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci</i>	<i>DV: zná členy své rodiny a zná jejich role v rodině</i>	<i>Rodina:</i> role v rodině, příbuzenské a me-zigenerační vztahy, život a fun	<i>OSV 3: plánování učení a hry, stanovování osobních cílů</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: uvědomuje si mezigenerační vztahy (nejbližší příbuzenstvo)</i> <i>DV: umí vysvětlit jednotlivé zaměstnání členů rodiny</i> <i>DV: popisuje volný čas rodiny, kolik volného času tráví rodina pohromadě, kolik času má každý člen rodiny na své zájmy</i> <i>DV: definuje rodinná pravidla slušného chování</i> <i>DV: pojmenuje svoji pomoc slabším členům rodiny</i>	kce rodiny, zaměstnání a volný čas Chování lidí: vlastnosti lidí, pomoc slabším, pravidla slušného chování	<i>OSV 7: péče o dobré vztahy v rodině (třídě), respektování, podpora, pomoc</i>
<i>OVO 9: rozpozná ve svém okolí jednání a chování (ve vztahu k přírodě), která se tolerovat nemohou</i>	<i>DV: zná zásady ochrany životního prostředí DV: začíná si uvědomovat důležitost třídění odpadu (informační zdroje) DV: uvědomuje si rozdíl mezi soukromým a státním DV: posuzuje a hodnotí chování lidí ve vztahu k přírodě</i>	Chování lidí: • Ochrana životního prostředí • Třídění odpadu • Právo a spravedlnost ve vztahu k přírodě • Základní globální problémy – problémy životního prostředí, problémy konzumní společnosti	<i>EV 3: odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, EV 4: ekologický problém a způsoby řešení</i>
<i>OVO 11: poukáže v nejbližším přírodním a společenském prostředí na změny a problémy, navrhne zlepšení životního prostředí obce</i>	<i>DV: uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu rostlin a živočichů DV: aktivně se zapojuje při ochraně přírody ve svém okolí DV: chová se v chráněných oblastech podle zásad, které ukládá návštěvní řád DV: aplikuje jednoduché třídění odpadu</i>	Právo a spravedlnost: • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, chování lidí ve vztahu k přírodě Vlastnictví: státní a soukromé (chování lidí k různým druhům vlastnictví)	<i>EV 3: – význam ochrany životního prostředí, změny v krajině (krajina dříve a dnes)</i> <i>EV 4: možnosti a způsoby ochrany životního prostředí, naše obec a náš životní styl</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: uvědomuje si živelné pohromy a ekologické katastrofy</i> <i>DV: důležitost šetření elektrickou energií a pitnou vodou</i> <i>DV: znečištění ovzduší, vhodné chování v případě zvýšené koncentrace</i> <i>DV: ekologické druhy dopravy</i> <i>DV: opatření prováděná pro zlepšení životního prostředí obce (regionu)</i>		
Lidé a čas			
<i>OVO 13: využívá knihoven, sbírek muzeí a archivů jako zdroje informací</i> <i>ke zdůvodnění základního významu chráněných částí přírody</i>	<i>DV: vyhledává informace o přírodních podmínkách regionu</i> <i>DV: navštěvuje vhodné výstavy a expozice</i>	Základní globální problémy	<i>EV 4: prostředí a zdraví</i>
Rozmanitost přírody			
<i>OVO 17: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody</i>	<i>DV: základní projevy života, podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin (různé druhy organizmů)</i> <i>DV: zná základní společenstva v okolí školy, obce – rozpozná vzájemné vztahy mezi organismy, některé příčiny porušování rovnováhy</i>	Základní podmínky života: voda, vzduch, půda	<i>ENV 2: voda, ovzduší (čistota ovzduší), půda – zdroj výživy</i>
<i>OVO 18: vysvětlí na základě elemen-</i>	<i>DV: chápe vztahy mezi planetami,</i>	Vesmír a Země:	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>tárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru rozdělení času a střídání ročních období</i>	<i>DV: vyjmenuje planety sluneční soustavy DV: vnímá planetu Zemi jako součást vesmíru DV: uvědomuje si nutnost vesmírného bádání – lety do vesmíru</i>	Sluneční soustava, planety, den a noc, roční období	
<i>OVO 19: zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu</i>	<i>DV: popíše základní projevy života na konkrétních organismech, DV: prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</i>	Živočichové • znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života • základní skupiny živočichů, zástupci a jejich poznávání • stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí jejich těla • základní rozdíly mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem • význam přírody pro člověka • význam chovu domácích zvířat • živočichové ve volné přírodě, chov zvířat v zajetí - ZOO • potravní závislosti v přírodě • rostliny – stavba těla, reprodukce, význam pro přírodu i člověka	<i>ENV 4: rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, náš životní styl</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 20: porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech.</i>	<i>DV: pozoruje základní podmínky života ve vztahu k podnebí a počasí, zakládá jednoduché pokusy (voda, vzduch, půda, světlo – tma)</i>	Voda a vzduch: oběh vody v přírodě, proudění vzduchu Den a noc, roční období Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi Podnebí a počasí	<i>EV 4: prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví</i>
<i>OVO 21: zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.</i>	<i>DV: zná konkrétní činnosti člověka v přírodě (těžba nerostů, zemědělská půda, energetické zdroje – elektrárna, průmysl – znečištění ovzduší)</i>	Nerosty a horniny: • hospodářsky významné horniny a nerosty • zvětrávání Půda: vznik půdy a její význam Voda: • výskyt, vlastnosti a formy vody • oběh vody v přírodě Vzduch: • vlastnosti, složení, proudění • význam pro život • hoření látek	<i>ENV 2: přírodní zdroje vlivy na prostředí</i>
<i>OVO 22: založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i>	<i>DV: pozoruje a třídí látky, pozoruje a zapisuje vlastnosti látek (lupa), voda, nerosty, horniny, rostliny, zakládá herbář</i>	Látky a jejich vlastnosti: • třídění látek • změny látek a skupenství • vlastnosti porovnání látek • vážení a měření veličin (délka, hmotnost, objem, čas, teplota) Herbář	<i>OSV 1: cvičení pro řešení problému OSV 5: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Člověk a jeho zdraví			
<i>OVO 23: využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života</i>	<i>DV: zná základní stavbu lidského těla, srovnává s ostatními živočichy (savci, ryby, plazi, ptáci) DV: ví, co je zdravý způsob života (životospráva, denní režim, odpočinek, pitný režim, nemoc - úraz, úrazová zábrana) DV: vnímá reklamní vlivy na zdravý životní styl</i>	Lidské tělo: základní stavba (smyslové vnímání) Péče o zdraví, zdravá výživa	<i>OSV 6: vzájemné poznávání, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí MV 1 – kritický přístup k reklamnímu sdělení</i>
<i>OVO 24: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</i>	<i>DV: uvědomuje si etapy života po narození: předškolák, školák, dospělost</i>	Lidské tělo, vývoj lidského těla	<i>OSV 6: odlišnosti různých věkových skupin</i>
<i>OVO 25: účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob; uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</i>	<i>DV: sestavuje svůj denní režim s účelným a efektivním využíváním času s ohledem na oprávněné nároky rodiny a školy</i>	Denní režim učení a volný čas pomoc blízkým osobám	OSV 4: dobrá organizace času
<i>OVO 26: uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví</i>	<i>DV: zná a orientuje se v situacích ohrožujících život DV: uvědomuje si každodenní nebezpečí na silnicích (bezpečná cesta do školy) DV: vnímá každodenní možnosti krizových situací</i>	Dopravní výchova – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty Krizové situace – šikana, týrání Média – brutalita a jiné formy násilí	<i>OSV 7: péče o dobré vztahy, respektování, podpora a pomoc, lidská práva MV 1: rozlišování mediálního sdělení od reality života</i>
<i>OVO 27: předvede v modelových situacích jednoduché způsoby odmítání</i>	<i>DV: rozpozná běžná léčiva od lentilek DV: umí rozlišit lék jako pomocníka</i>	Návykové látky a zdraví: tabák, alkohol, počítače (soustavná	<i>OSV 10: dovednosti při řešení problémů, rozhodování z hlediska různých</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>návykových látek</i>	<i>i nepříteli DV: zahraje různé situace ve kterých je kladen důraz na odmítání DV: uvědomuje si rizika návykových látek a prostředků</i>	hra)	<i>ných typů problémů VDO 2: přijímat odpovědnost za své postoje a činy, právo říci „Ne“</i>
<i>OVO 28: uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</i>	<i>DV: dodržuje zásady zdravé výživy DV: zná význam otužování DV: rozlišuje a posuzuje brutalitu a jiné formy násilí (televize-realita)</i>	Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, brutalita a jiné formy násilí v médiích	<i>MV 2: různé typy sdělení, rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem</i>
<i>OVO 29: ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</i>	<i>DV: zná rozdíl mezi nemocí a úrazem, v rámci svých možností jim umí předcházet</i>	Nemoc (nachlazení, otužování, zdravá výživa, pitný režim)Úraz (drobná poranění – řezná, tržná rána a jejich ošetření) Služby odborné pomoci	
<i>OVO 30: uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</i>	<i>DV: orientuje se v bezpečném chování v kolektivu třídy a v zájmových skupinách, DV: rozpozná chování jednotlivých členů v rodinném prostředí, mezi vrstevníky</i>	Partnerství, rodina – pozitivní mezilidské vztahy	<i>OSV 7:– péče o dobré vztahy, lidská práva OSV 8: komunikace v různých skupinách</i>

Vzdělávací oblast : **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět : **Vlastivěda**

Charakteristika předmětu

V předmětu Vlastivěda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve vybraných třech okruzích z pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí

o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy.

Cíle v oblasti postojů

- . • mám rád místo, kde žiji, vážím si tradic rodiště, regionu i celé vlasti
- . • patřím k svému národu, jsem na něj hrdý
- . • vážím si tradic a kultury ostatních národů a etnik, respektuji jejich svobodu a nezávislost
- . • mám úctu k lidským právům a demokracii

Cíle v oblasti dovedností a schopností

- . • pomocí jednoduchých měříčských pomůcek nakreslit plán okolí školy, domu, zahrady
- . • použít kompasu a směrové růžice k orientaci v krajině a na mapě podle světových stran hlavních i vedlejších
- . • pracovat s mapami jako hlavním zdrojem informací o určitém území
- . • vyhledávat informace v literatuře, časopisech, novinách, orientovat se v jízdním řádu, telefonním seznamu, poštovních směrovacích číslech
- . • poskytnout základní informace o místě, ve kterém žijí, a o svém regionu

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- . • utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

- .
 - orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- .
 - rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- .
 - poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- .
 - samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- .
 - utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- .
 - přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- .
 - objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Vlastivědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...). Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí. **Kompetence k řešení problémů:** učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní: učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů i obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální: učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat. Učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské: učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní: učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV: Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj

OSV 1 *Rozvoj schopností poznání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů OSV 2 *Sebepoznání a sebepojetí:* moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace:* organizace vlastního času, plánování učení OSV 4 *Psychohygiena:* dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích OSV 5 *Kreativita:* nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

OSV 6 *Poznávání lidí:* vzájemné poznávání ve třídě
OSV 7 *Mezilidské vztahy:* chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
OSV 8 *Komunikace:* řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích
OSV 9 *Kooperace:* rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci **Morální rozvoj**
OSV 10 *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:* zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
OSV 11 *Hodnoty, postoje, praktická etika:* vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO

VDO 2

Výchova demokratického občana:

Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV

MkV 2

Multikulturní výchova:

Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV

EV 1

EV 2

EV 3

Environmentální výchova:

Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana

EV 4 přírody, změny v krajině
Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

MV: Mediální výchova:

MV 1 *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:* hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení

MV 2 *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:* vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot

MV 3 *Vnímání autora mediálních sdělení:* identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky, fungování a vliv médií ve společnosti – vliv a role médií v každodenním životě

3. Učební plán předmětu Vlastivěda v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	-	-	-	2	2	4

Vzdělávací obsah předmětu v 4. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Vlastivěda**

Období – ročník : **2. období – 4. ročník**

Očekávané výstupy předmětu Vlastivěda:

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. 1. určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
2. 2. určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
3. 3. rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli
4. 4. vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
5. 5. zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
6. 6. rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS

1. 7. vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci
2. 8. rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
3. 9. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
4. 10. orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích
5. 11. poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

LIDÉ A ČAS

1. 12. pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
2. 13. využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
3. 14. rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
4. 15. srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
5. 16. objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

ROZMANITOST PŘÍRODY

1. 17. objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
2. 18. vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
3. 19. zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
4. 20. porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
5. 21. zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
6. 22. založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

1. 23. využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
2. 24. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
3. 25. účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
4. 26. uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
5. 27. předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
6. 28. uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
7. 29. ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
8. 30. uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Cílové zaměření předmětu Vlastivěda ve 4. ročníku

Vzdělávání v předmětu **Vlastivěda** ve 4. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu ke kulturním a společenským výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí • objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Tématické okruhy Vlastivědy ve 4. ročníku

1. 1. světové strany: orientace v místní krajině, plán okolí školy
2. 2. chci být dobrý cyklista: základní pravidla pohybu v silničním provozu, pasivní a aktivní bezpečnost
3. 3. hospodářství: výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny
4. 4. seznámení s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary

zemského povrchu, základní typy krajiny

5. 5. mapa České republiky, sousední státy, hlavní město Praha, nejvyšší pohoří, řeky, státní symboly, region ve kterém žiji, kulturní a průmyslové centrum, obyvatelé krajiny, města, průmysl, vesnice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst
6. 6. dějiny vlasti: pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu. Svědectví práce našich předků uchované v památkách

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 1: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i>	<i>DV: zná a uplatňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě DV: chce být dobrým cyklistou základní pravidla pohybu v silničním provozu, pasivní a aktivní bezpečnost</i>	<i>Obec, město, Česká republika: mapa, orientační body a linie</i> První pomoc BESIP – dopravní značky, křižovatky, pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty	<i>OSV 1: dovednost zapamatování si OSV 9: řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci VDO 1: demokratické vztahy</i>
<i>OVO 2: určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i>	<i>DV: rozlišuje světové strany na mapě DV: přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě, podle mapy a orientačních bodů se pohybuje v terénu</i>	<i>Mapa ČR – zemský povrch, nížiny, pohoří, vodní toky a plochy Regionální turistická mapa</i>	
<i>OVO 3: rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map naší republiky</i>	<i>DV: pracuje s plánem obce, popíše cestu do školy ze svého bydliště, označí „kritické body“ bezpečné cesty do školy, navrhne řešení DV: seznámí se s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany</i>	<i>Obec, město, místní krajina</i> Zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na kra	<i>VMEGS 2: naše vlast a Evropa</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny</i>	jinu	
<i>OVO 4: vyhledává jednoduché údaje o sídlištích lidí na mapách naší republiky</i>	<i>DV: poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu. DV: svědectví práce našich předků uchované v památkách.</i>	Báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky)	
<i>OVO 4: vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického</i>	<i>DV: seznámení s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny DV: pozná mapu České republiky, sousední státy, nejvyšší pohoří, řeky, nížiny DV: region ve kterém žijí, kulturní a průmyslové centrum regionu, obyvatelé krajiny, města, průmysl, vesnice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst</i>	Mapa České republiky Regiony ČR – surovinové zdroje, výroby, služby a obchod	<i>VMEGS 1: rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích</i>
<i>OVO 5: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích OVO 6: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce symboly našeho státu a jejich význam</i>	<i>DV: vypráví a vyhledává na mapě místo svého prázdninového pobytu DV: hovoří, zaznamenává a porovnává místo svého pobytu s místem bydliště</i>	Regiony ČR	
	<i>DV: poznává polohu a významné historické postavení hlavního města</i>	Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR	<i>VDO 2: základní principy demokratického státu</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>Prahy</i> <i>DV: rozlišuje státní symboly a jejich význam,</i> <i>DV: zná místní samosprávu a státní správu</i>	Státní správa a samospráva (třídní, místní, krajská), státní symboly	
Lidé kolem nás			
<i>OVO 7: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci</i>	<i>DV: vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole</i> <i>DV: respektuje pravidla soužití v rodině,</i> <i>DV: zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje si možné následky při porušování pravidel DV: zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci</i>	Státní správa a samospráva pravidla soužití – třídní, školní, společenská Práce městské a státní policie	<i>VDO 2: základní principy a hodnoty demokratického systému</i> <i>VDO 4: základní kategorie fungování demokracie: zákon spravedlnost, řád, norma, právo, morálka)</i>
<i>OVO 9: rozpozná ve svém okolí je-dnání a chování, která nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</i>	<i>DV: všímá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů; navrhne opatření a řešení</i>	Soužití lidí: obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc nemocným a sociálně slabším Právo a spravedlnost: základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní chování	<i>VDO 2: Listina základních práv a svobod, přijímání odpovědnosti za své postoje a činy</i> <i>VDO 4: základní kategorie fungování demokracie</i>
<i>OVO 10: orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích</i>	<i>DV: vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství - výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny</i>	Vlastnictví: soukromé, veřejné, osobní, společné Hmotný a nehmotný majetek, peníze	
<i>OVO 12: pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení</i>	<i>DV: orientuje se v čase, rozumí dějinám jako časovému sledu událostí</i>	Orientace v čase a časový řád: určování času, čas jako fyzikální veličina,	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>ní vztahů mezi ději a mezi jevy</i>	<i>DV: orientuje se v kalendáři a na jeho základě je schopen určit roční období</i>	kalendář, letopočet Dějiny jako časový sled událostí	
<i>OVO 13: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</i>	<i>DV: umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky DV: seznamuje se s minulostí kraje a předků</i>	Regionální památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky	<i>VMEGS 3: kořeny a zdroje evropské civilizace</i>
<i>OVO 14: rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i>	<i>DV: uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací) DV: vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby</i>	Současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	<i>VMEGS 3: klíčové mezníky evropské historie</i>
<i>OVO 15: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i>	<i>DV: seznamuje se s pověstmi regionu i ČR</i>	Minulost v našem životě, svědectví našich předků	
<i>OVO 16: objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i>	<i>DV: poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků</i>	<i>Současnost a minulost v našem životě – významné dny a státní svátky</i>	<i>VMEGS 3: klíčové mezníky evropské historie</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 4. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:

Vlastivěda

Období – ročník :

2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu Vlastivěda:

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. 31. určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
2. 32. určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
3. 33. rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
4. 34. vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
5. 35. zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
6. 36. rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS

1. 37. vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci
2. 38. rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
3. 39. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
4. 40. orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích
5. 41. poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

LIDÉ A ČAS

1. 42. pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
2. 43. využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
3. 44. rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik

4. 45. srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
5. 46. objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

ROZMANITOST PŘÍRODY

1. 47. objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
2. 48. vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
3. 49. zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
4. 50. porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
5. 51. zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
6. 52. založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

1. 53. využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
2. 54. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
3. 55. účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
4. 56. uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
5. 57. předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
6. 58. uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
7. 59. ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
8. 60. uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Tématické okruhy předmětu Vlastivěda v 5. ročníku

1. 1. mapa: měřítko, poledníky, rovnoběžky, další značky na mapě
2. 2. Česká republika: státoprávní uspořádání, instituce demokratického státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi (prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby)
3. 3. Praha: hlavního města republiky, jeho minulost a současnost
4. 4. základní poznatky o regionech ČR: města, průmysl, zemědělství, obyvatelstvo, surovinové a energetické zdroje, zajímavosti v regionech
5. 5. dějiny naší vlasti: časová přímka 0 - 2000 (rok, století, tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházejí z literárního zpracování, ne data), regionální zajímavosti - vlastenecká výchova
6. 6. doprava a cestování: vzájemně propojený svět, na kole jezdím bezpečně
7. 7. za hranicemi ČR: Evropa, evropské státy, hlavní města sousedních států, poznatky získané cestováním dětí, svět - kontinenty, lidská společenství,

elementární charakteristika kontinentů a jejich obyvatel, významné cesty a objevy

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 1: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i>	<i>DV: ukáže polohu svého města (obce) na mapě, pracuje s mapou z hlediska měřítka DV: ukáže a určí na mapě poledníky, rovnoběžky, další značky na mapě</i>	<i>Česká republika:</i> • orientační body a linie • mapa – poledníky a rovnoběžky BESIP – pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty Cyklostezky v regionu	<i>VDO 2: občan jako odpovědný člen společnosti</i>
<i>OVO 3: rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map</i>	<i>DV: vyznačí na mapě ČR základní orientační body – významné řeky, pohoří, nížiny, přehrady</i> <i>DV: pozná polohu ČR v Evropě</i> <i>DV: uvědomuje si postavení ČR za hranicemi - Evropa, evropské státy, hlavní města sousedních států,</i> <i>DV: předává poznatky získané cestováním dětí,</i> <i>DV: svět - kontinenty, lidská společnost, elementární charakteristika kontinentů a jejich obyvatel,</i> <i>DV: významné cesty a objevy</i>	Mapa ČR: zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU Cestování	<i>VMEGS 1: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích</i>
<i>OVO 3: vyhledává jednoduché údaje o sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</i>	<i>DV: poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu</i> <i>DV: svědectví práce našich předků uchované v památkách.</i>	Báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky)	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: seznamuje se s evropskou historií	Řecké báje a pověsti,	VMEGS 1: zvyky a tradice národů Evropy
OVO 4: vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického	DV: vnímá soužití lidí na základě společného „evropského“ domu DV: pozná nejbližší národní sousedy ČR, porovnává povrch, vodstvo DV: v rámci EU dokáže vyhledávat zvláštnosti a posuzuje jejich význam	Evropa a EU	VMEGS 2: – mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
OVO 5: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a příro-du v naší vlasti i v jiných zemích	DV: vypráví a zaznamenává osobní zkušenosti ze zahraničních cest DV: na základě vlastních zkušeností porovnává způsob života i přírodu DV: zprostředkovává ostatním pohled na život v zahraničí	Evropa a EU	VMEGS 2: mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
OVO 6: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	DV: poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy DV: rozlišuje a zná státní symboly a jejich význam DV: zná místní samosprávu a státní správu, zná princip krajské samosprávy	Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR Státní správa a samospráva (místní, krajská), státní a krajské symboly Symboly EU Česká republika: státoprávní uspořádání, instituce demokratického státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi (prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby)	VMEGS 2: státní a evropské symboly

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Lidé kolem nás			
<i>OVO 7: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci, ve společnosti</i>	<i>DV: vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole DV: respektuje pravidla soužití v rodině, DV: zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje si možné následky při porušování pravidel DV: zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci (bezpečná jízda na kole)</i>	Státní správa a samospráva: pravidla soužití – třídní, školní, společenská Práce městské a státní policie BESIP – dodržování pravidel silničního provozu	<i>VDO 1: škola jako model demokratické společnosti, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole VDO 2: občan jako odpovědný člen společnosti</i>
<i>OVO 9: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</i>	<i>DV: všímá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů, navrhne opatření a řešení DV: vnímá a posuzuje chování představitelů politických stran DV: seznamuje se s různými typy církví z historického hlediska v celosvětovém kontextu DV: uvědomuje si prvky a principy demokracie</i>	Soužití lidí – obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc nemocným a sociálně slabším Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní chování politické strany, církve	<i>VDO 2: – přijímá odpovědnost za své postoje a činy, práva a povinnosti občana VDO 3 – společenské organizace a hnutí</i>
<i>OVO 10: orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích</i>	<i>DV: vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství - výroby, zboží, obchod, peníze, ceny DV: uvědomuje si významné sociální problémy z evropského i světového hlediska, problémy konzumní společnosti</i>	Vlastnictví: soukromé, veřejné, osobní, společné Hmotný a nehmotný majetek, peníze a jejich hodnota (euro a ostatní měny) Doprava a cestování: vzájemně propojený svět,	<i>VMEGS 1 – naši sousedé v Evropě, lidová slovesnost VMEGS 2 – život Evropanů a styl života evropských rodinách</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Lidé a čas			
<i>OVO 12: pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i>	<i>DV: orientuje se v čase, rozumí dějinám jako časovému sledu událostí DV: orientuje se v kalendáři a na jeho základě je schopen určit roční období DV: poznává dějiny naší vlasti</i>	Orientace v čase a časový řád: určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendář, letopočet Dějiny jako časový sled událostí: časová přímka 0 - 2000 (rok, století, tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházet z literárního zpracování, ne data) Regionální zajímavosti - vlastenecká výchova	
<i>OVO 13: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</i>	<i>DV: umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky DV: seznamuje se s minulostí kraje a předků DV: vnímá různé druhy a typy kultury, zná rozdíl mezi masovou kulturou a subkulturou</i>	Významné státní památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky Kulturní instituce Média , multikulturní společnost	<i>MV 1: poznávání vlastního kulturního zakotvení MV 2: vztahy mezi kulturami MV 3: rovnocennost všech etnických skupin a kultur</i>
<i>OVO 14: rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i>	<i>DV: uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací) DV: vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby</i>	<i>Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby</i>	
<i>OVO 15: srovnává a hodnotí na</i>	<i>DV: seznamuje se se způsobem života</i>	<i>Současnost a minulost v našem životě</i>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i>	<i>a práce našich předků DV: k poznávání používá regionální specifika</i>		
<i>OVO 16: objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i>	<i>DV: poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků ve vazbě na evropské soužití</i>	<i>Současnost a minulost v našem životě: významné dny a státní svátky Významné dny a státní svátky v Evropské unii</i>	<i>VMEGS 2: Den Evropy VMEGS 3: co Evropu spojuje a co ji rozděluje</i>

Vzdělávací oblast : Umění a kultura

Vyučovací předmět : **Hudební výchova**

Charakteristika předmětu

V předmětu Hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti oboru hudební výchova V počáteční etapě základního vzdělání si klade hudební výchova za cíl vzbudit zájem žáka o setkávání s hudbou a rozvíjet jeho elementární hudební dovednosti prostřednictvím pěveckých, rytmických, poslechových, instrumentálních a pohybových činností. Hudební výchova je charakterizována jako činnostní, tvořivý proces. Základem je hra, která poskytuje prostor pro uplatnění dětské aktivity, spontánnosti i vlastního experimentování. Ve vzdělávacím předmětu hudební výchova směřujeme výuku specificky s ohledem na vrozené hudební vlohy každého žáka k :

- .
 - rozvoji hudebního sluchu
 - rozvoji hudebního a emocionálního citění
 - objevování souvislostí mezi slovním a hudebním rytmem a pohybovým vyjádřením (pohyb je prostředkem pro rozvíjení všech hudebních činností)
- .
 - práci s hudebně nerozvinutými žáky
- .
 - postupnému vytváření a upevňování základních pěveckých návyků

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- .
 - pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;
- .
 - chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot;
- .
 - spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;
- .
 - uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního

života;

• zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka hudební výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto

Kompetence k učení: žák poznává smysl a cíl učení, vytváří si pozitivní vztah k učení tím, že: učitel žáka seznamuje se základními návyky a dovednostmi v jednotlivých oblastech hudebních činností (hlasové, rytmické, instrumentální, poslechové, pohybové) a vše podpoří osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů: žák se nenechá odradit počátečním nezdarem tím, že: učitel se snaží najít příčiny neúspěchu a citlivým přístupem za pomoci dětského kolektivu je pomáhá odstraňovat a následně rozvíjet kvalitu hlasových, pohybových dovedností jedince. Podpoří ho důvěrou.

Kompetence komunikativní: žák se učí dialogu se spolužáky, s učitelem, učí se rozumět a používat komunikační prostředky hudby tím, že: učitel učí žáka porozumět a pracovat s notovým záznamem, vysvětlí a na konkrétních příkladech ukáže, že skladba nebo píseň může být i osobním sdělením, poselstvím pro druhé.

Kompetence sociální a personální: žák si začíná uvědomovat osobní zodpovědnost v rámci kolektivu, aktivně se zapojuje do kolektivních činností tím, že: učitel vybírá vhodné hudebně pohybové hry s rytmicko melodickým doprovodem, připravuje různé soutěže, kvízy, které vyžadují práci ve skupině, pomáhá žákovi získat pocit potřeby, důležitosti, sebedůvěry.

Kompetence občanské: žák si začíná uvědomovat své povinnosti i svá práva, začíná si vytvářet svůj osobní vztah k instituci, kterou je škola, obec tím, že: učitel navštěvuje se žáky hudební besedy, divadelní představení, zajistí návštěvu koncertu v ZUŠ, připravuje se žáky veřejná vystoupení pro rodiče, pro děti z mateřské školky, pro staré lidi v domech s pečovatelskou službou apod.

Kompetence pracovní: žák si osvojuje základní hygienické, pracovní návyky, tím, že: učitel ho seznamuje se základy hlasové hygieny, učí správnému držení těla při zpěvu, demonstruje mu možnosti práce s lidským hlasem.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1* Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování
- OSV 2* Sebepoznání a sebepojetí -moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne
- OSV 5* Kreativita cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- OSV 6* Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě
- OSV 7* Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého,
- OSV 8* Komunikace řeč těla, řeč zvuků a slov

3. Učební plán předmětu Hudební výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	1	1	1	1	1	5

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Období – ročník : **1. období – 1. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

1. 1. zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
2. 2. rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
3. 3. využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
4. 4. reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
5. 5. rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
6. 6. rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 1. ročníku směřuje k:

- . • žák se učí hravou formou pracovat s dechem, hlasem, učí se tvořit hlavový tón
- . • žák je veden k čistému a rytmicky přesnému zpěvu intonačně jednoduchých písní
- . • učí se sluchem postihnout správné znění svého hlasu i svých spolužáků
- . • rytmitizace a melodizace textu vede k pochopení, že se dá lidská řeč zapsat i v jiné podobě než slovní
- . • učí se poznávat rytmicko melodické nástroje Orffovského instrumentáře a seznámí se s nejjednoduššími technikami doprovodu, učí se jednoduchými pohybovými prvky vyjádřit průběh melodie, zaznamenat rytmické a tempové změny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů		Vokální činnosti: • Zásady hlasové hygieny. • Hlasová, dechová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) • Zpěv intonačně jednoduchých písní v rozsahu jednočárkované oktávy. • Intonace: model ge, gage. • Melodizace říkadel. • Individuální práce s „nezpěváky“	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování OSV 6: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě OSV 8: Komunikace -řeč zvuků a slov
OVO 2: rytmitizuje jednoduché texty OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		Rytmické činnosti: • Rytmus, metrum, pulsace písně. • Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel.. • Jednoduchý rytmický doprovod • (Orffovy hudební nástroje)	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov
OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		Poslechové činnosti: • Tón – zvuk. • Rozlišení změny výšky tónu. • Analýza průběhu melodie (stoupá, klesá, opakované tóny). • Učitelův vzorový přednes písně. • Hudební pohádky	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace
OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů		Hudebně teoretické znalosti: • Pojmy: notová osnova, houslový klíč. • Vlastnosti tónu (délka, výška, síla, barva). • Grafický zápis melodie.	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 4: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo</i>		Hudebně pohybové činnosti: • Správné držení těla. • Rytmická chůze, běh. • Přísunný krok. • Dětské lidové hry. • Lidový tanec (mazurka).	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov</i>
OVO 2: <i>melodizuje jednoduché texty</i> <i>OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>		Instrumentální činnosti: • Hra na dětské zvonkohry. • Jednoduché ostinátní doprovody na Orffovy hudební nástroje	<i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Období – ročník : **1. období – 2. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

1. 1. zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
2. 2. rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
3. 3. využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
4. 4. reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
5. 5. rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
6. 6. rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Cílové zaměření předmětu

Vzdělávání v předmětu v 2. ročníku směřuje k:

- . • získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností
- . • k intonačně čistému a rytmicky přesnému zpěvu písně
- . • schopnosti převádět lidskou řeč do rytmu a melodie, graficky ji zapsat (rytmizace a melodizace říkadel)
- . • rozvíjení tvořivosti, rytmického a harmonického citění pomocí hry na dětské rytmicko melodické nástroje Orffovského instrumentáře
- . • schopnosti pohybem reagovat na hudbu, osvojují si základní pohybové dovednosti
- . • seznámení s výrazovými prostředky hudby pomocí hudebních pohádek

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i> <i>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>		Vokální činnosti: • Zásady hlasové hygieny • Dechová, hlasová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) • Lidová píseň • Umělá píseň • Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů • Intonace: durový trojzvuk • Individuální práce s „nezpěváky“	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i> <i>OSV 6: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</i> <i>OSV 8: Komunikace -řeč těla, řeč zvuků a slov</i>
<i>OVO 2: rytmitizuje jednoduché texty</i> <i>OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>		Rytmické činnosti: • Rytmus, metrum, pulsace • Rytmitizace slov, slovních spojení, říkadel • Jednoduché ostinátní doprovody • (Orffovy hudební nástroje)	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i> <i>OSV 5: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i> <i>OSV 8: Komunikace -řeč těla, řeč zvuků a slov</i>
<i>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i> <i>OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje</i>		Poslechové činnosti: • Sluchová analýza průběhu melodie • Rozlišení vzdáleností mezi tóny • Výrazové prostředky hudby • (krátké poslechové skladby) • Pojmy: smutně - vesele, rychle - pomalu, krátce - dlouze • Poznávání nejběžnějších	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i> <i>OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění - relaxace</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		hudebních nástrojů	
<i>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>		Hudebně teoretické znalosti: • Takt, taktová čára, označení taktu • 2/4, 3/4 • Taktování 2/4 taktu • Dynamická znaménka p - f • Grafický zápis melodie	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i>
<i>OVO 4: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku</i>		Hudebně pohybové činnosti: • Správné držení těla • Hudebně pohybové a taneční hry • Poskok, cval	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</i> <i>OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace</i> <i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i> <i>OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého</i> <i>OSV 8: Komunikace -řeč těla, řeč zvuků a slov</i>
<i>OVO 2: melodizuje jednoduché texty</i> <i>OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>		Instrumentální činnosti: • Jednoduché ostinátní doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře	<i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Období – ročník : **1. období – 3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

1. 1. zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
2. 2. rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
3. 3. využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
4. 4. reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
5. 5. rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
6. 6. rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 3. ročníku směřuje k:

- . • získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností
- . • dovednosti intonovat píseň s melodickou oporou hudebního nástroje na základě individuálních schopností
- . • získání zkušeností se čtením notového zápisu, učí se základním prvkům notopisu
- . • poznávání výrazových prostředků hudby (tempové, dynamické změny)
- . • nácviku jednoduché, nenáročné techniky hry na dětské nástroje Orffovského instrumentáře
- . • seznámení s lidovým tancem a s jednoduchými tanečními kroky

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i> <i>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>		Vokální činnosti: • Zásady hlasové hygieny • Dechová, hlasová, artikulační cvičení • (upevňování hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu, vázání tónů, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov) • Lidová píseň • Umělá píseň • Populární píseň pro děti • Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů • Intonace: pětiténová stupnicová durová řada, opakované tóny • Individuální práce s „nezpěváky“	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i> <i>OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/trídě</i> <i>OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov</i>
<i>OVO 2: rytmitizuje jednoduché texty</i> <i>OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>		Rytmičké činnosti: • Rytmus, metrum, doprovod písně • Hra otázka – odpověď (příprava pro pochopení písňové hudební formy) • Rytmizace říkadel • Ostinátní rytmičké doprovody • (Orffovy hudební nástroje)	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i> <i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i> <i>OSV 8: Komunikace -řeč zvuků a slov</i>
<i>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>		Poslechové činnosti: • Sluchová analýza průběhu melodie písně, skladby • Rozlišení tempových,	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>		dynamických změn, barvy hudebního nástroje • Sluchové rozlišení dur -moll tóniny • Skladba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální • Hudební forma: rondo	<i>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace</i>
<i>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>		Hudebně teoretické znalosti: • Takt 4/4 = C • Taktování ¾ taktu • Hodnoty not a pomlk (čtvrt'ová, půlová, celá, osminová) • Psaní not na linky, do mezer • Pojmy: repetice, legato, zesilovat, zeslabovat	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i>
<i>OVO 4: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku</i>		Hudebně pohybové činnosti: • Hudebně pohybové a taneční hry • Orientace v prostoru, pohyb ve dvojicích • Krokové, běhové etudy	<i>OS2 2: Sebepoznání a sebepojetí - moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</i> <i>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace</i> <i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i> <i>OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého,</i> <i>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 2: melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		Instrumentální činnosti: • Jednoduché ostinátní doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře	<i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Období – ročník : **2. období – 4. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

1. 1. zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
2. 2. orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
3. 3. využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
4. 4. rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
5. 5. vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
6. 6. rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
7. 7. ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu ve 4. ročníku směřuje k:

- . • upevňování návyků správné hlasové hygieny
- . • intonačně čistě a rytmicky přesné interpretaci písně
- . • vytváření základů dvojhlasého zpěvu (kánón, držené prodlevové tóny), i s oporou melodického nástroje
- . • dalšímu prohloubení znalostí o hudbě českých i světových skladatelů
- . • k seznámení se základy hudební teorie, k dovednosti orientovat se v notovém zápise
- . • ke schopnosti pohybem sdělovat své pocity, nálady

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Vokální činnosti			
<i>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i> <i>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</i>		Hlasová hygiena Dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov, frázování) Lidová píseň (jednohlas, dvojhlas – kánon) Umělá píseň Populární píseň pro děti Melodizace textu Intonace: model edec, čtyřzvuk, spodní 5. stupeň	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</i> <i>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</i> <i>MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy</i> <i>ENV 4: Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)</i>
Rytmické činnosti			
<i>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i>		Rytmus, metrum, doprovod písně Předvěti závětí Rytmizace říkadel Rytmické doprovody písní (Orffovy hudební nástroje)	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</i>			<i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</i>
			<i>OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz).</i>
Poslechové činnosti			
<i>OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické změny</i>		Sluchové rozlišení melodické, rytmické tempové, dynamické změny Výrazové prostředky hudby Hudební nástroje Kratší skladby českých i světových skladatelů	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</i> <i>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti</i> <i>pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému;</i> <i>uvolněnírelaxace</i> <i>MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Hudebně teoretické znalosti			
<i>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</i>		Nota čtvrtěová s tečkou Předtaktí Taktování 4/4 = C taktu Hudební abeceda Rytmičtý zápis čtyřtaktí jednoduché lidové písně	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</i>
Hudebně pohybové činnosti			
<i>OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i> <i>OVO 7: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků</i>		Pohybové ztvárnění rytmu, melodie, dynamiky(hudební motiv, perioda, hudební věta) Taneční hry Lidový tanec (polka) Poskočný krok	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne.</i> <i>OSV 4: Psychohygiiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</i> <i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost</i> <i>OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
			OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (pohybová technika, výraz). OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.
Instrumentální činnosti			
OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry		Hra na dětské hudební nástroje Orffovského instrumentáře, vytváření přede hry, jednoduchého ostinátního doprovodu písně, dohry	OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Období – ročník : **2. období – 5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

1. 1. zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
2. 2. orientuje se v zápisu jednoduché písničky či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
3. 3. využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
4. 4. rozpozná hudební formu jednoduché písničky či skladby
5. 5. vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
6. 6. rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
7. 7. ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

- upevňování návyků v oblasti hlasového výcviku, hlasové hygieny
- upevňování intonačních dovedností a jejich využití při nácviu intonačně jednoduché písničky nebo její části
- využití individuálních instrumentálních dovedností při doprovodu písničky (žáci navštěvující ZUŠ)
- schopnosti zapsat jednoduchou slyšenou melodii, rytmus
- poznávání děl našich i světových hudebních skladatelů • orientaci v hudebních žánrech (klasická hudba, chrámová hudba, jazz, spirituál, country)
- pronikání do struktury skladeb (písňová hudební forma)
- schopnosti vyjádřit své pocity a nálady při poslechu konkrétní skladby
- schopnosti umět tyto pocity a nálady vyjádřit i pohybem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Vokální činnosti			
<i>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i> <i>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</i>		Hlasová hygiena Dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, frázování) Lidová píseň (dvojhlas kánon, držené tóny, lidový dvojhlas, quodlibet - zpěv 2 či více písni současně) Umělá píseň Populární píseň pro děti Lidová píseň jiných národů Melodizace textu Intonace: obraty trojzvuku, orientace v durové tónině v rámci zvládnutých intonačních modelů	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</i> <i>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</i> <i>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</i> <i>MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy</i> <i>ENV 4: Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)</i>
Rytmické činnosti			
<i>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností</i>		Rytmizace textu Synkopa, ligatura Předvěti - závěti	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i> <i>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</i>		Jednoduché ostinátní doprovody písní (Orffovy hudební nástroje)	<i>vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</i> <i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</i>
Poslechové činnosti			
<i>OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i> <i>OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</i>		Orientace v základních hudebních prostředcích (rytmus, melodie, dynamika, tempo) Sluchová analýza dur, moll trojzvuku (kvintakordu) Hudební pořady pro děti v médiích nebo živě na koncertech Zajímavosti ze života hudebních skladatelů a hudebních interpretů minulosti i současnosti Hudební uskupení: lidová kapela, smyčcový kvartet, symfonický orchestr Výrazové prostředky hudby	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</i> <i>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</i> <i>MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Hudebně teoretické znalosti			
<i>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</i> <i>OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i>		Takt 3/8, 6/8 Upevnit dovednosti taktování (přípravný zdvih, závěr) <i>Durová stupnice C dur Funkce posuvek (křížek, béčko) Rytmicko melodický zápis jednoduché melodie (čtyřtaktí) Písňová forma dvoudílná aa, ab, třídílná aba</i>	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</i>
Hudebně pohybové činnosti			
<i>OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i> <i>OVO 7: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</i>		<i>Lidový tanec (sousedská)</i> <i>Hudební formy: kánon</i> <i>Improvizace pohybem (lidová píseň, klasická i populární hudba)</i>	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</i> <i>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění – relaxace</i> <i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</i> <i>OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého,</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
			<i>respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)</i> <i>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (pohybová technika, výraz). OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky</i>
Instrumentální činnosti			
<i>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</i> <i>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i> <i>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</i>		Čtení partitury Jednoduché doprovody na Orffovy hudební nástroje Využití hry na klasické hudební nástroje (žáci ZUŠ) Tvoření vlastních jednoduchých doprovodů (přede hra, mezihra, dohra)	<i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (průžnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</i> <i>OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.</i>

Vzdělávací oblast : *Umění a kultura*

Vyučovací předmět : **Výtvarná výchova**

Charakteristika předmětu

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

V předmětu Výtvarná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, oboru Výtvarná výchova a část obsahu vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, oboru Člověk a svět práce.

2. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka výtvarné výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

Učí se vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívat v procesu učení (poznávání), v tvůrčích činnostech a praktickém životě; tím, že učitel vede žáky k orientaci v oblasti vizuální kultury, která se jich bezprostředně dotýká, a to jak v rámci zprostředkování školou, tak i s přesahem do každodenního života.

Učí se operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí; tím, že učitel přivádí žáky do světa vizuálního vyjadřování v roli tvůrců i příjemců, učí je porovnávat různé druhy vizuálního vyjadřování z hlediska jejich kontextu, účelu i estetického působení, vřazovat poznatky ze světa výtvarného umění a širší vizuální kultury do vlastního systému chápání a užívání symbolické výtvarné řeči a na základě toho jim pomáhá si vytvářet komplexnější pohled především na společenské a kulturní jevy.

Učí se samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti; tím, že učitel vede žáky k tvořivému zpracovávání podnětů ze svého okolí, k experimentování s výtvarnými materiály a vyjadřovacími prostředky a k vyhledávání nejvhodnějších forem pro vyjádření svých zážitků, k porovnávání výsledků své práce s výsledky práce ostatních a k vytváření úsudku o vlastním výtvarném vyjadřování.

Kompetence k řešení problémů:

Učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat řešení; tím, učitel vede k samostatnému hledání možností řešení výtvarných úkolů s využitím všech dostupných informací, prostředků a technik.

Učí se samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení empirické a tvořivé postupy; tím, že učitel pobízí k experimentování a k nacházení osobitého a individuálního řešení zadaného úkolu.

Sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, učí se obhájit vlastní řešení, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí; tím, že učitel vede žáky k vědomí odpovědnosti za vlastní dílo jako součásti osobní výpovědi.

Kompetence komunikativní:

Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu; tím, že učitel vede žáky k vysvětlování a obhajování svého pojetí výtvarného úkolu.

Učí se naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat; tím, že učitel rozvíjí dovednost vyslechnout v diskusi názor ostatních a vyslovit a obhájit vlastní názor na práci druhého i na díla a produkty z oblasti výtvarného umění a obecné vizuální kultury.

Učí se rozumět obrazům a jiným vizuálním vyjádřením, gestům a jiným komunikačním prostředkům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění; tím, že učitel vede k vědomému využívání postupů, technik a materiálů z široké oblasti vizuálního vyjadřování pro vlastní tvůrčí vyjádření v rámci zadaných úkolů i pro vyjádření vlastní osobní výpovědi.

Učí se využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem; tím, že učitel vede k tvořivému hledání různých způsobů vizuálního vyjádření a jejich kombinací.

Kompetence sociální a personální:

Učí se účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce; tím, že učitel vede k práci ve dvojici i ve skupině, učí žáky vnímat svou roli a své místo v pracovní skupině, ocenit svůj přínos ke zdaru společné práce.

Učí se podílet na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska; tím, že učitel učí vyslovit a obhájit svůj názor a stanovisko a současně přijmout, pochopit a respektovat odlišný názor druhého.

Učí se vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; tím, že učitel poskytuje prostor k prezentaci vlastní práce a vyslovení svého názoru, i když je v rozporu se stanoviskem většiny, učí žáky přijmout i kritiku a nesouhlas.

Kompetence občanské:

Učí se respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí; tím, učitel učí v diskusích i přímo vnímáním výtvarných děl vnímat emoce, postoje a přesvědčení druhých, respektovat jejich odlišnost a přijímat je jako další z mnoha možností, hájit právo druhých na vyjádření odlišného názoru a přijímat i dílo, jež mu není blízké, jako svébytné vyjádření zasluhující si úctu a pozornost.

Učí se respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevoval pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění; tím, že učitel učí vnímat tvorbu vlastní i druhých lidí jako jedinečný výsledek duševního úsilí a práce, propojující naši současnou kulturu s jejím historickým základem.

Kompetence pracovní:

Učí se používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení pracovní výtvarné výchovy i další, určené k samostatné tvorbě ve vyučovacích hodinách tím, že učitel vytváří možnosti pro osvojení základních dovedností i pro samostatnou práci.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV: Osobnostní a sociální výchova, osobnostní rozvoj

OSV 1: *Rozvoj schopností poznávání*: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů

OSV 2: *Sebezpoznání a sebepojetí*: já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem

OSV 5: *Kreativita*: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

OSV 8: *Komunikace*: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)

OSV 9: *Kooperace a kompetice*: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Morální rozvoj

OSV 11: *Hodnoty, postoje, praktická etika*: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 3: *J sme Evropané*: kořeny a zdroje evropské civilizace

MUV : Multikulturní výchova

MUV 1: *Kulturní difference*: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik MUV 2: *Lidské vztahy*: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy .

MEV Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností:

MEV 1: *Kritické vnímání mediálních sdělení*: pěstování kritického přístupu k reklamě; hodnotící prvky ve sdělení (výběr záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

MEV 2: *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality*: hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaújatého postoje

MEV 4: *Vnímání autora mediálních sdělení*: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

MEV 5: *Fungování a vliv médií ve společnosti*: role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Tematické okruhy produktivních činností:

MEV 6: *Tvorba mediálního sdělení*: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení;

MEV 7: *Práce v realizačním týmu*

3.Učební plán předmětu Výtvarná výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	1	1	1	2	2	7

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**

Období – ročník : **1. období – 1. -3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

1. 1. *rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ*
2. 2. *v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace*
3. 3. *vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky*
4. 4. *interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností*
5. 5. *na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil*

Cílové zaměření předmětu v 1. 2. a 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 1. období směřuje k:

- . ● vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a k jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla
- . ● samostatnému pozorování a využívání získaných výsledků ve vlastní tvorbě
- . ● kritickému posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, podobných a odlišných znaků
- . ● vytváření a posilování komunikativních dovedností ve verbální i neverbální oblasti
- . ● naslouchání promluvám druhých lidí a jejich porozumění, obhajování svého názoru v diskusi
- . ● účinné spolupráci ve skupině
- . ● vytváření si pozitivní představy o sobě samém
- . ● pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost
- . ● bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z vlastních zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i>	<i>DV: Rozeznává barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá odlišné odstíny, pojmenuje je v přirovnání DV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je pojmenovat a použít ve vlastním obrazném vyjádření</i> <i>DV: Pomocí přiřazení a přirovnání dovede charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt)</i> <i>DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat prvky použité ve vlastním vyjádření a jednoduše zdůvodnit jejich užití</i> <i>DV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření</i>	Barevný svět kolem nás, barvy, které známe Má to barvu jako... Barvy, které patří k sobě, stejné a podobné barvy a odstíny Moje nejmilejší barevné oblečení, hračky, knižní ilustrace Veselé barvy; malujeme jednou, dvěma, všemi barvami Jak šla barva na výlet; setkávání a mísení příbuzných a odlišných barev Linie, plochy, tvary: kde jsou kolem nás Najdi, ukaž, namaluj, nakresli, vytvoř nejdelší čáru, největší čtverec, trojúhelník, kouli, krychli... Kde jsou (barvy, linie, tvary, textury povrchu...) kolem nás a kde jsou v obrazech, sochách, v architektuře: pozoruj a vyprávěj Co je nejtmavší, nejsvětlejší, nejbarevnější, kolem nás, ve škole, doma, v přírodě Malujeme, kreslíme, modelujeme, tvoříme objekty a instalace a tím vyprávíme o světě kolem nás a o sobě v něm Sbírký a instalace z drobných předmětů, přírodnin a materiálů, tvůrčí zpracování a reflexe těchto předmětů	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání</i> <i>OSV 2: Sebepoznání a sebezpojetí; poznávání osobitých rysů vlastního vnímání a vyjádření skutečnosti, porovnávání s ostatními, rozvoj sebehodnocení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 2: V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném a prostorovém uspořádání linie, tvary, objem, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace OVO 3: Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	DV: Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost prožitku reálného světa DV: Dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vizuálního vyjádření DV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty DV: Dovede se vyjádřit i slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu DV: Vnímá pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek DV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření DV: Uvědomuje si a dovede vyjádřit vjemy interiéru i exteriéru budov a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci	Zážitky z každodenního života, cesta do školy, výlet, škola v přírodě, s využitím všech prostředků vizuálního vyjadřování Malba štětcem, houbou, prsty..., kresba dřívkem, tužkou, rozličnými materiály a nástroji zanechávajícími různou stopu Největší a nejmenší obraz, který znám a který dovedu vytvořit Proměna běžné učebny přemístěním nábytku a instalací, pohádkový hrad, jeskyně, džungle... Stopy ve sněhu nebo v písku jako záznam vlastního pohybu Místo jenom pro mne, vyhledání a označení svého místa v přírodě Namaluj, nakresli, vymodeluj, jak zpívají ptáci, jak chutná čokoláda, jak voní materiádouška, jak pohladíš kotě, jak navlékáš korálky...; vizuální vyjádření vjemů ostatních smyslů Moje nejmilejší místo, kam si přivedu kamarády Kam půjdu, když mám radost, když	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; vytváření si vlastního světa představ, vzpomínek, obrazů OSV 5: Kreativita; rozvíjení tvůrčí zvědavosti při práci se základními vyjadřovacími prostředky OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; další poznávání a rozvíjení osobitých rysů vlastního prožívání a vyjadřování skutečnosti OSV 8: Komunikace: poznávání komunikačních účinků vlastního vyjádření, rozvíjení dovednosti citlivě vnímat vyjádření a nálady vlastní i druhých

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: Vnímá a vlastním VOV vyjadřuje proměny prostředí (počasí, světlo, teplo, den, noc) a nálady (radost, smutek, přátelství, osamělost)</i> <i>DV: K situaci, vyjádřené vlastním VOV dovede vyprávět příběh. Citlivě a pozorně naslouchá příběhům ostatních</i>	je mi smutno? Veselá, klidná a smutná místa okolo nás Denní a roční doby, proměny počasí a nálad vyjádřené všemi dostupnými prostředky Vyprávíme obrazem – všední i nevšední situace, příhody a události	
<i>OVO 4: Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností</i> <i>OVO 5: Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje</i>	<i>DV: Rozpozná a slovně vyjádří námět a základní náladu díla; dovede odlišit výraz a náladu zobrazených postav; vnímá a pojmenuje odlišné působení barevného ladění díla. Jednoduše zdůvodní svůj názor</i> <i>DV: Vnímá zásadní odlišnosti v charakteru konkrétních vizuálních produktů určených dětem, rozpozná typický autorský rukopis</i> <i>DV: Dovede jednoduše odůvodnit a svoji oblibu konkrétních ilustrací, animovaných filmů, hraček, počítačových her a jejich hrdinů</i> <i>DV: Dovede vyslechnout a respektovat odlišný názor na své i cizí dílo</i> <i>DV: Dovede spolupracovat na společném díle ve dvojici i ve skupině, vnímá vlastní přínos pro společnou práci</i> <i>DV: Aktivně spolupracuje na vytváření společného prostředí ve třídě</i>	Veselé a smutné tvary, barvy a linie, veselé a smutné tváře a postavy, veselý a smutný den... Mohli by si spolu hrát? Rozuměli by si? Nové příběhy známých postavíček, kolektivní instalace nebo koláž Moje oblíbené pohádkové knížky, večerníčky, animované filmy; vyprávění, dramatizace či vlastní obrazové vyjádření příběhu Svět našich hraček; společná instalace ve třídě Společné sbírky předmětů, materiálů, přírodnin, společná práce na instalaci výtvarných prací	<i>OSV 8: Komunikace: rozvíjení dovednosti vnímat výrazové možnosti a účinky různých VOV</i> <i>OSV 4: Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**

Období – ročník : **2. období – 4. -5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

1. 1. *Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)*
2. 2. *Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model*
3. 3. *Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho nejbližší sociální vztahy*
4. 4. *Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě*
5. 5. *Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)*
6. 6. *Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace*
7. 7. *Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje*

Cílové zaměření předmětu v 4. a 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 4. a 5. ročníku směřuje k:

- . • vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a k jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla
- . • samostatnému pozorování a využívání získaných výsledků ve vlastní tvorbě
- . • kritickému posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, podobných a odlišných znaků
- . • vytváření a posilování komunikativních dovedností ve verbální i neverbální oblasti
- . • naslouchání promluvám druhých lidí a jejich porozumění, obhajování svého názoru v diskusi
- . • účinné spolupráci ve skupině
- . • vytváření si pozitivní představy o sobě samém
- . • pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost
- . • bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</i> <i>OVO 2: Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.</i>	<i>DV: Rozeznává, pojmenuje a aktivně užívá, barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá a pojmenuje odlišné odstíny</i> <i>DV: Porovná, rozliší a pojmenuje světlejší, tmavší, sytější, bledší odstín barvy</i> <i>DV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je použít ve vlastním vyjádření</i> <i>DV: Porovná a odliší plošné a prostorové tvary podle velikosti a vzájemných vztahů, využije jejich rozdílnosti pro vyjádření vlastního záměru</i> <i>DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt). Intuitivně posuzuje důvod jejich užití a hodnotí je z hlediska výrazu díla.</i> <i>DV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření</i> <i>DV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty</i>	Malba na rozličná témata s využitím nejširší škály barev a odstínů, nástrojů a formátů, individuální i skupinové práce Naše obec; společná trojrozměrná práce, volná parafráze prostorových a objemových vjemů a představ ve vazbě na známé prostředí Co vidíme na obraze, na soše, na fotografii, proč to autor použil, jak na nás dílo působí? Co můžeme změnit a jak se změní výraz díla? Volné variace na současná umělecká díla Návštěvy galerie, výstav, ateliérů, architektonických děl a jejich tvůrčí reflexe Jak vidíme svět kolem nás; osobité vyjadřování na zadaná témata Malba, kresba všemi dostupnými materiály a nástroji, jednoduché grafické techniky, plastické a skulpturní techniky, tvorba a instalace objektů, práce individuální, ve dvojici, ve skupině	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání; rozvoj smyslového vnímání a navazujícího pojmového aparátu</i> <i>OSV 5: Kreativita: rozvíjení dovednosti zabývat se vlastnostmi smyslově poznávané reality, hlouběji je poznávat vyhledávat odpovídající vyjadřovací prostředky pro jejich vyjádření</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 3: Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho/její nejbližší sociální vztahy</i> <i>OVO 4: Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i> <i>OVO 5: Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</i>	<i>DV: Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost</i> <i>DV: Dovede využít vlastní zkušenost</i> <i>s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vizuálního vyjádření</i> <i>DV: Vyjadřuje se slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu, vědomě kombinuje tyto způsoby vyjádření DV: Vnímá a řídí pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění</i> <i>v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek</i> <i>DV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový</i> <i>DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření</i> <i>DV: Uvědomuje si a dovede vyjádřit vjemy interiéru, exteriéru a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci</i> <i>DV: Dovede vyjádřit situaci, změnu situace, děj, příběh</i>	Vyjádření osobních zážitků a zkušeností běžných i neobvyklých; doma, ve škole, ve městě, v přírodě, v ZOO, v muzeu... Já a moji blízcí; práce na téma vztahů mezi lidmi Tady vládnu já; výrazová proměna okolí Moje stopy, co po mně zůstává; dlouhodobé sledování stop zanechávaných cestou do školy, při hrách Zahrajme si na obrazy; inscenace živých obrazů či scén podle výtvarných děl, filmů, pohádek, komiksů Je voda modrá i pro moje tělo při koupání? Namaluj svoji písničku; rytmus, melodie, zvuky hudebních nástrojů, nálada textu Jak létal míč po hřišti; skupinová práce, různé způsoby záznamu pohybu Kdybychom byli někdo jiný: ptáci, zvířata, hmyz; experimenty s vyjadřováním ostatních vjemů: zvuk, tvar, povrch, chuť, pohyb, vzájemné vztahy a změny polohy v prostoru Záznamy a obrazy stavů a proměn	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; další poznávání specifických rysů vlastní osobnosti v interakci s realitou a jejími záznamy</i> <i>MUV 1: Kulturní difference: Jedinečnost každého člověka; rozvíjení tolerance a vstřícnosti k odlišnostem a osobním zvláštnostem</i> <i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí Uvědomování si jedinečnosti vlastního osobitého vnímání a vlastní schopnosti vyjádření</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		svého okolí v přírodním i člověkem vytvořeném prostředí Vyprávíme obrazem; ilustrace, cyklus, komiksový příběh, obrázkové písmo	
<i>OVO 6: Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i> <i>OVO 7: Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje</i>	<i>DV: Uvědomuje si možnost různých interpretací téhož díla, dovede formulovat vlastní názor a vyslechnout a přijmout odlišný</i> <i>DV: Dovede vyjádřit a v debatě obhajovat svůj názor na konkrétní VOV vlastní či jiného autora.</i> <i>DV: Vysvětlí a obhajuje svůj názor na konkrétní ilustrace, animované filmy, hračky, počítačové hry. Vyslechně a toleruje odlišný názor, dovede argumentovat v debatě.</i> <i>DV: Použije postavy či charaktery z ilustrací, filmů či her ve vlastním originálním VOV</i> <i>DV: Dovede vyjádřit svou zkušenost ze setkání s uměleckým dílem slovy nebo VOV nebo samostatně vytvoří vlastní originální postavu či příběh</i>	Jaká díla nás obklopují; rozhovory o konkrétních obrazech, sochách, stavbách z vlastního okolí Galerie ve třídě; proměnlivá společná sbírka pozoruhodných VOV, včetně komentářů a poznámek k dílům Co se mi líbí; hodnocení a úsudky o dílech vlastních i cizích Můj oblíbený ilustrátor, autor animovaných filmů.. Proč se mi líbí Zkusme tam s nimi žít; kolektivní práce s ilustracemi, hračkami, postavami a prostředím z filmů a počítačových her; koláž, instalace Obrazy a sochy, které máme doma, které potkáváme; vlastní tvůrčí vyjádření prožitku z díla	<i>MUV 1: Kulturní difference: jedinečnost každého člověka</i> <i>MUV 2: Lidské vztahy: tolerance, empatie, citlivost vůči jinému</i> <i>OSV 3 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem</i> <i>MEV 2: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti</i> <i>OSV 5 : Kreativita: tvořivý přístup ke kulturním produktům</i> <i>OSV 8: Komunikace: dovednosti pro neverbální sdělování</i>

Vzdělávací oblast : **Člověk a zdraví**

Vyučovací předmět : **Tělesná výchova**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Tělesná výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**, oboru Tělesná výchova

Předmět **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

1. 1. poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
2. 2. pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
3. 3. poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
4. 4. získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
5. 5. využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
6. 6. propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
7. 7. chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
8. 8. aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Motivace: Pozitivní vzory a možnost vlastního porovnání při zlepšení

Formy: Práce ve dvojicích

Skupinové vyučování

Příprava na závod škol Zátokova pětka

Výuka tělesné výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel ji vytváří zejména v oblasti motorického učení algoritmizací nácvičku pohybových dovedností v rozsahu vybraného učiva. Učitel vede žáky k práci ve dvojicích dle systému „každý žák cvičencem i cvičitelem“.

Kompetence k řešení problémů: Učitel využívá disproporcí mezi okamžitou a očekávanou úrovní R.S.O.V.* a řeší s žáky dle nabídky variant vlastním výběrem možnosti a racionální přizpůsobením pohybového režimu i mimo hodiny TV.

Kompetence komunikativní: Zpětnovazební komunikací mezi žákem a učitelem, která pomáhá vnímat a předávat jednoznačné informace. Komunikace, nutná ke splnění pohybového úkolu žáka či skupiny, vede k výběru použitelných slovních i mimoslovních signálů a sdělení.

Kompetence sociální a personální: Žák střídá různé role ve dvojici i ve skupině v rámci svých možností. Respektuje vazbu mezi úrovní schopností a dovedností a hierarchií skupiny. Je srozuměn s tím, že vynaložené úsilí může znamenat posun pozice v družstvu. Akceptuje roli odpovídající svým možnostem a snaží se ocenit spektrum ostatních členů v jejich rolích za pomoci učitele.

Kompetence občanské: Učitel vede žáky ke schopnosti domluvy a respektováním individuálních odlišností při hledání toho, co lze na sobě i na druhých pozitivně hodnotit. Pocit a smysl týmového ducha i vlastní sebeúcty je přenosný ze sportu do společenské a pracovní sféry.

Kompetence pracovní: Učitel pomáhá žákům k překonávání přiměřené míry psychického i fyzického diskomfortu s ohledem na individuální parametry.

*

„R.S.O.V.“ (Rychlost, Síla, Obratnost, Vytrvalost) jsou schopnosti nutné jak pro sportovní, tak pro pracovní výkon a při psychické zátěži je jejich rozvoj důležitým kompenzačním prvkem. Toto pochopení a „zvnitřnění“ je úspěchem společné práce žáka a učitele.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 *Rozvoj schopnosti poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- OSV 2 *Sebepoznání a sebepojetí:* informace o mé osobě
- OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace:* regulace vlastního chování
- OSV 4 *Psychohygienu:* sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích.

Sociální rozvoj

- OSV 6 *Poznávání lidí:* vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.
- OSV 8 *Komunikace:* cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Morální rozvoj

- OSV 10 *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:* problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci

VDO Výchova demokratického občana

- VDO 1 *Občanská společnost a škola*

MeV Mediální výchova-

- MeV 1 *Kritické předávání a sledování mediálních sdělení.*

3.Učební plán předmětu Tělesná výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	2	2	2	2	2	10

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**

Období – ročník : **1. období – 1.-3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu jsou dosahovány dle možností žáků v průběhu 1.-3.ročníku a učivo se liší pouze mírou nároků a zátěže.

Kopíruje TV výstupy režimově zařazené již v MŠ.

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

1. 1. spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
2. 2. zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
3. 3. spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
4. 4. uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
5. 5. reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Cílové zaměření předmětu v 1.-3.ročníku ZV:

- Vzdělávání v předmětu směřuje k:
- Získání dobrého pocitu na základě řízeného i spontánního pohybu jak ve skupině, tak i v samostatné činnosti.
- Nácviku jednodušších pohybových dovedností.
- Přípravě pro složitější pohybové dovednosti jednotlivce a pro řešení některých herních činností družstva.
- Nácviku rozvoje obratnosti a rychlosti - zejména reakční.
- Poznávání souvislosti mezi zaměřením pohybového režimu a změnou pohybových schopností.
- Přípravě na testování pohybových schopností **R.**(rychlost) **S.**(síla) **O.**(obratnost) **V.**(vytrvalost)
- Sebezáchovným dovednostem jako je zvládnutí vlastní váhy(šplh) a zvládnutí sebezáchrany plaváním.(dtto rychlý i vytrvalý běh a pády)

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i>	<i>DV: začíná chápat smysl pohybu pro zdraví a dobrý pocit. Nevyhýbá se pohybové zátěži.</i>	Informace o bezpečnosti a hygieně. Vedený pohybový režim ve cvičební jednotce. Vhodné rozcvičení, zátěžové a kompenzační cviky.	OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace OSV 4: Psychohygiena
<i>OVO 2: zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.</i>	<i>DV: žák prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních a pohybových dovedností dle vlastních dispozic.</i>	Hod, běh, skok – atletická příprava Cvičení s náčiním, na přizpůsobeném nářadí (překážky). Akrobatická příprava, závody a soutěže družstev (jako motivace) . Plavání.	OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání
<i>OVO 3: spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.</i>	<i>DV: žáci se podle možností podílejí na činnosti skupin a nacházejí svou roli v týmu.</i>	Drobné hry, úpoly, závody družstev, upravené vybíjená, vybrané hry, úvod do HČJ.	VDO 1: Občanská společnost a škola
<i>OVO 4: uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i>	<i>DV: nosí cvičební úbor a obuv, rozumí smyslu dodržování “ pravidel hry, učí se rozcvičit a používat kompenzační cviky.</i>	Informace o možném ohrožení při porušení pravidel chování v šatně i během cvičení. Přípravné a přímivé cviky.	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí VDO 1: Občanská společnost a škola
<i>OVO 5: reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i>	<i>DV: učí se vnímat pokyny různých forem, orientuje se dle signálů při různých činnostech</i>	Smluvené signály, povely,názvosloví jednoduchých cviků. Organizace přípravy a profilových činností.	OSV 8: Komunikace
Podle možností organizovat mezitřídní soutěže pro VŠECHNY			

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**

Období – ročník : **2. období – 4.-5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, se v ročnících neliší. Jejich dosahování závisí na individuálních schopnostech žáků.

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

1. 1. podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
2. 2. zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
3. 3. zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
4. 4. uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
5. 5. jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
6. 6. jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
7. 7. užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
8. 8. zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
9. 9. změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
10. 10. orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Cílové zaměření předmětu ve 4.-5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu TV 4.-5.ročník směřuje k:

- . • Průpravě pro složitější pohybové dovednosti „profilových sportů“ školy
- . • Nácviku pohybových dovedností ve školních a mimoškolních soutěžích v netradičních disciplínách
- . • Získávání dobrého pocitu na základě (s)plnění motivujících pohybových úkolů.
- . • Nácviku rozvoje R.O.S-ily(užité k překonávání překážek a šplhu) a běžecké vytrvalosti.
- . • Pochopení vztahu mezi cílenou zátěží a zlepšením pohybových schopností.
- . • Wellnes-vnitřní motivaci nabídkou a vlastním výběrem pohybových(rekreačních)činností v některých hodinách.
- . • Nácviku dovedností použitelných v krizových situacích sebeobrany a záchrany včetně plavání.
- . • Vnímání estetiky a rytmizace pohybu a přípravě na hodnocení vlastního i pozorovaného sportovního výkonu.
- . • Profil. činnosti- příklad: Atletický čtyřboj, akrobacie: kotouly přeskoky, nářadí: překážky, šplh na tyči.
- . • Vybíjené, přehazované, malé kopané ,drobným hřm, a to včetně úpolových
- .

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i>	<i>DV: začíná chápat nutnost další pohybové zátěže mimo hodiny TV, pokud chce zlepšovat své schopnosti a dovednosti pro radost z pohybu, výkonu a zlepšení.</i>	Průprava SG - akrobatický přeskok, hrazda. Nácvik rozvoje R.S.O.V. Atletika - sprint, skok, hod, vytrvalý běh Rytmická cvičení (případně s hudbou)	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí</i>
<i>OVO 2: zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, před-všim v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i>	<i>DV: rozumí smyslu průpravných a kompenzačních cvičení pro zdraví i techniku sportovní činnosti.</i>	Přímivé cviky, kompenzační a relaxační cvičení pro zahájení činnosti i pro ukončení-uklidnění. Posilovací cykly. Plavání.	<i>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace</i>
<i>OVO 3: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i>	<i>DV: reaguje na odpor soupeře, zvládá jednoduché herní taktiky</i>	Drobné hry - úpoly Soutěže družstev	<i>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání</i>
<i>OVO 4: uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</i>	<i>DV: používá adekvátní cvičební úbor a obuv, dodržuje kázeň a pravidla hry - bezpečnost ve všech částech hodiny i přesunech a převlékání</i>	Informace o bezpečnosti a hygieně Význam pohybu pro zdraví. Příprava organismu před pohybovou činností.	<i>OSV –4: Psychohygiena</i>
<i>OVO 5: Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</i>	<i>DV: učí se rozlišit hodnotu výkonu spolužáků vzhledem k jejich dispozicím a při posuzování sebe se drží reality v míře sebezapření při prezentaci výkonů.</i>	Sportovní hry - HČJ vybíjené, HČD přehazované Malá kopaná, hod na koš Baterie testů - R.S.O.V.	<i>OSV 6: Poznávání lidí</i>
<i>OVO 6: jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i>	<i>DV: rozliší úmyslný a neúmyslný přestupek proti pravidlům a fair play Pomáhá méně disponovaným a sám je schopen přijmout pomoc od disponovanějších</i>	Míčové hry dle výběru. Pravidla her, závodů a soutěží.	<i>VDO 1: Občanská společnost a škola</i>
<i>OVO 7: užívá při pohybové činnosti</i>		Názvosloví osvojovaných	<i>OSV 8: Komunikace</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</i>	<i>DV: rozumí informaci popisující požadovanou činnost</i>	smluvené povely, signály Organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí. „Úkolové“ cvičení	
<i>OVO 8: zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy</i>	<i>DV: chápe organizační pokyny při hrách a soutěžích a je schopen je tlumočit ostatním.</i>	Minivybíjená Přehazovaná v prostorech zmenšených hřišť a zjednodušenými pravidly	<i>OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednost.</i>
<i>OVO 9: změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</i>	<i>DV: dokáže reprodukovat vlastní naměřené výkony a pomáhá měřit výkony spolužáků.</i>	Měření R.S.O.V. Šplh. Kondiční testy	VDO 1:
<i>OVO 10: orientuje se v informačních zdrojích a pohybových aktivitách</i> <i>a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</i>	<i>DV: použije informace pro vlastní zlepšování výkonu i pro motivaci třídního družstva při soutěžích,</i>	Vybrané míčové hry jako příprava na reprezentaci třídy. Zátupkova pětka – štafeta.	MeV 1

V. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

1. Úvod

Každá škola potřebuje zpětnou vazbu, kterou jí podá někdo z vnějšího prostředí školy. Nabízí se možnost využití testy společnosti SCIO a Kalibro apod. Pro srovnávání zvládnutých kompetencí a některého obsahu učiva jsme začali využívat testů Kalibro. Testujeme žáky pátých ročníků. Testy nám umožňují srovnávání žáků školy s jejich vrstevníky v jiných školách podle různých parametrů. Jsou zde preferovány i otázky s mezipředmětovými vazbami. Mezi další autoevaluační mechanismy patří vzájemné hospitace učitelů, kontrolní a hospitační činnost vedení školy, náslechy učitelů z MŠ a naopak a určení mentorů začínajícím učitelům a vychovatelům.

Významnou autoevaluační vazbou je zapojení žáků do dalšího života a jejich životní úspěšnost (viz. Výroční zpráva školy).

2. Pravidla pro hodnocení žáků:

2.1. Způsoby hodnocení

Při hodnocení žákova výkonu používáme ve všech ročnících a všech předmětech na 1.stupni kvalitativní hodnocení (tj. klasifikace známkou). U žáků se specifickými vzdělávacími potřebami kombinujeme slovní hodnocení s klasifikací. U žáků na 1. stupni ZŠ mohou učitelé používat k hodnocení žáků vedle uvedených metod i „Portfolio“, které poskytuje rozmanité informace o pracovních výsledcích i osobnosti žáka za určitou dobu výuky, je to kolekce, přehledná mapa žakovy práce. Nedílnou součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevů.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu o tom, jak danou problematiku zvládá, jak s ní dovede zacházet, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Celkově však nesmí hodnocení vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáků.

Pedagogy čeká dlouhodobá a promyšlená práce, aby kvalitní slovní hodnocení zdomácnělo nad klasifikací (zvyk, tradice, setrvačnost učitelů, požadavek ze strany rodičů).

2.2. Základní pravidla pro použití klasifikace

Klasifikujeme jen probrané a procvičené učivo. Žáci mají dostatek času k naučení, procvičení a zažití učební látky. Známkou z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování. Při klasifikaci používáme pěti klasifikačních stupňů. Všechny písemné práce jsou včas oznámeny, aby žáci měli dostatek času se na ně připravit. Písemné práce jsou uchovány (zakládány do složek).

Učitel do klasifikace a hodnocení vyváženě hodnotí: vědomosti, dovednosti, tvořivost žáka, komunikaci, práci s informacemi, postup, atd. Významným prvkem procesu učení je práce s chybou. Chyby patří k učení a ke každé lidské činnosti. Chyba nemá být zlem, ale příležitostí k procvičení, vysvětlení a následného porozumění učiva. Je třeba používat nejrozmanitější způsoby zjišťování vědomostí a dovedností žáků.

2.3. Základní pravidla pro použití slovního hodnocení

Hodnocení je adresné a obrací se k tomu, komu je určeno – žákovi. Hodnocení poskytuje možnost okamžité zpětné vazby o průběhu a výsledku hodnocení žáka. Respektuje individuální předpoklady a nestejné tempo zrání. Hodnotí nejen úroveň, ale i vývoj a perspektivy vzdělávání, vyslovuje příčiny hodnocení a naznačuje cestu náprav i dalšího rozvoje.

2.4. Metody pro získávání podkladů pro hodnocení žáka

- různé druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové)
- didaktické testy
- analýza výsledků prací žáků
- konzultace s ostatními učiteli, s odborníky (psychologové, lékaři, logopedičtí pracovníci, speciální pedagogové)
- projektové metody (slohové, výtvarné práce, hry)
- rozhovory (se žákem, se zákonnými zástupci žáka, s ostatními učiteli, s vedením školy, s výchovným poradcem, se speciálním pedagogem)
- sociometrické metody
- experimentální práce

2.5. Kritéria pro klasifikaci ve vyučovacích předmětech

Žáci se klasifikují ve vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje v příslušném předmětu. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě. Při klasifikaci výsledku známkou ve vyučovacích předmětech se hodnotí úroveň klíčových kompetencí jedince. Je používána klasifikační stupnice 1 – 5.

Stupeň 1 – výborný

Žák:

- ovládá požadované kompetence uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi, uvádí věci do souvislostí
- samostatně uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických i praktických úkolů
- myslí logicky správně, v myšlení se projevuje logika a tvořivost
- jeho ústní a písemný projev je přesný a výstižný
- jeho grafický projev je přesný
- výsledky jejich praktických činností jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky
- pohotově, samostatně využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti, účelně si organizuje práci
- je schopen samostudia

Stupeň 2 – chvalitebný

Žák:

- ovládá požadované kompetence v podstatě uceleně, přesně a úplně
- podle menších podnětů učitele samostatně uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů
- myslí logicky a správně
- ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- grafický projev je bez větších nepřesností
- výsledky jeho praktických činností mají drobné nedostatky
- překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele

Stupeň 3 – dobrý

Žák:

- má nepodstatné mezery při osvojování si požadovaných kompetencí
- při vykonávaných požadovaných činnostech projevuje nedostatky, které za pomoci učitele koriguje
- při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb
- jeho myšlení je v celku správné, ale málo tvořivé
- v jeho logice se vyskytují chyby
- v ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- v praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele
- jeho výsledky práce mají nedostatky
- vlastní práci organizuje méně účelně

Stupeň 4 – dostatečný

Žák:

- má závažné mezery při osvojování si požadovaných kompetencí
- je málo pohotový a má větší nedostatky při provádění požadovaných činností
- v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, jeho myšlení není tvořivé
- jeho písemný a ústní projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- při samostatném studiu má velké těžkosti
- závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit

Stupeň 5 – nedostatečný

Žák:

- má závažné a značné mezery při osvojování si požadovaných kompetencí
- nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané poznatky při praktických činnostech
- neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky
- v ústní a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- grafický projev má závažné nedostatky
- závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele
- nedovede samostatně studovat
- v činnostech je převážně pasivní

2. 6. Kritéria pro hodnocení slovní

Tohoto hodnocení lze využívat u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami po dohodě vyučujícího s rodiči.

Ovládnutí úrovně dosažených výstupů a učiva kompetence

- ovládá bezpečně
- ovládá
- v podstatě ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

Úroveň myšlení (kompetence učení)

- pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost v myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně a návodné otázky

Úroveň komunikace

- výstižná, poměrně přesná
- celkem výstižná, ne dost přesná
- vyjadřuje se s potížemi
- nesprávná i na návodné otázky

Úroveň ovládnutí (kompetence sociální, personální a občanské)

- aktivní, učí se svědomitě, se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci potřebuje větších podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé předměty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Úroveň aplikace vědomostí (kompetence k řešení problémů)

- spolehlivě, užívá vědomostí a dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se jen menších chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává potíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

VI. Přílohy

1. Nepovinný předmět – náboženství

V rámci předmětu Náboženství jsou vedeni žáci k hledání odpovědí na otázky ohledně smyslu života. Daný předmět souvisí s hledáním duchovních hodnot významných pro člověka jako jedince.

Náboženství je na škole vyučován v 1. až 5. ročníku s dotací 1 hodina týdně.

Vzhledem k nízkému počtu žáků v ročnících je možná i výuka žáků i ve spojených skupinách různých ročníků. Výuka probíhá v jednotlivých třídách školy a vedou ji duchovní nebo katechetky.

ŠVP náboženství - příloha č. 1

2. Volnočasové aktivity

2.1 Zájmové útvary

Naše škola nabízí žákům každoročně několik kroužků. Kroužky probíhají v budově školy po vyučování nebo v odpoledních hodinách. Děti o ně mají velký zájem. Mezi kroužky tradičně zařazované patří kroužek fléten, kytar, kroužek sportovní a divadelní, v nižších ročnících kroužek angličtiny.

Příloha č. 1

ŠVP náboženství

UČEBNÍ OSNOVA

1. Název vyučovacího předmětu: NÁBOŽENSTVÍ

2. Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení

Předmět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět

a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici a otevírá možnost života s církví.

Předmět je určen všem žákům, kteří projeví zájem. Žáci se prostřednictvím předmětu podílejí na společenském životě vesnice.

Časové a organizační vymezení

Předmět je vyučován formou nepovinného předmětu podle § 15 zákona č. 561/2004 Sb. s časovou dotací 1 hodinu týdně a jeho výuka probíhá ve třídách.

Předmět je nabízen žákům 1. – 5. ročníku, realizuje se podle aktuálního zájmu a je vyučován ve skupinách tvořených z více ročníků.

Výuka nepovinného předmětu se uskutečňuje v odpoledních hodinách.

SOUČÁSTÍ VÝUKY JE DÁLE:

- návštěva kostela / církevního objektu / kulturně historické památky spjaté se životem církve
- diecézní pouť dětí
- účast na projektech České katolické charity (Tříkrálová sbírka) / Papežského misijního díla
- společné odpoledne s rodiči
- organizace programu ke svátku svatého Mikuláše / adventního programu / velikonočního programu

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se v rámci liturgického roku opakují, spirálovitě prohlubují a jsou propojovány do vzájemných souvislostí.

Výuka vychází z dokumentu „Osnovy k výuce náboženské výchovy římskokatolické církve v 1. – 9. ročníku ZŠ“ schváleným Českou biskupskou konferencí a MŠMT ČR v roce 2004 a doplňuje je

o následující obsahy:

- ekumenismus
- regionální církevní památky a historie

Hodnocení

PŘEDMĚT RESPEKTUJE ZPŮSOB EVALUACE DOHODNUTÝ ŠKOLOU.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu navazujeme na tyto strategie školy:

Ve vyučovacím předmětu Náboženství nabízíme tyto výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, které umožňují základní vhledy žáků do struktury jazyka náboženství ve srovnání s jazykem vědy, tak, aby žáci porozuměli symbolickému způsobu vyjadřování v jazyce bible i v jazyce církve, aby postupně integrovali náboženský způsob vnímání a chápání světa do celku svého vztahu ke světu vedle pohledu přírodních a humanitních věd a aby projevovali zájem o dialog mezi těmito obory i v dalším životě.
- Pomocí obsahu učební látky rozvíjíme schopnosti žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost, tj. schopnost transformovat na základě reflexe prožitých událostí své jednání v budoucnosti. V předmětu se systematicky zabýváme etickým rozměrem života žáků. Metodicky nám půjde o poskytnutí dostatku příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení se žáky diskutujeme a vedeme je k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení při schopnosti hledat kritéria pro volbu takových řešení s pozorností k učení církve. Tímto zaměřením tedy současně rozvíjíme také kompetenci žáků k řešení problémů na všech úrovních.

Kompetence komunikativní

- Prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v bibli, ocenit jejich krásu a reflektovat významovou různost jejich sdělení. Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti. Ve výuce žákům zprostředkováváme přiměřené množství vjemů, se kterými dále pracujeme.

Kompetence k řešení problémů

- V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, ve kterých se žáci učí reflektovat problémové situace, přemýšlet o jejich příčinách a promýšlet a plánovat vlastní způsob řešení s důrazem na etický přístup k druhým lidem a k životnímu prostředí.
- Volbou vhodných metod – zejména diskuse a filosofického kladení otázek – a preferováním otevřeným forem výuky vedeme žáky ke kritickému myšlení, ke schopnosti dělat uvážlivá rozhodnutí s náležitými argumenty, s vědomím zodpovědnosti a se zřetelem k hodnocení výsledků. Vedeme žáky k tomu, aby hledali kritéria pro volbu řešení problémů a dokázali návrhy svých řešení zdůvodnit s pozorností vůči učení církve.
- Upozorňujeme žáky na možnost vzniku konfliktů v oblasti jiné náboženské příslušnosti nebo příslušnosti k jiným křesťanským konfesím nebo k většinové ateistické společnosti. Vedeme je k předcházení konfliktů a řešení problémů zejména poznáním vlastních tradic a porozuměním postojů jinak světonázorově nebo nábožensky smýšlejících lidí.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjení osobnosti žáka umožňujeme zejména systematickým zaměřením na základní principy křesťanského vztahu k lidem, který definuje prosocialitu člověka jako „lásku k bližnímu“. Žáky motivujeme k utváření kompetence rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“, pokud je předmět vyučován ve věkově smíšených skupinách. Žáci pracují často ve dvojicích a v malých skupinách, v nichž si mají možnost uvědomit, co vše s sebou přináší kooperativní způsob práce.
- Tuto kompetenci rozvíjíme především tematickým otevíráním systematické práce na duchovním rozměru osobnosti žáků, týkající se umění ztišení a vnitřní koncentrace a meditace, které jsou předpokladem k hlubší reflexi při vytváření vlastního sebeobrazu. Žáky vedeme prostřednictvím motivace k účasti na postupně se diferencujících cvičeních a aktivitách.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů vzhledem k příslušníkům jiných náboženství a různých křesťanských konfesí, ale i k většinové ateistické společnosti. Zaměřujeme se především na porozumění postojům jinak světonázorově či nábožensky smýšlejících lidí a z tohoto porozumění potom rozvíjíme budování tolerantních postojů díky tomu, že žáci lépe rozumí kulturnímu a historickému kontextu existence jiných náboženství. Navozujeme dostatek podnětů

vedoucích k uvědomělému a přitom nenásilnému postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. Využíváme příklady konfliktů z historie i ze současnosti, o nichž diskutujeme, hledáme příčiny konfliktů a vzory osobností, které se díky svým křesťanským postojům zasadily o jejich nápravu. Orientujeme se také na sociální rozměr viny a hříchu.

- Žáky seznamujeme s kořeny židovskokřesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod). Kompetence tedy prohlubujeme ve směru od norem a zákonů, opírajících se o příslušné principy, k hodnotám, které tyto principy zdůvodňují.
- Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jednak ke světu samotnému, jednak k lidem, ale také k Bohu. Svobodné rozhodování člověka se tak opírá o vazbu na větší počet transcendentních hodnot, než jak je tomu v případě jiných světonázorových postojů. Postoj zodpovědnosti dáváme do vztahu k hodnotě svobody a v rámci předmětu hledáme jejich vzájemný vztah a vztah k Boží autoritě.
- Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (ke kultuře evropské), ale i v jiných světových náboženstvích, a to zejména prezentací obsahů týkajících se světových náboženství ve vztahu ke křesťanství. Žákům dáváme šanci integrovat náboženský rozměr života do celku kultivace vlastního vztahu ke kultuře, a to v jejím historickém i současném projevu. Volbou metody rozhovorů s příslušníky jiných náboženství a světonázorů a kontaktu s kulturním zázemím jiných náboženství a světonázorů motivujeme k toleranci a k dalšímu zájmu o příslušníky jiných náboženství a kultur.
- Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření, z níž vyplývá nejen požadavek odpovědného zacházení s přírodou, ale i souvislost mezi kvalitou vlastního duchovního rozměru své existence a kvalitou vztahu k přírodě. Prohlubujeme tedy motivaci k vnějšímu zacházení se světem do motivace plynoucí z duchovního postoje ke světu, jehož projevem je vlastní aktivní šetrné chování ke světu.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti. Postupně je vedeme, aby práci chápali nejen jako zdroj výděлку zajišťující určitou životní úroveň, ale díky obsahům zprostředkovávajícím křesťanské pojetí práce ji vnímali také jako povolání spolupracovat na rozvíjení dobré budoucnosti pro lidi a svět.

3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: NABOŽENSTVÍ

ROČNÍK: 1			
<u>VÝSTUP PŘEDMĚTU</u>	<u>OČEKÁVANÝ VÝSTUP</u>	<u>UČIVO</u>	<u>MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY</u>
<u>PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU</u> <u>MEZI ZKUŠENOSTÍ</u> <u>A DUCHOVNÍM ROZMĚREM</u> <u>OSOBNOSTI ŽÁKA</u> <u>Porozumění principům</u> <u>křesťanské etiky</u>	<u>Žák je otevřený k pozitivnímu vnímání života a Boha jako dárci života.</u> - žák umí popsat a zhodnotit vlastnosti, které ho odlišují od ostatních - žák oceňuje jedinečnost druhého a rozpoznává konkrétní situace v životě skupiny, kdy ji respektuje. - žák je povšechně citlivý k sesoustředění, ztišení a naslouchání	<u>1.1 Bůh nám dává život</u> - jméno a jedinečnost každého člověka - položení základu vztahů ve skupině - dobře vidět, dobře slyšet	<u>OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</u> <u>OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí, moje vztahy k druhým lidem</u> <u>OSV – rozvoj základních rysů kreativity</u>
	<u>Žák zakusí atmosféru slavení Vánoc a spojí si ji se skutečností, že Ježíš je dar Boha člověku.</u> - žák zakusí atmosféru slavení s důrazem na společenství a oslavu v rodině a umí vyjádřit její spojitost s oslavou ve společenství církve - žák většinou umí projevit radost a vděčnost z daru a umí popsat, že narození Ježíše je darem Boha člověku - žák umí reprodukovat vlastními slovy biblické události zvěstování a narození Ježíše	<u>1.2 Bůh nám dává svého Syna</u> - oslava v rodině a oslava ve společenství církve - smysl a hodnota daru - vánoční evangelium L 1. a 2. kap.	
	<u>Žák umí reprodukovat základní události Ježíšova života a vnímá v nich výzvu k následování.</u> - žák umí jednoduchým způsobem popsat biblickou zemi a řadí biblické příběhy do reálného prostředí	<u>1.3 Bůh nám dává své slovo</u> - reálie biblické země	
<u>ZCITLIVĚNÍ</u> <u>PRO KŘESŤANSKÉ</u> <u>SLAVNOSTI A SVÁTKY</u>			<u>Život a funkce rodiny → Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</u> <u>Slavení svátků → Člověk a jeho svět: Lidé a čas</u> <u>VMEGS – rodinné příběhy</u> <u>OSV – chování podporující dobré vztahy (vyjádření oslavy)</u> <u>MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Vánoc)</u>
<u>POROZUMĚNÍ</u> <u>BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM</u>			<u>Zeměpisné zvláštnosti místa, kde žijeme → Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme</u> <u>Základní literární pojmy (hádanka, podobenství) → Jazyk a jazyková</u>

	- <u>žák umí jednoduchým způsobem vysvětlit, proč křesťané považují Bibli za dar, který Bůh dává člověku, aby jeho život dostal orientaci</u> - <u>žák umí uvést probrané příklady Ježíšova učení a jeho skutků a pokouší se je spojovat se situacemi ve vlastním životě</u>	- <u>Bible jako dar</u> - <u>příklady Ježíšova učení</u>	<i>komunikace: Český jazyk a literatura</i> MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY <u>Porozumění symbolické formě řeči</u>	<u>Žák obecně vysvětluje Velikonoce jako slavnost, v níž křesťané slaví vítězství života nad smrtí.</u> - <u>žák si všímá proměn kolem sebe a ve svém životě a pokouší se je spojovat s proměnami přítomnými ve velikonočních událostech</u> - <u>žák má základní vhled nutný pro chápání symbolů při slavení Velikonoc</u> - <u>žák umí vysvětlit formulaci, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, jako vítězství života nad smrtí</u>	<u>1.4 Bůh nám dává nový život</u> - <u>proměny kolem nás</u> - <u>symbolika kříže, světla a chleba</u> - <u>doba postní a velikonoční události</u>	<u>Slavení svátků (Velikonoce) → Člověk a jeho svět: Lidé a čas</u> <u>Princip rovnováhy přírody → Člověk a jeho svět: Rozmanitost přírody</u> <u>Základy obrazné řeči → Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</u> MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)
<u>ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ</u> <u>Výchova v duchu křesťanské spirituality</u>	<u>Žák je otevřený poznávat, že život je dar, který může prožívat ve společenství církve.</u> - <u>žák umí popsat neděli jako den, kdy křesťané slaví Ježíšovo zmrtvýchvstání</u> - <u>žák umí pojmenovat pomoc, kterou Bůh posílá lidem, a vnímá ji ve svém životě</u> - <u>žák formuluje modlitbu vlastními slovy, umí modlitbu Otče náš a umí jednoduše vysvětlit její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu</u>	<u>1.5 Bůh nám dává radost</u> - <u>neděle jako den oslavy</u> - <u>seslání Ducha svatého, Maria a církev</u> - <u>modlitba vlastními slovy a modlitba Otče náš</u>	<u>Slavení neděle, odpočinek, režim dne → Člověk a jeho svět: Lidé a čas</u> OSV – péče o dobré vztahy OSV – dobrá organizace času, uvolnění-relaxace MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské projevy osobní víry)

			<u>PROJEKT</u> <u>„Dar jeden pro druhého“</u> <u>hodnota daru, být jeden</u> <u>pro druhého darem, navzájem se</u> <u>obdarováváme:</u> - <u>projekt v rámci předmětu</u> - <u>celoroční projekt s výstupy</u> <u>prezentovanými v prostoru školy</u> - <u>projekt pro celou školu</u>
--	--	--	---

3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: NÁBOŽENSTVÍ

ROČNÍK: 2			
<u>VÝSTUP PŘEDMĚTU</u>	<u>OČEKÁVANÝ VÝSTUP</u>	<u>UČIVO</u>	<u>MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY</u>
<u>PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA</u> <u>Porozumění biblickým příběhům</u>	<u>Žák je otevřený pro vnímání světa jako Božího stvoření a člověka, který v něm má své místo a svůj úkol.</u>	<u>2.1 Všechno stvořené nám vypráví o Bohu</u>	<u>Domov → Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme</u> <u>Porovnávání a třídění látek → Člověk a jeho svět: Rozmanitost přírody</u> <u>EV – vnímání života jako nejvyšší hodnoty, vztah člověka a prostředí</u>
	- žák umí vyjádřit radost ze života a je pozorný ke světu jako k místu, které má svůj původ a smysl v Bohu	- svět jako znamení Boží lásky	
	- žák oceňuje místo člověka v řádu stvoření a jeho výtvoř, rozpoznává jejich pozitivní i negativní stránku a vnímá nutnost Boží záchrany	- místo člověka v řádu stvoření a nutnost záchrany	
	- žák umí reprodukovat biblické příběhy knihy Genesis a rozlišit v nich některé situace ve svém životě	- biblický obraz Boha a člověka podle knihy Genesis	
<u>ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY</u>	<u>Žák je otevřený pro vnímání adventní doby jako doby přípravy na oslavu příchodu Ježíše Krista jako Zachránce.</u>	<u>2.2 Bůh k nám mluví</u>	<u>Slavení svátků → Člověk a jeho svět: Lidé a čas</u> <u>MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (modlitba a křesťanské slavení Vánoc)</u>
	- žák má základní vhled nutný k chápání symbolů světla a tmy a umí je uvést do souvislosti se slavením Vánoc	- symbolika světla a tmy	
	- žák umí popsat vánoční události a spojit je s Božím jednáním zachraňujícím člověka	- události Ježíšova narození v Božím plánu	
	- žák formuluje modlitbu Zdravas Maria a umí vysvětlit její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu	- modlitba Zdravas Maria	
<u>POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY</u>	<u>Žák je otevřený pro vnímání vánočních událostí jako oslavy Božího jednání, které zachraňuje člověka.</u>	<u>2.3 Bůh k nám přichází</u>	<u>Zvyky a práce lidí v minulosti, historické důvody pro slavení významných dnů → Člověk a jeho svět: Lidé a čas</u>
	- žák umí reprodukovat události vztahující se k Ježíšovu dětství a umí podle nich jednoduchým způsobem vysvětlit, jaký je Ježíš	- biblické události vztahující se k Ježíšovu dětství	

	- <u>žák umí reprodukovat biblické události a vztáhnout je ke konkrétním slavnostem liturgického roku</u>	- <u>liturgické slavnosti a svátky: Zjevení Páně, Uvedení Páně do chrámu, Křest Páně a Popeleční středa</u>	<u>MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (slavení významných křesťanských svátků)</u>
<u>ZCITLIVĚNÍ</u> <u>PRO KŘESŤANSKÉ</u> <u>SLAVNOSTI A SVÁTKY</u> <u>Porozumění symbolické</u> <u>formě řeči</u> <u>Porozumění biblickým příběhům</u>	<u>Žák vysvětluje Velikonoce jako slavnost, v níž křesťané ve smrti a vzkříšení Ježíše Krista slaví zachraňující jednání Boha s člověkem.</u>	<u>2.4 Ten, který má moc</u>	<u>Projevy soucitu, výchova k empatii</u> <u>→ Jazyk a jazyková komunikace:</u> <u>Český jazyk a literatura</u> <u>Porozumění a vyjadřování pocitů na základě práce s vybranými biblickými texty → Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</u>
	- <u>žák umí schematicky popsat vybrané biblické zázraky, rozeznat v nich Ježíšovo jednání vybízející k důvěře a vyjadřující soucit a spojí si je s konkrétními situacemi ve vlastním životě</u>	- <u>Ježíšovy zázraky (utišení bouře, uzdravení ochrnutého, vzkříšení Jairovy dcery) a zkušenost strachu, důvěry a soucitu</u>	
	- <u>žák má základní vhled nutný pro chápání znamení kříže a světla velikonoční svíce při slavení Velikonoc</u>	- <u>symbolika kříže a velikonoční svíce</u>	<u>OSV – můj vztah sobě samému, moje vztahy k druhým lidem a druhým</u>
	- <u>žák umí reprodukovat velikonoční události a vztáhnout je ke konkrétním slavnostem liturgického roku</u>	- <u>velikonoční události (Vjezd do Jeruzaléma, Poslední večeře, utrpení, smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista) v souvislosti s liturgií Svatého týdne</u>	<u>MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)</u>
<u>ZNALOST ZÁKLADNÍCH</u> <u>TEŽÍ KŘESŤANSKÉHO</u> <u>UČENÍ</u> <u>Výchova v duchu křesťanské spirituality</u>	<u>Žák je otevřený k následování Ježíšova jednání a jednání jeho učedníků.</u>	<u>2.5 Chceme žít jako Ježíš</u>	
	- <u>žák umí rozeznat v charakteristice Božího Ducha toho, který proměňuje, posiluje a zbavuje strachu</u>	- <u>Duch svatý jako ten, kdo proměňuje</u>	
	- <u>žák umí vyjmenovat nejdůležitější události v životě Marie a vyjádřit k ní přiměřeným způsobem svůj vztah</u>	- <u>Maria a základy mariánské úcty v liturgii</u>	
	- <u>žák je otevřený k tomu být pozorný k druhým lidem ve slově i v jednání a spojit si tento postoj s příkladem jednání Ježíše a jeho učedníků</u>	- <u>církev jako společenství Božího lidu (podobenství o milosrdném Samařanovi a o rozsévači, hierarchie církve)</u>	<u>OSV – pomáhající a prosociální jednání</u> <u>MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení</u>

	- <u>žák formuluje Apoštolské vyznání víry,</u> <u>rozumí mu jako vyjádření důvěry v Boží</u> <u>jednání s člověkem, umí napodobit</u> <u>znamení kříže a umí vysvětlit jeho význam</u>	- Apoštolské vyznání víry a gesto znamení kříže	Možnost pozvání představitele církve
			<u>PROJEKT</u> <u>„Moje ruce pro druhého“</u> <u>konkrétní pomáhající</u> <u>a prosociální jednání</u> <u>ve třídě, ve škole, v obci:</u> <u>- projekt v rámci předmětu</u> <u>- celoroční projekt s výstupy</u> <u>prezentovanými v prostoru školy</u> <u>- projekt pro celou školu</u>

3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: NÁBOŽENSTVÍ

ROČNÍK: 3			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM <u>Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka</u>	<u>Žák je otevřený pro vnímání světa a člověka jako Božího stvoření, které člověk touží být větší než Bůh porušuje.</u>	3.1 Bůh k nám přichází	<u>Sebekritika, jednání, které není možné tolerovat → Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</u> <u>OSV – analýza vlastních a cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí</u> <u>EV – náš životní styl (vnímání života jako nejvyšší hodnoty)</u>
	- žák umí reprodukovat události týkající se štěstí a selhání prvních lidí a získá základní vhled k pochopení principu hříchu, který ze strany člověka znamená svobodné a dobrovolné přerušení vztahu k Bohu	- štěstí prvních lidí a selhání prvních lidí jako jednání, kterým se člověk připravuje o Boží blízkost	
	- žák umí interpretovat biblický příběh Kaina a Ábela a dokáže ho spojit s postoji člověka, který stojí proti životu a jehož jednání církev nazývá hřích	- příběh Kaina a Ábela (Gn 4. kap.) jako jednání člověka, který si přivlastňuje Boží roli rozhodovat, hodnotit a soudit	
	- žák umí vysvětlit pojem záchrana a najít jeho prvky v biblických prorockých a v příběhu o Marii	- proroctví (Iz 7,14) a příběh Marie jako příslib záchrany (L 1 kap.)	
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY	<u>Žák je na základě jednotlivých přikázání Desatera pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí a je připraven sám se na tomto procesu podílet.</u>	3.2 Desatero, cesta ke štěstí	<u>Soužití a chování lidí, právo a spravedlnost, vlastnictví, obhajování a dodržování lidských práv a svobod, význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti → Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</u> <u>OSV – lidská práva jako regulativ vztahů</u> <u>VDO – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti, odpovědnost za své postoje a činy</u>
	- žák umí zopakovat biblickou událost, kdy Mojžíš přijímá Desatero, a rozeznává v ní Boží jednání, které směřuje k záchraně člověka	- biblický příběh o Mojžíšovi, který přijímá Desatero (Dt 5. kap.)	
	- žák umí interpretovat Desatero jako Boží jednání s člověkem, které zachraňuje a ukazuje člověku principy nutné k prožití šťastného života	- Desatero jako životní pravidla, která neomezují, ale osvobozují	
	- žák formuluje jednotlivá přikázání Desatera a ztotožňuje se s jejich etickými principy vtaženými na konkrétní situace jeho života	- jednotlivá přikázání Desatera spojená s výchovou k příkladnému jednání k sobě, ke druhým lidem, ke světu a k Bohu	

<u>POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY</u> <u>Výchova v duchu křesťanské spirituality</u>	<u>Žák je na základě Ježíšova příkladu pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí, umí zhodnotit svátost smíření jako pomoc člověku v situaci mravního selhání a je připraven se na ní podílet.</u>	<u>3.3 Pozvání k hostině</u>	<u>Životní potřeby, psychohygiena → Člověk a jeho svět: Člověk a jeho zdraví</u>
	- žák umí reprodukovat uvedené biblické události a je otevřený pro obraz dobrého, otevřeného, velkorysého a milosrdného Boha	- biblické události (příběh o Zacheovi, o uzdravení ochrnutého a podobenství o ztraceném synu a milosrdném otci) jako příklady naděje v Boží dobrotu a milosrdenství	OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí (sebeúcta), pravda, lež a předstírání v komunikaci, hledání pomoci při potížích VDO – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti (výchova ke kritickému myšlení)
	- žák umí jednoduchým způsobem hodnotit své jednání ve shodě se svým svědomím	- jednání ve shodě se svědomím a výchova svědomí	
	- žák umí popsat jednotlivé části svátosti smíření, umí ji vysvětlit jako křesťanskou nabídku pomoci člověku v situaci mravního selhání a je připravený se na ní podílet	- svátost smíření jako svátost radosti z návratu k Bohu a její části	
<u>VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY</u> <u>Porozumění symbolické formě řeči</u>	<u>Žák chápe základní souvislosti slavení svátostí a je otevřený k tomu vědomě se jich účastnit.</u>	<u>3.4 Svátosti, znamení Boží lásky</u>	<u>Důležité mezníky v životě člověka → Člověk a jeho svět: Lidé a čas</u> <u>Slavení svátků → Člověk a jeho svět: Lidé a čas</u> MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
	- žák umí vyjmenovat a jednoduchým způsobem popsat jednotlivé svátosti katolické církve a chápe jejich souvislost s životem člověka	- svátosti jako nabídka Boží pomoci člověku v důležitých chvílích jeho života	
	- žák má základní vhled nutný pro chápání znamení důležitých pro pochopení významů jednotlivých svátostí	- symbolika svátostí (gesta, slova, voda, olej, chléb a víno)	
	<u>Žák je pozorný vůči slavení mše svaté a je připraven vědomě se na tomto slavení podílet.</u>	<u>3.5 Hostina s Ježíšem</u>	
<u>VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY</u>	- žák umí jednoduchým způsobem pojmenovat souvislost mezi událostí Poslední večeře a slavením mše svaté	- biblická souvislost slavení mše svaté	
	- žák umí poznat a pojmenovat důležité součásti liturgického prostoru a umí vyjmenovat, vysvětlit a rozeznat jednotlivé části mše svaté	- liturgický prostor a části mše svaté	

	- <u>žák je připravený k prvnímu přijetí svátosti eucharistie ve společenství rodiny a farnosti</u>	- slavení svátosti eucharistie jako základ duchovního života	<u>MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení</u>
<u>ZCITLIVĚNÍ</u> <u>PRO KŘESŤANSKÉ</u> <u>SLAVNOSTI A SVÁTKY</u> <u>Znalost základních tezí křesťanského učení</u>	<u>Žák je otevřený k následování Ježíšova jednání a jednání jeho učedníků.</u>	<u>3.6 Hostina společenství církve</u>	<u>MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)</u>
	- <u>žák umí zběžně popsat a chronologicky uvést do souvislostí uvedené biblické události a chápe je jako události, které se staly základem křesťanské liturgie</u>	- <u>opakování a systematizování biblických událostí vztahujících se k liturgii Svatého týdne</u>	
	- <u>žák umí reprodukovat příběh učedníků jdoucích do Emauz a je otevřený pro obraz Boha, který ve svém Synu provází člověka a proměňuje jej svou přítomností</u>	- <u>událost Kristova vzkříšení na příběhu učedníků jdoucích do Emauz (L 24,1-35)</u>	
	- <u>žák umí vyjmenovat a charakterizovat jednotlivé dary Božího ducha a vnímat je v souvislostech s příklady konkrétního jednání</u>	- <u>dary Božího ducha a příklady k následování křesťanského jednání</u>	
			<u>PROJEKT</u> <u>„Slavnost všedního dne“</u> <u>obyčejné věci hodné slavení, chvíle, které se opakují, a přesto jsou výjimečné, výchova ke zcitlivění vnímání obyčejných věcí:</u> - <u>projekt v rámci předmětu</u> - <u>celoroční projekt s výstupy prezentovanými v prostoru školy</u> - <u>projekt pro celou školu</u>

3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: NÁBOŽENSTVÍ

ROČNÍK: 4			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
<u>PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA</u> <u>Porozumění symbolické formě řeči</u>	<u>Žák umí vyjádřit vlastními slovy, že život je jako cesta, na které může být křesťanství orientačním bodem.</u>	4.1 Jsem na cestě	<u>Místní krajina, poloha obce, dopravní síť → Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme</u> <u>VMEGS – místa v blízkém okolí mající vztah k Evropě (křesťanská znamení v místní krajině)</u> <u>MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (výchozí bod pro postoj tolerance)</u> <u>Exkurze do místního kostela</u>
	- žák je schopen rozlišit, že konkrétní situace jeho života mohou být přirovnány k cestě	- život jako cesta	
	- žák vnímá, že existují různé úhly pohledu na svět a že víra je jedním z nich	- víra jako jiný úhel pohledu na svět	
	- žák umí vyjmenovat pořadí knih Nového zákona a zná názvy evangelií	- Bible jako orientační bod	
<u>POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM</u> <u>Znalost základních tezí křesťanského učení</u>	<u>Žák vnímá souvislost příběhu o cestě do zaslíbené země s cestou svého života.</u>	4.2 Cesta do zaslíbené země	<u>Reprodukce složitějšího textu → Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</u> <u>VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace</u> <u>MKV – základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách (judaismus)</u> <u>OSV – rozvoj základních rysů kreativity</u>
	- žák umí interpretovat příběh cesty Izraelitů do zaslíbené země jako příběh cesty ke svobodě	- biblický příběh o Mojžíšovi (Ex 1. až 20. kap.)	
	- žák je otevřený vnímat Boha jako toho, který zachraňuje a je s člověkem	- obraz Boha, který zachraňuje a je s člověkem	
	- žák umí přiřadit vybrané prvky biblické události k učení církve	- souvislost biblických událostí (Pascha, přechod mořem, cesta pouští, zaslíbená země) s učením církve	
<u>ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY</u> <u>Porozumění principům křesťanské etiky</u>	<u>Žák vnímá souvislost obrazu cesty za světlem s cestou svého života k Bohu.</u>	4.3 Cesta za světlem	<u>Porovnávání literárních textů → Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</u> <u>Práce s fotografiemi → Umění a kultura: Výtvarná výchova</u> <u>OSV – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, pozitivní myšlení, dovednost navazovat</u>
	- žák umí rozlišit aktivní a pasivní přístup k životu, je otevřený k aktivnímu prožívání přítomnosti a spojuje si jej se vztahem člověka k Bohu	- adventní doba v obraze cesty ke světlu, aktivní prožívání přítomnosti	
	- žák oceňuje konkrétní příklady lidí, kteří aktivně orientují svůj život k Bohu a jsou „světlem pro druhé“	- příklady těch, kteří „nesou světlo“ (sv. Lucie, sv. Josef, sv. Maria, tři mudrci)	

	- <u>žák umí jednoduše porovnat dva evangelijní texty a rozumí obrazu o Ježiši Kristu, Světlu světa, jako výzvě k aktivnímu přístupu k sobě, k druhým a k Bohu</u>	- <u>Vánoce jako oslava narození Ježíše, Světla světa</u>	<u>na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky</u> <u>VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (významné postavy křesťanství)</u>
<u>ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ</u> <u>Porozumění principům křesťanské etiky</u>	<u>Žák získá představu o Božím království, které ohlašuje Ježíš svým životem a učením, a uvede ji do souvislosti se svým životem.</u>	<u>4.4 Boží království</u>	<u>Přirovnání, podobenství → Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</u> <u>OSV – stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení</u> <u>OSV – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích vředního dne (křesťanská morálka)</u>
	- <u>žák umí schematicky vyjmenovat jednotlivá blahoslavenství a je otevřený je vnímat jako osobní program cesty k Božímu království</u>	- <u>příslib Božího království (blahoslavenství podle Mt 5,1-11, jejich význam a konkrétní požadavky k následování)</u>	
	- <u>žák umí vysvětlit uvedená podobenství jako obrazné příběhy přibližující Boží království a cestu k němu</u>	- <u>hlásání Božího království (podobenství o hořčičném zrnku, o kvasu, o skrytém pokladu, o vzácné perle)</u>	
	- <u>žák umí interpretovat uvedené příběhy uzdravení jako výzvy k morální reflexi svých schopností „vidět“, „slyšet“ a „jednat“</u>	- <u>znamení Božího království (uzdravení slepého, hluchého, nemocného s ochrnlou rukou)</u>	
<u>ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY</u> <u>Porozumění biblickým příběhům</u>	<u>Žák vnímá souvislost cesty života, smrti a vzkříšení Ježíše Krista s cestou svého života.</u>	<u>4.5 Cesta života</u>	<u>Reprodukce textu, tvorba vlastního textu na dané téma → Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</u> <u>MV – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení</u> <u>OSV – sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</u>
	- <u>žák umí reprodukovat uvedené velikonoční události a prostřednictvím postavy apoštola Petra vstoupit do děje</u>	- <u>velikonoční události z pohledu apoštola Petra (Ježíšovo proměnění, Poslední večeře, Petrovo zapření, Petr a Jan u hrobu, Ježíš se dává poznat u Galilejského jezera, seslání Ducha svatého)</u>	
	- <u>žák umí zopakovat události křížové cesty a prostřednictvím postav, které Ježíše doprovázejí, vstoupit do děje</u>	- <u>cesta života jako křížová cesta a ti, kteří se jí účastní</u>	

	- <u>žák je v rámci uvedených biblických událostí schopen jednoduché reflexe vlastní víry</u>	- reflexe vlastní víry v souvislosti s velikonočními a svatodušními událostmi	<u>OSV – empatie a pohled na svět očima druhého</u>
<u>VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY</u> <u>Porozumění symbolické formě řeči</u>	<u>Žák si je vědom, že cesta jeho života má souvislost s dějinami spásy a že po ní může jít ve společenství církve, odkud má možnost čerpat a kam může sám přispívat.</u>	4.6 Jako církev na cestě	<u>Vnímání a prožívání času z pohledu křesťanství → Člověk a jeho svět: Lidé a čas</u> <u>VDO – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci</u> <u>MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (mše svatá)</u>
	- <u>žák umí vyjádřit radost z toho, že může druhému dávat a sám být obohacen, a řadí toto jednání k ideálu jednání lidí ve společenství církve</u>	- církev jako dům ze živých kamenů	
	- <u>žák umí vyjmenovat části mše svaté a je charakterizovat jako prostor setkání Boha s člověkem a člověka s Bohem</u>	- mše svatá	
	- <u>žák se jednoduchým způsobem orientuje ve střídání času liturgického roku a příležitostně prožívá jejich rozdílnou náplň a funkci</u>	- křesťanský rozměr vnímání času, liturgické doby a významné slavnosti a svátky	
			<u>PROJEKT</u> <u>„Cesty kolem nás a v nás“</u> <u>zeměpisné mapy, mapy vztahů, cesty do minulosti, cesty do budoucnosti, cesty ke druhým lidem, život jako cesta, cesta domů:</u> - <u>projekt v rámci předmětu</u> - <u>celoroční projekt s výstupy prezentovanými v prostoru školy</u> - <u>projekt pro celou školu</u>

3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: NÁBOŽENSTVÍ

ROČNÍK: 5			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
<u>PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA</u>	<u>Žák je otevřený ke vnímání světa v jeho celistvosti: nejen jako objektu vědeckého přístupu, ale i jako symbolu krásy, dobra a transcendece.</u>	5.1 Svět – náš společný dům	<u>Společný „dům světa“ → Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</u> <u>Mikrosvět a makrosvět, odpovědnost lidí za životní prostředí → Člověk a jeho svět: Rozmanitost přírody</u> <u>Vývoj písma v dějinách, Bible jako literární text → Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</u>
	- žák je všímavý ke kráse a dokonalosti Bohem stvořeného světa, ve kterém má každý své místo	- obraz světa jako společného domu, v němž má každý své místo, křesťanské základy ekologické výchovy	EV – kulturní krajina EV – lidské sídlo, město, vesnice MKV – tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi MKV – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
	- žák vnímá a umí vyjádřit radost z toho, že jedinečnost lidského života je Boží dar, je otevřený k objevování vlastní jedinečnosti a je otevřený k respektování jedinečnosti druhých lidí	- jedinečný člověk jako vrchol a součást Božího stvoření	
	- žák umí odpovědět na otázku, kdo napsal Bibli, jakými jazyky byla napsána, a umí hledat v Bibli podle biblických odkazů	- Bible jako literární text	
<u>POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM</u> <u>Prohlubování vztahu</u>	<u>Žák na základě biblického příběhu o Abrahamovi vnímá Boha jako toho, který vybízí k následování, dává příslib plnosti a zůstává s člověkem.</u>	5.2 Abraham slyší Boží hlas	<u>Reprodukce složitějšího textu → Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</u>
	- žák umí interpretovat příběh Abrahama jako příklad vnímání výzvy	- biblický příběh o Abrahamovi (Gn 12. – 22. kap.)	VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace
	- žák je otevřený vnímat výzvy, se kterými se v životě setkává, je otevřený tázat se a s důvěrou v Boha hledat řešení	- příběh Abrahama jako příklad člověka, který ve svém životě vnímá konkrétní situace jako výzvy k vyjití a k aktivitě, víra v Boha jako opakovaná zkušenost důvěry	OSV – pozitivní myšlení (aktivní postoj k životu) MKV – kulturní difference (vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoli jako zdroj

<u>mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka</u> <u>Ekumenický rozměr křesťanství a mezináboženský dialog</u>	- <u>žák chápe rozdíl, podobnost i to, co má společné křesťanství, židovství a islám a chová se s ohleduplnou pozorností a tolerancí vůči lidem jinak nábožensky smýšlejícím</u>	- Abraham jako člověk spojující tři světová náboženství (židovství, křesťanství, islám)	<u>konfliktu)</u> MKV – nekonfliktní život v multikulturní společnosti (základní údaje o židovství, křesťanství a islámu)
VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY <u>Porozumění biblickým příběhům</u>	<u>Žák zřetelněji rozlišuje v souvislosti se slavením Vánoc rozměr vnitřního světa své osobnosti a projevuje zájem o cvičení základních prvků rozvoje vnitřního duchovního světa.</u> - <u>žák oceňuje potřebu ticha a naslouchání a na základě výzvy je ochotný dávat prostor tichu v meditaci a osobní modlitbě</u> - <u>žák umí interpretovat příběh Jana Křtitele a vnímá v něm výzvu k nasazení se pro člověka</u> - <u>žák umí zasadit vánoční události do dějin lidstva, spojit si je s dějinami spásy a s vizí Božího království, které tady už je, ale ještě není</u>	<u>5.3 Slyším Boží hlas</u> - výchova ke ztišení, naslouchání, meditaci a osobní modlitbě - <u>biblická zpráva o životě Jana Křtitele (L 1. a 2. kap., Mt 3. a 11. kap.) jako výzva k osobní angažovanosti</u> - <u>vánoční události jako oslava příchodu Božího království</u>	<u>Datování křesťanského letopočtu → Člověk a jeho svět: Lidé a čas</u> VDO – angažovanost se a být zainteresovaný na zájmu celku OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ <u>Porozumění symbolické formě řeči</u>	<u>Žák je připraven na základě znalosti Ježíšových výroků „Já jsem...“ a porozumění symbolům včlenit slavení svátostí do svého života.</u> - <u>žák umí vyjmenovat Ježíšovy výroky „Já jsem...“ včetně biblických příběhů, které se k nim vztahují</u> - <u>žák rozumí uvedeným symbolům v plných souvislostech</u>	<u>5.4 Kdo jsi, Ježíši?</u> - Ježíšovy výroky „Já jsem...“ z Janova evangelia a související texty (uzdravení slepého, nasycení zástupu, podobenství o dobrém pastýři, podobenství o vinici, vzkříšení Lazara) - symboly: světlo, chléb, dveře, vinný kmen a ratolesti, cesta	<u>Přirovnání, podobenství → Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</u> <u>Obrazná řeč → Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</u> MKV – poznávání vlastního

	- <u>žák chápe podstatu slavení svátostí a je připravený začlenit je do svého života</u>	- svátosti jako viditelná znamení přítomnosti Božího království ve světě	<u>kulturního zakotvení</u>
<u>ZCITLIVĚNÍ</u> <u>PRO KŘESŤANSKÉ</u> <u>SLAVNOSTI A SVÁTKY</u> <u>Prohlubování vztahu</u> <u>mezi zkušeností a duchovním</u> <u>rozměrem osobnosti žáka</u> <u>Ekumenický rozměr křesťanství</u> <u>a mezináboženský dialog</u>	<u>Žák je pozorný vůči základní existenciální zkušenosti se životem a smrtí, je otevřený pro jejich náboženskou hloubku a rozpoznává ji životě druhých lidí a v liturgii.</u>	5.5 Já jsem vzkříšení a život	<u>Zdůvodnění křesťanského způsobu slavení Velikonoc → Člověk a jeho svět: Člověk a čas</u> <u>Pozdravy v různých světových jazycích → Jazyk a jazyková komunikace: Cizí jazyk</u>
	- <u>žák je schopen reflexe svého pohledu na lidské utrpení a smrt a spojí si ji prostřednictvím události křížové cesty s křesťanským pohledem na smysl lidského utrpení</u>	- křesťanský pohled na smysl lidského utrpení (sdílení zkušenosti se setkáním se smrtí, křížová cesta spojená s příběhem konce lidského života)	<u>OSV – pomáhající a prosociální chování</u> <u>OSV – zdravé a vyrovnané sebezpojetí (sdílení zkušenosti se setkáním s utrpením a smrtí)</u>
	- <u>žák hlouběji chápe průběh velikonoční liturgie a vnímá poselství symboliky předmětů a gest s ní spojených</u>	- velikonoční liturgie jako vyjádření křesťanské naděje ve znamení světla, slova, vody, chleba a vína	<u>MKV – respektování zvláštností jiných (základní informace o jiných křesťanských církvích a o ekumenickém hnutí)</u>
	- <u>žák schematicky chápe základní rozdíly v učení různých křesťanských církví a je k těmto rozdílům tolerantní</u>	- základní informace o ekumenickém hnutí, o jiných křesťanských církvích v souvislosti události seslání Ducha svatého, který sjednocuje a přináší pokoj	
<u>POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM</u> <u>KŘESŤANSKÉ ETIKY</u> <u>Porozumění biblickým příběhům</u>	<u>Žák vnímá svět včetně jeho transcendentního rozměru a je připravený v síle křesťanské naděje převzít svůj podíl odpovědnosti na spoluvytváření světa, jehož součástí je také církev.</u>	5.6 Církev – náš společný dům	<u>Společný „dům světa“ → Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</u> <u>Práce s obrazem → Umění a kultura: Výtvarná výchova</u> <u>VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (dějiny prvotní církve jako součást evropské tradice)</u>
	- <u>žák umí interpretovat biblický příběh života a učení apoštola Pavla a dát je do souvislosti s dějinami prvotní církve</u>	- dějiny prvotní církve, život a učení apoštola Pavla (Sk 2. – 28. kap.)	<u>MKV – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi</u>
	- <u>žák umí objasnit souvislost uvedeného biblického příběhu se situacemi vzájemné pomoci v dnešním světě a pozitivně oceňuje prosociální jednání</u>	- misie, situace solidarity	<u>OSV – empatie, respektování, podpora, pomoc</u> <u>EV – náš životní styl (angažovanost</u>

	- <u>žák je připraven zasazovat se v síle křesťanské naděje svým jednáním za lepší svět</u>	- křesťanská naděje při dotváření světa, výzva k angažovanosti jako výraz touhy po lepším světě	<u>v ochraně životního prostředí)</u> <u>Možnost zapojení se do projektu</u> <u>Papežského misijního díla</u> <u>Mariánská poutní místa v regionu</u>
			<u>PROJEKT</u> <u>„Náš společný dům“</u> <u>třída, škola, obec, region, Evropa</u> <u>jako společný dům, aktivity</u> <u>podporující odpovědnost</u> <u>za společný prostor, plán domu:</u> <u>- projekt v rámci předmětu</u> <u>- celoroční projekt s výstupy</u> <u>prezentovanými v prostoru školy</u> <u>- projekt pro celou školu</u>

Inovace:

**Dodatek č. 1 ke Školnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání
Základní škola Kněždub**

Nabývá účinnosti 1. 8. 2013

Změna: ředitelka - Mgr. Lenka Miklíková

Zpracováno dle upraveného RVP pro ZV platného od 1. 9. 2013

Dodatek k ŠVP Základní školy a Mateřské školy Kněždub

Vyučovací předmět anglický jazyk se doplňuje:

1. stupeň

3. ročník

Výstup	Učivo
➤ <i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</i> ➤ <i>zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</i> ➤ <i>rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</i> ➤ <i>rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</i> ➤ <i>přihodí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</i>	➤ <i>zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</i>

4. ročník

Výstup	Učivo
➤ <i>píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</i> ➤ <i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i> ➤ <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> ➤ <i>zapojí se do jednoduchých rozhovorů</i>	➤ <i>slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem, povolání</i>

Výstup	Učivo
➤ <i>rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</i> ➤ <i>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i> ➤ <i>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</i> ➤ <i>vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</i> ➤ <i>rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> ➤ <i>napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</i> ➤ <i>vyplní osobní údaje do formuláře</i>	➤ <i>tematické okruhy – lidské tělo, jídlo, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny, zvířata)</i> ➤ <i>mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</i>

Dodatek ŠVP Základní školy a Mateřské školy Kněždub
Vyučovací předmět matematika se doplňuje:

1. stupeň

5. ročník

Výstup	Učivo
➤ <i>modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</i> ➤ <i>porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel</i> ➤ <i>přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</i> ➤ <i>porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</i>	➤ <i>přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky</i> ➤ <i>zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)</i>

Dodatek ŠVP Základní školy a Mateřské školy Kněždub
ČLOVĚK A JEHO SVĚT

MÍSTO, KDE ŽIJEME

2. ročník

Výstup	Učivo
➤ <i>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	➤ <i>riziková místa a situace</i>

4. ročník

Výstup	Učivo
➤ <i>rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i>	➤ <i>armáda ČR</i>

LIDÉ KOLEM NÁS

1. ročník

Výstup	Učivo
➤ <i>projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</i>	➤ <i>principy demokracie</i>

5. ročník

Výstup	Učivo
➤ rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory ➤ odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	➤ principy demokracie ➤ ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům ➤ nárok na reklamaci, ➤ korupce, ➤ rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

LIDÉ A ČAS

1. ročník

Výstup	Učivo
➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	➤ denní režim

ROZMANITOST PŘÍRODY

4. ročník

Výstup	Učivo
➤ <i>stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</i>	➤ <i>rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi</i>

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

2.ročník

Výstup	Učivo
➤ <i>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i>	➤ <i>krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání</i>
➤ <i>ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>	➤ <i>přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</i>

5. ročník

Výstup	Učivo
--------	-------

➤ <i>vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</i>	➤ <i>mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</i>
➤ <i>rozpozná život ohrožující zranění</i>	➤ <i>stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka</i> ➤ <i>zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc, při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena –</i> ➤ <i>partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality</i>

Dodatek č. 2 ke Školnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání Základní škola Kněždub

Nabývá účinnosti: 1. 9. 2016

Zpracovala: Mgr. Lenka Miklíková

Č. j. ZŠKn 46/2016

Zpracováno dle upraveného RVP pro ZV platného od 1. 9. 2016.

➤ Změna terminologie

Jedná se především o náhradu označení žák se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním, platným termínem **žák s přiznanými podpůrnými opatřeními nebo žák s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně**. Terminologie je v souladu s právními předpisy (s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných).

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů). Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ). Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

➤ V části Charakteristika ŠVP v části 3. se mění text, který popisuje zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami takto:

1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP:

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

2. Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- *respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků*

- *metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi*

- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- b) v oblasti organizace výuky:
 - střídání forem a činností během výuky
 - u mladších žáků využívání skupinové výuky
 - postupný přechod k systému kooperativní výuky
 - v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

➤ **V části charakteristika ŠVP v části 4. se mění text, který popisuje zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných takto:**

1. Pravidla a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP mimořádně nadaného žáka:

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy a třídnímu učiteli, který je zaznamená do školní matriky.

2. Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána zejména:

- a) předčasný nástup dítěte ke školní docházce
 - účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- b) obohacování vzdělávacího obsahu
 - zadávání specifických úkolů, projektů
 - příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol

- ***V části III. Učební plán a Učební plán 1. stupně se mění minimální časová dotace, počet disponibilních hodin a vzhledem ke klesajícímu počtu žáků se nevyučuje AJ v samostatných ročnících.***

Vyučovací předmět - Český jazyk

- Časová dotace je posílena v těchto ročnících disponibilními hodinami:
2. roč. – 1 hod., 3. roč. – 3 hod., 4. roč. – 2 hod. a 5. roč.- 3 hod.

Vyučovací předmět - Matematika

- Je na 1. stupni posílena v 2., 3., 4., 5. ročníku o 1 disponibilní hodinu.

Vzdělávací obor - Cizí jazyk

- V 3. – 5. ročníku se učí anglický jazyk s týdenní časovou dotací 3 hodiny.

- ***V tabulce Učební plán pro 1. stupeň jsou změny disponibilních hodin vyznačeny červeně.***

Učební plán pro 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	Z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.		
1. Jazyk a jazyková komunikace	1.1. Český jazyk a literatura	1.1.1. Český jazyk	9	10	9	7	7	42	9
	1.2. Cizí jazyk	1.2.1. Anglický jazyk							
			0	0	3	3	3	9	0
2. Matematika a její aplikace	2.1. Matematika a její aplikace	2.1.1. Matematika	4	5	5	5	5	24	4
3. Informační a komunikační technologie	3.1. Informační a komunikační technologie	3.1.1. Informatika	*	*	*	*	1	1	
4. Člověk a jeho svět	4.1. Člověk a jeho svět	4.1.1. Prvouka	2	2	3	*	*	7	1
		4.1.2. Přírodověda	*	*	*	2	2	4	1
		4.1.3. Vlastivěda	*	*	*	2	2	4	1
5. Umění a kultura	5.1. Hudební výchova	5.1.1. Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	5.2. Výtvarná výchova	5.2.1. Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
6. Člověk a zdraví	6.1. Tělesná výchova	6.1.1. Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
7. Člověk a svět práce	7.1. Člověk a svět práce	7.1.1. Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
8. Průřezová témata									
Celková povinná časová dotace			20	22	25	25	26	118	
z toho volná disponibilní časová dotace			0	2	5	4	5		16

Vysvětlivky: DČD - disponibilní časová dotace

Dodatek č. 3 ke Školnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání Základní škola Kněždub

Nabývá účinnosti: 1. 9. 2017

Zpracovala: Mgr. Lenka Miklíková

Č. j. ZŠKn 50/2017

Zpracováno dle upraveného RVP pro ZV platného od 1. 9. 2017.

V Kněždubě 12. 6. 2017

Učební plán pro 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	Z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.		
1. Jazyk a jazyková komunikace	1.1. Český jazyk a literatura	1.1.1. Český jazyk	9	10	9	7	7	42	9
	1.2. Cizí jazyk	1.2.1. Anglický jazyk							
			0	0	3	3	3	9	0
2. Matematika a její aplikace	2.1. Matematika a její aplikace	2.1.1. Matematika	5	5	5	5	5	25	5
3. Informační a komunikační technologie	3.1. Informační a komunikační technologie	3.1.1. Informatika	*	*	*	*	1	1	
4. Člověk a jeho svět	4.1. Člověk a jeho svět	4.1.1. Prvouka	2	2	2	*	*	6	0
		4.1.2. Přírodověda	*	*	*	2	2	4	1
		4.1.3. Vlastivěda	*	*	*	2	2	4	1
5. Umění a kultura	5.1. Hudební výchova	5.1.1. Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	5.2. Výtvarná výchova	5.2.1. Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
6. Člověk a zdraví	6.1. Tělesná výchova	6.1.1. Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
7. Člověk a svět práce	7.1. Člověk a svět práce	7.1.1. Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
8. Průřezová témata									
Celková povinná časová dotace			21	22	24	25	26	118	
z toho volná disponibilní časová dotace			1	2	4	4	5		16

Vysvětlivky: DČD - disponibilní časová dotace

- *V části III. Učební plán a Učební plán 1. stupně se mění minimální časová dotace, počet disponibilních hodin.*

Vyučovací předmět - Matematika

- Je na 1. stupni posílena v 1. ročníku o 1 disponibilní hodinu.

Vzdělávací obor - Prvouka

- Ve třetím ročníku se mění počet hodin prvouky ze 3 na 2.

- *V tabulce Učební plán pro 1. stupeň jsou změny disponibilních hodin vyznačeny červeně.*

Plavání

1) V části III. Učební plán se k poslední odrážce Vyučovací předmět – Tělesná výchova, vkládá:

• ***Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. Očekávané výstupy se plní již v 1. období 1. stupně.***

2) V části Vzdělávací obsah předmětu v 1. – 5. ročníku str. 239

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Období – ročník: 1. období – 1.-3. ročník

se vkládá:

6. adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti

a

v části Vzdělávací obsah předmětu v 1. – 5. ročníku str.241

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Období – ročník: 2. období – 4.-5. ročník

se vkládá:

11. zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

3) Do tabulky str. 240 (č. 1) se vkládá

3) Do tabulky str. 244 (č. 2) se vkládá

Tabulka č. 1

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 6: adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti</i>	<i>DV: žák chápe význam plavání pro zdraví, dodržuje hygienu, adaptuje se na vodní prostředí, učí se základní plavecké dovednosti, chápe bezpečnost při plavání</i>	vybavení dětí na výuku plavání, základní hygiena před vstupem do bazénu sprchování a otužování, sušení, smluvené signály pro dorozumívání v prostředí bazénu, zásady bezpečnosti při plavání a při pohybu v areálu bazénu, učit žáky nebát se vody, učit žáky orientaci ve vodě-spojenou s ponořením a potápěním, plavecká poloha -splývání - plavecké dýchání, pohybové činnosti skoky a pády do vody, zvládnout základy plaveckého způsobu prsa nebo kraul a uplavat 10 -25 metrů, výuka dvou plaveckých způsobů v kombinaci prsa -znak, kraul – znak, nácvik jednoduchého startovního skoku z okraje bazénu, reagovat na pohyb jiného plavce, mít schopnost dosáhnout okraje bazénu z kteréhokoliv místa bazénu, naučit žáky přivolat záchranu a seznámit je s bezpečnostními zásadami plavání v přírodě	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace OSV 4: Psychohygiena</i>

Tabulka č. 2

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 11: zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti</i>	<i>DV: žák chápe význam plavání pro zdraví, dodržuje hygienu, rozvíjí základní plavecké dovednosti, chápe bezpečnost při plavání</i>	upevňovat získané hygienické návyky a rozšiřovat vědomosti o další nové poznatky zdravotní význam plavání, zdokonalovat a upevňovat získané plavecké dovednosti, zlepšování technického provedení pohybu, výuka třetího plaveckého způsobu, uplavat jedním způsobem 200 m, podle pohybových schopností žáků zařadit průpravná cvičení plaveckého způsobu motýlek, splývání v obou polohách pravidelné dýchání při plavání jednotlivými plaveckými způsoby, skoky a pády do vody, nácvik jednoduchého startovního skoku se zvýšeného okraje a z bloků, skok do neznámé vody, šlapání vody na místě v hloubce, způsob zanořování, tažení, plavání pod hladinou	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace OSV 4: Psychohygienu</i>